

**Undercover addresses used by
Romanian Volksdeutsche volunteers**

pagina 4 ✓

Coală-eseu, 3 bani oliv, emisiunea Paris

pagina 2 ✓

Detaliu, partea inferioară a colii / Détail, le bas de la feuille

inEDITORIAL

Falsurile care mă sperie

Spațiul comercial virtual, în ultima perioadă, a fost invadat de zeci de falsuri grosolane, care pot fi considerate un atentat la filatelia autohtonă. Făcăturile după emisiunile poștale din Moldova, Principatele Unite ori România se vând la prețuri derizorii pe portaluri de licitații și pe paginile așazișilor dealeri de mărci poștale. Unele „piese” sunt mai reușite, altele în schimb nici măcar nu seamănă cu cele originale.

László KÁLLAI

Faptul că nici o autoritate abilitată nu intervine - mă refer aici la instituțiile de cercetare și urmărire penală din Germania, Franța, SUA sau Anglia - nu este o noutate, dar faptul că aceste gunoarie au cumpărători mă sperie. Am suspiciuni că cei care aruncă bani pe niște falsuri ieftine - la propriu și la figurat - au vreo legătură cu filatelia.

**Top descoperiri
românești (VIII)**

pagina 1 ✓

**Mecanotelia
în Marea Britanie**

pagina 10-11 ✓

**Sticla, între mărgică
și fibra optică (VI)**

pagina 12-15 ✓

**Perenitatea românească
în filatelie (IV)**

pagina 18-22 ✓

**Poduri
dunărene**

pagina 28-34 ✓

**Stampile pentru ziare
și periodice 1895-1938 (II)**

pagina 40-42 ✓

**Cluburile filatelice
postdecembriste (II)**

pagina 46-47 ✓

Competiția EUROPA 2012 a fost câștigată de Poșta din Ungaria

PostEurop a anunțat rezultatele concursului *Marca EUROPA 2012*. Pe primul loc s-a clasat emisiunea din Ungaria cu 1.602 voturi, urmată de Turcia cu 832 de voturi și Croația cu 444 voturi. Rezultatele concursului au fost anunțate de conducerea *PostEurop* în cadrul *Forumului Filatelic* organizat la Paris în 13 iunie 2012 cu ocazia expoziției filatelice *Planet Timbre*. Premiul juriului a fost câștigat de emisiunea din Rusia.

Ungaria a cucerit pentru a patra oară acest premiu (după cele din 2008, 2009 și 2010) la concursul organizat de *PostEurop*, asociația operatorilor poștali publici europeni. Premiile vor fi decernate la *Grand Prix-ul filatelic al Belgiei* la 22 septembrie 2012. (kl)

continuare în pagina 25

8th FIP maximaphily world for the best maximum card created in 2010

Brigade General (r) Vasile DOROȘ

The competition for the best maximum card of the year 2010, organized under the patronage of the FIP Maximaphily Commission, enjoyed the participation of 59 countries. The votes were electronic and had taken place between January 29th - February 29th 2012, each country voting the best 3 maximum cards, without having the possibility to vote for his own country. The maximum card sent by the Society for Maximaphily Dr. Valeriu Neaga (<http://srmdvn.blogspot.com>) was on the 6th place - 24 points (one vote for the first place,

one vote for the second place and three votes for the third place) ex eco to China. The maximum card - LIPI-TAN horse from the Sambata de Jos stud farm, with the card and the stamp accordingly with the concordance criteria for a maximum card, was presented in the competition as a achievement of Mr. Ioan Daniliuc, MD¹ at suggestion and initiative of Mr. Remus Popovici.

The first three winners were: first place - Portugal (105 points), second - Czech Republic and San Marino (48 points), and third - Luxembourg (45 points).

The Board of our society sends our best congratulations to Mr. Ioan Daniliuc, MD who, by his expertise and efforts, has helped Romania to be recognized in a worthy place in the world of maximaphily. We recall the fact the in the 2008 competition, the maximum card proposed by Romania² won the second place.

¹ Daniliuc, Ioan - *Realizări maximafile*, philatelica.ro, II, nr. 5 (10) - septembrie-octombrie 2010, p. 35.

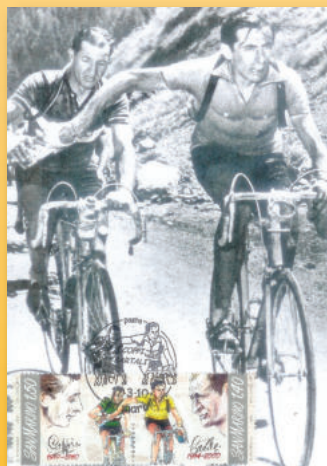
² Doros, Vasile - *Maximafila la EFIRO 2008*, Filatelica, LVIII (626), nr. 6, iunie 2008, p. 7.

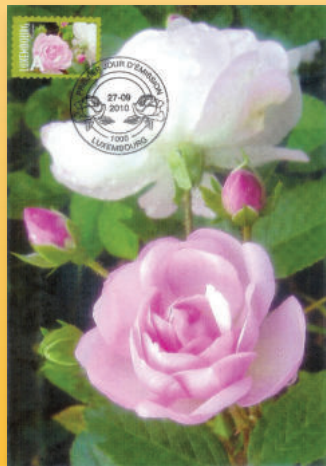
1st Prize: Portugal, funicular tram,
was created by Rui Dias

2st Prize ex eco: Czech Republic, Prague castle &
Charles bridge, was created by Pavel Kancnyr

2st Prize ex eco: San Marino, Italian cyclists -
F. Coppi & G. Bartoli, was created by AIM -
Italian Maximaphily Association

3st Prize: Luxemburg, rose,
was created by FPSL Maximaphily Commission

Top descoperiri românești (VIII)

Cibernetica generalizată

Dan N. DOBRESCU, AEP

"Noi nu vedem cu ochii, ci cu mintea. Dacă mintea e goală, ochii privesc fără ca să vadă."

Dr. Ștefan Odobleja

Fig. 1

Medicul Ștefan Odobleja (n. 13 octombrie 1902, Izvorul Aneștilor - d. 4 septembrie 1978, Turnu Severin) - Fig. 1 (Mi #6574), creator al ramurii **psihocibernetice**, părintele **ciberneticii generalizate**, publica în 1929 studiul *Metodă de transonanță toracică*, în care enunță pentru prima oară **legea reversibilității**¹.

După ce publică mai multe studii remarcabile, realizează lucrarea sa fundamentală *Psychologie consonantiste*, tipărită la Lugoj și difuzată prin librăria pariziană Maloine (vol I - 1938, p. 1-497, vol II - 1939, p. 498-880), republicată în limba română în 1982 la editura *Scrisul românesc*, Craiova. Această lucrare a fost anunțată încă din iunie 1937, în cadrul celui de-al IX-lea *Congres internațional de medicină și farmacie militară* (București, 2-7 iunie) - Fig. 2² (colecția Nicolae Iosub). Cartea lui Ștefan Odobleja a devansat cu un deceniu lucrarea lui Norbert Wiener, *Cybernetics*.

Momentul de gândire oferit istoriei științei și tehnicii românești, și nu numai, de către dr. Ștefan Odobleja este reflectat de o serie de piese tematice^{1,3,4}.

Cu toate că am fost contemporan cu dr. Ștefan Odobleja, nu am avut prilejul să-l cunosc în timpul vieții, dar viața lui, ca **pionier al ciberneticii**, a început odată cu recunoașterea meritelor sale la *Al 4-lea Congres mondial de cibernetică și sisteme* (Amsterdam, 21-25 august 1978).

Nebănuind prezența crudei realități a morții, omul de știință olandez dr. M. R. Mantz îi transmitea la 14 septembrie 1978 următoarele rânduri: *Psychologie consonantiste o consider a fi cartea cea mai deschizătoare de epoci, pe care am citit-o; este o operă cu virtuți imense... atât de folositoare pentru viitorul omenirii*.

Astăzi Ștefan Odobleja și Norbert Wiener sunt considerați a fi **pionierii ai ciberneticii**^{5,6}.

Fig. 2

Top Romanian discoveries (VIII)

Generalized cybernetics

"We do not see with our eyes, but with our mind. If the mind is empty, the eyes will look without seeing."

Ștefan Odobleja, MD

Doctor Ștefan Odobleja (b. October 13th, 1902, Izvorul Aneștilor - d. September 4th, 1978, Turnu Severin) - Fig. 1 (Mi #6574), creator of the **psycho-cybernetic**, father of **generalized cybernetics**, published in 1929 the study *Method of transonic chest*, in which he enunciates for the first time the **reversibility law**¹.

After he publishes many remarkable studies, he lays down his fundamental paper: *Psychologie Consonantiste* printed in Lugoj and sold through the French library Maloine (vol I - 1938, p. 1-497, vol II - 1939, p. 498-880), republished in Romanian in 1982 at the *Romanian Writing Publishing House*, Craiova. This paper was announced as early as June 1937, during the 9th *International Congress for Military Medicine and Pharmacy* (Bucharest, June 2nd-7th) - Fig. 2² (Nicolae Iosub collection). Ștefan Odobleja's book was a decade ahead of the work of Norbert Wiener, *Cybernetics*.

The moment of greatness offered to the history of Romanian science and technique, and not only, by Ștefan Odobleja, MD is reflected by a series of thematic topics^{1,3,4}.

Although I was coetaneous with Ștefan Odobleja, I did not have the privilege to meet him in his life, but his life as a **cybernetics pioneer** started at the same time when his rights were recognized at the 4th *International congress of cybernetics and systems* (Amsterdam, 21st-25th of August 1978).

Not knowing the presence of the cruel reality of death, the Dutch scientist M.R. Mantz, MD was sending on September 14th, 1978 the following lines: *I consider Psychologie consonantiste the most important epoch-making book that I have read; it is an opera of immense virtues... of great use for the future of mankind*.

Today, Ștefan Odobleja and Norbert Wiener are considered to be the **pioneers of cybernetics**^{5,6}.

¹ Dobrescu, Dan N. - *50 de ani de la fondarea teoriei ciberneticii generalizate*, Filatelica, 5(384), 1988, 12.

² Neaga, dr. Valeriu S. - *Ștampile speciale românești din epoca modernă și contemporană - perioada până la 31 decembrie 1947* - Editura Medro, București, 1995, p. 50

³ Vegter, Wobbe - *Eroi ai ciberneticii - Ștefan Odobleja*, philatelica.ro, l, nr. 5 - decembrie 2009, 20-29. For english version of this paper see web site address: <http://wvegter>.

hivemind.net/abacus/CyberHeroes/Odobleja.htm

⁴ Patapie-Raicu, Florin - *Notă de subsol / Foot note*, philatelica.ro, l, nr. 5 - decembrie 2009, 29-32.

⁵ Dobrescu, Dan N. - The story of the computer, exhibit, web site address <http://www.philatelica.ro/01.html>

⁶ Vegter, Wobbe - From Abacus to Internet, exhibit, web site address <http://wvegter.hivemind.net/abacus/Z9abacp1.html>

Coală-eseu, 3 bani oliv, emisiunea Paris

ing. Emanoil SĂVOIU

Coala prezentată alăturat este singura coală-eseu de 3 bani oliv cunoscută¹, fiind interesantă din două motive.

Primul, textul „Meșter la Vigm(a)en² eseu 25 august 1876” - *M à Vigm(a)en Epreuve d'essai 25 août 1876* cu semnătura Hulot³ (în original), și al doilea faptul că pe față se văd în partea de jos a colii șase amprente. Deoarece în această parte lipsește o bucată din marginea de jos a colii presupun că pe aceasta ar fi putut exista încă patru amprente ceea ce ar constitui amprente la două mâini.

Pe verso în partea de sus a colii se găsesc nouă amprente. Deoarece și aici lipsesc bucăți de hârtie, acest fapt ne face să credem că și aici ar fi vorba de 10 amprente, deci de două mâini.

Lateral pe verso în partea stângă se găsesc cinci amprente (în partea superioară a colii), iar în partea de jos stânga se găsește încă o amprentă.

Existența acestor amprente mă fac să cred că este vorba de un ritual tipografic, tipografii imortalizându-se prin aceste amprente, după realizarea colii finale. Această coală reprezintă proba finală pentru valoarea de 3 bani - emisiunea Paris, cu clișeele cu care s-a tipărit acest eseu, tipăririndu-se tot tirajul 3 bani verde - emisiunea Paris. ▶▶▶

Feuille d'essai, 3 bani olive, l'émission Paris

La feuille présentée ci-joint est l'unique feuille d'essai connue de 3 Bani olive², elle étant intéressante pour deux raisons.

La première raison, le texte „M à Vigm(a)en² Epreuve d'essai 25 août 1876 avec la signature Hulot³”, et la deuxième raison le fait que sur la face, en bas de la feuille on y voit six empreintes. Parce qu'il manque de ce côté un morceau de la bordure inférieure de la feuille je suppose que c'est ici où on aurait pu encore exister quatre empreintes, ce qu'on aurait formé les empreintes de deux mains.

Sur le revers, en haut de la feuille il y a neuf empreintes. Le fait qu'ici on manque aussi des morceaux de papier nous fait penser qu'il s'agit aussi de dix empreintes, c'est à dire de deux mains.

Sur le revers, en latéral, à gauche, il y a cinq empreintes (au côté supérieure de la feuille) et en bas à gauche il y a encore une empreinte.

L'existence de ces empreintes me fait croire qu'il s'agit d'un rituel typographique, les typographes en s'immortalisant ainsi eux-mêmes par ces empreintes, après la réalisation de la feuille finale. Cette feuille représente l'essai final pour la valeur de 3 Bani - l'émission Paris, avec les clichés utilisés pour imprimer cet essai, on a été imprimé tout le tirage 3 Bani verte - l'émission Paris. ▶▶▶

¹ Coala conține 150 poziții.

² Probabil numele unui meșter, atelier sau utilaj.

³ Săvoiu, Emanoil - *Aprobarea finală pentru tipărirea emisiunii Paris*, philatelica.ro, l, nr. 4 - octombrie 2009, p. 4.

¹ La feuille contient 150 pièces..

² Probablement le nom d'un ouvrier, d'un atelier ou d'un outillage.

³ Săvoiu, Emanoil - *L'accord final pour l'impression de l'émission Paris*, philatelica.ro, l, nr. 4 - Octobre 2009, p. 4.

International registered mail with
30 B (BUCUREȘTI 1)+
5 B+15 B (BUCUREȘTI 2),
all perf 11, underfranked
(50 B instead 60 B) but
not penalised, pmk 13 NOV. 79
SUCURS. MIN. FINANCE
(Paul Hirsch collection -
<http://www.japhila.cz/hof/0141/index0141a.htm>)

Scrisoare recomandată externă francată cu 30 B (BUCUREȘTI 1)+
5 B+15 B (BUCUREȘTI 2), perf 11, subfrancată (50 B în loc de 60 B),
nepenalizată, oblitterată 13 NOV. 79 SUCURS. MIN. FINANCE
(colecția Paul Hirsch <http://www.japhila.cz/hof/0141/index0141a.htm>)

Coală-eseu, 3 bani oliv, emisiunea Paris (fragment)
Epreuve d'essai, 3 bani olive, l'émission Paris (fragment)

Adrese sub acoperire utilizate de voluntarii români din Volksdeutsche, 1943-1944

Dan-Simion GRECU, AEP

Subiectul tratat mai jos este complet necunoscut în România, fiind doar la începutul descifrării și în alte țări, astfel încât unele afirmații trebuie privite ca material provizoriu de studiu, ce poate fi confirmat sau nu, odată cu noi descoperiri.

Adresele sub acoperire pot fi definite ca acele adrese poștale care au drept scop mascarea adevăratului destinatar al unei corespondențe. Cel mai frecvent, căsuțe poștale sunt închiriate și folosite în acest scop, dar se cunosc și numeroase adrese private ale unor particulari, care servesc drept intermediari pentru livrarea corespondenței către un terț destinatar. Charles Entwistle, în singura lucrare asupra acestui subiect¹, oferă o clasificare operațională:

- adrese externe: care permit comunicarea între țări beligerante aflate în conflict, între care nu există relații poștale normale, prin intermediul unei a treia țări, neutre (în cazul României cea mai cunoscută situație este a *P.O.Box 406* din Lisabona, Portugalia, între 1941-1944);

- adrese interne: care secretizează identitatea unei locații, proiect sau unitate militară, și care sunt folosite în interiorul unei țări sau între țări cu serviciu poștal existent (aliate ori neutre).

Înrolarea etnicilor germani din România ca voluntari în armata germană (SS și Wehrmacht) a cunoscut două faze:

- în anii 1939-1943, când voluntariatul era clandestin, dar tolerat de autoritățile românești, perioadă în care numărul celor înrolați în Armata germană a fost mic, de circa 6.000;

- după semnarea convențiilor germano-române din aprilie/mai 1943, voluntariatul a devenit oficial și comisii militare germane de recrutare au activat în toată țara².

De acum, circa 50.000 tineri germani vor intra în unitățile germane, majoritatea la SS, mult mai puțini în Wehrmacht sau Organizația Todt.

Corespondența voluntarilor etnici germani (*Volksdeutsche*) din unitățile de instrucție sau de pe front cu familiile lor din România a fost liberă, neîngrădită, fiind supusă doar restricțiilor impuse de cenzură. Lucru valabil și pentru Wehrmacht și SS. Și totuși, există câteva misterioase adrese sub acoperire destinate corespondenței cu voluntarii din SS, explicația uzuală fiind aceea că acestea veneau în sprijinul familiilor ►►►

Undercover addresses used by Romanian Volksdeutsche volunteers, 1943-1944

The subject developed below is completely unknown in Romania, as it is at the very beginning of it's translation in other countries as well, so that some statements must be regarded as temporary study material that can be confirmed or dismissed, along with new discoveries.

Undercover addresses can be translated into those postal addresses with the purpose of hiding the true receiver of mail. The most frequent one, post-office boxes that are rented and used in this purpose, but there are many private addresses of some proprietary, that serve as middlemen for the sending of mail toward a third addressee. Charles Entwistle, in the only work about the subject¹, offers an operational classification:

- external addresses: that allow the communication between belligerent countries in a conflict, where normal postal relations don't exist, through a third country, neutral (in the case of Romania, the most common situation is that of *P.O.Box 406* in Lisbon, Portugal, between 1941-1944);

- internal addresses: that keep secret the identity of a location, project or military unit, and are used inside a country or between countries with an existent postal service (allies or neutral).

The enlistment of the ethnic Germans from Romania as volunteers in the German Army (SS and Wehrmacht) has met two phases:

- in the years 1939-1943, when volunteering was illegal, but tolerated by the Romanian authorities, period in which the number of the people enlisted in the German Army was small, around 6,000;

- after the signing of the German-Romanian conventions of April/May 1943, volunteering became official, and the German military enlisting committees were active throughout the country².

Starting now, around 50,000 young Germans will enter in the German units, mostly in the SS, a lot less in the Wehrmacht or the Todt Organization.

German ethnics volunteer correspondence (*Volksdeutsche*) from the instruction camps or from the front with their families in Romania was free, unconfinned, being subjected only to the censorship restrictions. The same thing is available for Wehrmacht and for the SS. Nevertheless, there are some mysterious undercover addresses destined for correspondences with the SS volunteers, the common explication being that some of these came in the support of the families ►►►

¹ *Undercover Addressed of World War II*, Revised Edition, Chavril Press 1992.

² Detalii despre recrutările din județul Hunedoara în articolul Grecu, Dan-Simion - *Înrolarea etnicilor germani în unități SS, 1939-1943*, Buletinul ABB, Timișoara, nr. 3(41) septembrie 2002, p. 1-9.

¹ *Undercover Addressed of World War II*, Revised Edition, Chavril Press 1992.

² See details about the recruitment in Hunedoara county in the paper Grecu, Dan-Simion - *Înrolarea etnicilor germani în unități SS (The recruitment of German ethnics in SS units), 1939-1943*, ABB Bulletin, Timișoara, no. 3(41) Sept. 2002, p. 1-9.

care doreau să ascundă faptul că au rude înrolate în SS. Personal nu pot accepta această explicație, din două motive:

- cvasitotalitatea corespondenței cu voluntarii SS, mai ales cea sosită în România, se desfășura prin poșta obișnuită (militară și civilă), astfel încât oricum se știa bine cine primește scrisori de la aceștia;

- și, mai ales în anii 1943-1944, apartenența la SS fiind oficială, nu era un lucru de ascuns, ci dimpotrivă, în viziunea multor etnici germani români.

Ținând cont de faptul că majoritatea scrisorilor circulare prin cășuțele poștale SS sunt pe direcția țară-front, am putea eventual presupune că era vorba de un serviciu suplimentar în sprijinul *expeditorilor* din România care doreau să evite cenzura poștală externă română (deoarece scrisorile *sosite* în țară de pe front și cenzurate de SS nu mai erau cenzurate de români, prin convenții speciale). Putea fi așadar și un element de orgoliu, reliefând autonomia SS față de alte entități militare sau chiar statale. Iată cum însuși motivul înființării acestor adrese conspirative este de la bun început neclar.

Traseul acestor corespondențe țară-front era următorul:

- scrisorile de la familiile din România erau introduse în plicuri care ajungeau (nu se știe exact cum) la o instituție germană din România (probabil sediul administrativ al Grupului Etnic German din Brașov), de unde erau trimise prin curier la Berlin, ulterior la Viena.

- ajunse în aceste orașe (unde funcționa atât cenzura SS cât și cășuțele poștale SS), scrisorile erau extrase din plicurile originale, iar după cenzurare introduse în alte plicuri pe care adresa destinatarului era re-scrisă de către oficiantul poștal militar respectiv, apoi expediate spre front prin poșta militară.

1. Expedierea din România. Se știu puține lucruri clare privind modalitatea de circulație în România a scrisorilor. Logic ar fi fost ca toate sediile locale ale *Grupului Etnic German (Deutsche Volksgruppe in Rumänien)* să primească aceste plicuri de la expeditori, pe care apoi să le centralizeze spre conducerea Grupului în Brașov, unde *Volksgruppenführer*-ul Andreas Schmidt gira expedierea lor mai departe prin curier (după ce, se pare, executa și o cenzură proprie). Acest sistem a funcționat în anii 1940-1943 cel puțin, mai ales în perioada în care voluntariatul era clandestin, așadar atunci când ascunderea relației cu un membru de familie înrolat în SS avea un oarecare fundament. O indicație apare în *Fig. 4*, unde notația manuscrisă *O.G.III Hermannstadt* desemnează cu siguranță indicativul sediului local unde expeditorul era luat în evidență pentru intermedierea corespondenței SS.

Dar am putea presupune că există și alte modalități de corespondență alternativă celei oficiale. De exemplu, nu se știe dacă sprijinul logistic și material acordat voluntarilor SS și familiilor lor de către *Fürsorgeoffizier der Waffen SS in Rumänien* (aflat la Hotel Coroana din Brașov, care se ocupa de recrutare și avea toate evidențele necesare) nu a cuprins cumva și intermedierea corespondenței dintre aceștia? (*Fig. 1*). ▶▶▶

that wanted to hide the fact that they have relatives enlisted in the SS. Me neither, I can not accept this explanation for two reasons:

- almost the entire SS volunteer mail, especially the one received in Romania, was processed through normal post offices (military and civil), thus everyone knew very well who received mail from the volunteers;

- and, especially in the years 1943-1944, SS membership being official, it was no longer a thing to hide, but to be proud of, in the vision of the German ethnics in Romania.

Seeing how most of the letters that circulated through the SS post offices are on the direction country-front, we could somehow suppose that there was a supplementary service in the support of the *senders* from Romania that wanted to avoid the Romanian external postal censorship (because the letters *received* in the country from the front and censored by the SS were **not** censored twice by the Romanians, through special conventions). Thus, there could also be an element of vanity, highlighting the autonomy of the SS as oppose to other entities, military or state. This is why the reason for the foundation of these conspiracies addresses is unclear from the beginning.

The track of the correspondence country-front was this:

- the letters from the families in Romanian were introduced in envelopes that reached (it is unclear how) a German institution in Romania (probably the administrative headquarter of the German Ethnic Group in Brașov), from where they were sent by courier to Berlin, and then Vienna;

- reaching these towns (where both SS censorship and post offices functioned), the letters were extracted from the original envelopes, introduced in other envelopes on which the address of the receiver was rewritten by the several military post office officer, and then sent to the front by military post, after censorship.

1. Mailing from Romania. There are few clear things as to how the letters circulated in Romania. Logic dictates that all the local offices of the German Ethnic Group (*Deutsche Volksgruppe in Rumänien*) should receive these envelopes from the senders, and then centralize them towards the command of the Group in Brașov, where *Volksgruppenführer* Andreas Schmidt would circulate them forward and away by courier (after, apparently, he would execute a censorship himself). This system worked at least in the years 1940-1943, especially in the times when volunteering was illegal, thus when hiding a relationship with a family member enlisted in the SS made some sense and had some founding. A clue is shown in *Fig. 4*, where the handwritten notation *O.G.III Hermannstadt* surely designated the code letters of the local office where the sender was signaled and marked for factoring the SS correspondence.

But we could suppose that there were other possibilities as well for letters alternative to the official one. For example, it was never discovered if the ▶▶▶

De asemenea, trei plicuri deosebite oferă dovada că în anul 1944 a existat și în România o adresă sub acoperire, în legătură cu unități ale armatei germane: este vorba de **Căsuța Poștală nr. 1 din Băneasa** (azi suburbie a Bucureștilor), vezi Fig. 2. Motivele care mă fac să presupun acest lucru sunt: scrisorile trimise din sate bănețene au destinații diferite, etnici germani cu același nume de familie cu al expeditorilor, care în mod normal nu aveau ce căuta într-o localitate ca Băneasa (în schimb aici era sediul celui mai puternic centru militar german din zona București, cu unități de aviație care foloseau aeroportul local inclusiv pentru legături cu Germania). Notațiile cu creion roșu pe plicuri sugerează și ele numere de înregistrare într-un registru special. Și, nu în ultimul rând, este sugestiv ►►►

Fig. 1 - Scrisoare recomandată expediată la 26.10.1943 de o femeie de etnie germană din Aradul Nou (Banat) către Fürsorgeoffizier der Waffen SS in Rumänien; cel mai probabil în scrisoare aceasta solicită informații despre soțul sau fiul său înrolat în SS, despre care nu mai are vești, sau se plânge de dificultățile vieții cotidiene după plecarea bărbatului din casă. Dar nu este exclus ca pe această cale să se fi intermediat și schimburi de mesaje sau corespondențe.

Fig. 1 - Registered letter sent on October 26th, 1943 by a woman of German origin from Aradul Nou (Banat) to Fürsorgeoffizier der Waffen SS in Rumänien; most likely in this letter she demands information about her husband or her son drafted in SS from whom she didn't get news or she complains about daily life difficulties after her man left the house. But it is not excluded that mail or messages be sent this way.

Fig. 2 - Scrisoare recomandată expediată la 22.5.1944 de un etnic german din Bulgarus (Banat) către o rudă, pe adresa **Căsuța Poștală nr. 1 Băneasa** (în mod sigur este vorba de o adresă sub acoperire, chiar dacă ceea ce „acoperea” nu este încă foarte clar). Cenzurată în Timișoara, tranzit București 25.5.1944 și sosire Băneasa în ziua următoare. Notația 1623 cu roșu (pe celelalte plicuri, circulate în aceeași perioadă, există 1827 și 1917), sugerează trimiterea la un registru special, probabil în baza cărui plicurile erau trimise prin curier în Germania.

Fig. 2 - Registered letter sent on May 22nd, 1944 by a German origin person from Bulgarus (Banat) to a relative, at the address **Căsuța Poștală nr. 1 Băneasa - P.O.Box no. 1 Baneasa** (surely it's about an undercover address, even if what it covers is not very clear). Censored in Timișoara, transit Bucharest May 25th, 1944 and arrival in Baneasa next day. The note in red 1623 (on the other envelopes circulated in the same period, there is 1827 and 1917) sends to a special register based on which the envelopes were sent by courier in Germany.

Fig. 3 - Un exemplu standard de tranzit prin Căsuța Poștală 26 Berlin: o scrisoare „țară-front” expediată din România către Poșta Militară 46740E (=Compania 4, Panzergrenadier-Regiment 24 din cadrul Diviziei 11 SS Nordland). Scrisoarea, expediată din România prin curier într-un alt plic, a fost extrasă la Berlin, ștampilată aici pe verso cu ștampila Căsuței Poștale 26, cu textul **Absender:BERLIN W30 / SCHLISSFACH 26 / F.R.**, apoi supusă cenzurii SS din Berlin care folosește o etichetă de închidere și ștampila **As**, în final transmisă prin poșta militară germană destinatarului.
Datarea probabilă: toamna 1943.

Fig. 3 - A standard example of transit by P.O.Box 26 Berlin: a „country-front” letter sent from Romania to the Military Post 46740E (=Company 4, Panzergrenadier-Regiment 24 of the 11th SS Division Nordland). The letter sent from Romania by courier in another envelope was drawn out in Berlin, cancelled here on the reverse with the cachet of the P.O.Box 26, with the text **Absender:BERLIN W30 / SCHLISSFACH 26 / F.R.**, then submitted to the SS censorship from Berlin which uses a closing label and **As** cachet, finally sent by German military post to the addressee.
Probable dating: the autumn 1943.

faptul că cele trei plicuri au fost achiziționate din Germania. Așadar Băneasa este locația ideală pentru tranzitul corespondenței sub acoperire din România spre unități militare germane; părerea personală fiind că aici este vorba de Wehrmacht (armata regulată germană), dar cine știe dacă nu sunt totuși în legătură cu căsuțele poștale SS? În acest din urmă caz, un singur aspect nu ar corespunde cu presupunerile anterioare: în acest sistem, scrisorile etnicilor germani sunt cenzurate de către cenzura română, prin birourile județene, și „extra-teritorialitatea” dorită de SS nu mai este realizată.

2. Căsuțele poștale SS. Au fost înființate și au funcționat în cele două orașe unde era centralizată și cenzurată succesiv întreaga corespondență SS: Berlin și Viena. Au existat ștampile speciale de expediție (*Absenderstempel*), care se aplicau pe verso plicurilor reexpediate; textul lor cuprindea în germană termenul *Expedito* (**Absender**), apoi oficiul poștal și numărul căsuței poștale (**Schliessfach 26** sau **113**), urmate de inițialele **F.R.**, care se referă la instituția contractantă a căsuțelor poștale. Corespondențele privind voluntarii din România sunt cunoscute doar din anii 1943-1944. În mod normal acestea nu au nici un element de identificare a originii sau adresei voluntarilor (acesta era de altfel și rostul unor adrese sub acoperire), astfel încât originea românească a unui militar din trupele SS poate fi determinată doar în cazul corespondențelor returnate (Fig. 4), în cazul celor nesecretizate (Fig. 6) sau atunci când se cunoaște și corespondență militară normală de la/spre aceeași persoană.

a. Schliessfach 26 Berlin. A funcționat la oficiul poștal Berlin W30 (din Geisbergstrasse 7-9), cel puțin până

was the headquarter of the strongest German military center from the Bucharest surroundings, with aviation units that used the local airport for connections to Germany as well). Notations in red crayon on the envelopes suggest also registration numbers in a special registry. And, none the less, it is highly representative that the three envelopes were bought in Germany. Therefore, Baneasa is the perfect location for the transit of undercover mail from Romania towards German military units; my personal opinion is that this is about Wehrmacht (normal German Army), but who knows if it couldn't be connected with the SS postboxes? In the latter case, a single aspect wouldn't match with previous assumptions: in this system, the German ethnic's letters were censored by Romania, through county bureaus, and the „extra-territory” wanted by the SS could not be possible any more.

2. SS P.O. Box. Were established and functioned in the two towns where the whole SS mail was centralized and censored: Berlin and Vienna. There were special sending cachets (*Absenderstempel*), that were applied on the verso of the re-sent envelopes; their texts contained in German the word *Sender* (**Absender**), and then the post office and number of the postbox (**Schliessfach 26** sau **113**), followed by the initials **F.R.**, that referred to the contracting institution of the postboxes. Correspondences regarding the volunteers from Romania are known from the years 1943-1944. Normally, these had no origin identification elements or the volunteer address (this being the purpose of undercover addresses), so that the Romanian origin of a military from the SS can only be determined in the case of return mail (Fig. 4), in the case of un-secret ones (Fig. 6), or when the normal military mail

la sfârșitul anului 1943 și apare foarte rar pe corespondența voluntarilor din România dintr-un motiv statistic: până în vara anului 1943 numărul lor a fost foarte redus. Vezi două exemple în Fig. 3 și Fig. 4.

b. Schliessfach 113 Wien. A funcționat la oficiul Viena 62 în anul 1944 fiind relativ cea mai întâlnită pe corespondența spre România, vezi Fig. 5. În Fig. 6 se vede singurul exemplu cunoscut de aplicare a ștampilei pe o corespondență front-țară cu adresă în clar! Este menționată în literatură și o altă casuță poștală la același oficiu, cu numărul 110 (*Schliessfach 110*), dar corespondențe cu această ștampilă nu mi sunt cunoscute, posibil ca ea să fie în legătură cu corespondența SS pe relația Ungaria, rezervând numărul 113 pentru relația România.

Dan Simion GRECU, MD, is native of Hunedoara, Romania, and received his education in medicine and history. Member of European Academy of Philately - AEP. Working in philately: postal history of Romanian territory. Contact: damirro@yahoo.com.

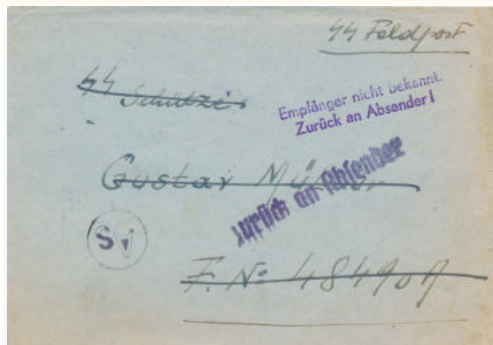

Fig. 4 - O circulație deosebită: o scrisoare „țară-front” expediată din România către un etnic german sibian aflat pe front, transportată prin curier la Berlin, unde a fost extrasă din plicul original, introdusă într-un plic nou pe care oficianul poștal militar a notat adresa ca fiind a poștei militare 48490A. Apoi ștampilată pe verso cu ștampila **Absender:/BERLIN W30/SCHLIESSFACH 26/F.R. (nu se vede fiind în totalitate sub eticheta de închidere) și supusă cenzurii SS din Berlin care folosește o etichetă de închidere proprie și ștampila **As**.**

Din păcate adresa transcrisă era greșită, numărul corect al poștei militare ar fi trebuit să fie 48490A (= Comandamentul Secției Cercetare 105 din cadrul Corpului V SS), astfel încât plicul este returnat de pe front, cu ștampila **Empfänger nicht bekannt/Zurück am absender!** (Destinatul necunoscut/Retur către expeditor). Pentru depistarea expeditorului pentru returnare plicul este oficial deschis de autoritățile poștale, după cum dovedește ștampila **Zur Feststellung des Absenders/amtlich geöffnet**, ocazie cu care numele expeditorului din România este înscris pe plic (Gustav Müller, O.G.III, Hermannstadt, Sibiu). Acest O.G.III (Obergruppe III sau Ortsgruppe III?) este chiar indicativul sediului instituției germane din Sibiu care intermedia serviciul de curierat din România spre Berlin!

Datarea probabilă: sfârșitul anului 1943.

going/coming to that person is known.

a. Schliessfach 26 Berlin. Functioned in the Berlin W30 post office (from Geisbergstrasse 7-9), at least until the end of the year 1943 and it comes up very rarely in the Romanian volunteer mail for a statistic reason: up until the summer of the year 1943 their numbers were reduced. See two examples in Fig. 3 and Fig. 4.

b. Schliessfach 113 Wien. Functioned in the Vienna 62 postal office in the year 1944, being the most commonly met correspondence toward Romania, see Fig. 5. In Fig. 6 it is shown the only known example of a cancellation being applied on a correspondence between the front-country with the address clearly! In literature there is also the mention of another postbox of the same postal office, with the number 110 (*Schliessfach 110*), but correspondences with this cancellation are not familiar to me, it is possible that this could be in connection with SS mail in relation with Hungary, reserving the number 113 for the relation with Romania.

Fig. 4 - A special circulation: a „country-front” letter sent from Romania to a man of German origin from Sibiu who was on the front, transported by courier to Berlin, where it was drawn out from the original envelope, put into a new envelope on which the military post officer noted the address as being that of the military post 48490A. Then it was cancelled on the back side with the cancellation **Absender:/BERLIN W30/SCHLIESSFACH 26/F.R. (it is not visible being completely under the closing label) and submitted to the SS censorship from Berlin which uses its own closing label and **As** cachet.**

Unfortunately the transcribed address was wrong, the correct number of the military post should have been 48490A (= Quarters of Recon Section 105 of the V SS Corps) so the envelope is returned from the front, with the postmark **Empfänger nicht bekannt/Zurück am absender!** (Unknown recipient/Return to sender).

To discover the sender for returning operation, the envelope is officially open by the postal authorities as the postmark **Zur feststellung des Absenders/amtlich geöffnet** proves, on this occasion the sender's name from Romania being written on the envelope (Gustav Müller, O.G.III, Hermannstadt, Sibiu). This O.G.III (Obergruppe III or Ortsgruppe III?) is quite the indicative of the headquarters of the German institution from Sibiu which intermediated the courier service from Romania to Berlin!

Probable dating: end of 1943 year.

Fig. 5 - Un exemplu standard de tranzit prin Căsuța Poștală 113 Viena: o scrisoare „țară-front” expediată din România către Poșta Militară 32192C (= Secția 11 Panzer din cadrul Diviziei 11 SS Nordland). Scrisoarea a fost extrasă la Viena din plicul original, ștampilată pe verso cu ștampila Căsuței Poștale 113, cu textul **Absender:WIEN 62/SCHLIESSFACH 113/F.R.**, apoi supusă cenzurii SS din Viena care aplică ștampila **As4**, în final transmisă prin poșta militară germană destinatarului (un etnic german din Sighișoara). Ștampila „mută” **ak** din 21.6.1944 este, cel mai probabil, aplicată la Viena, și nu în zona Rovereto din nordul Italiei, așa cum menționează bibliografia existentă.

Fig. 5 - A standard example of transit by the P.O.Box 113 Vienna: a „country-front” letter sent from Romania to the Military Post 32192C (= XI Panzer Section of the 11th SS Division Nordland). The letter was drawn out at Vienna of the original envelope, cancelled on the reverse with the cachet of the P.O.Box 113, with the text: **Absender:WIEN 62/SCHLIESSFACH 113/F.R.**, and then submitted to the SS censorship from Vienna which applies the postmark **As4**, and finally sent by the German military post to the addressee (a man of German origin from Sighișoara). The „mute” cancellation **ak** of June 21st, 1944, is, most likely, applied in Vienna, and not used in Rovereto area (North Italy), such is mentioned in the existing bibliography.

Fig. 6 - Un exemplu curios de apariție a ștampilei Căsuței Poștale 113 pe o corespondență front-țară, având adresa de expediție nesecretizată (astfel încât nu este clar la ce mai folosește tranzitul printr-o adresă sub acoperire???): plic „front-țară” expediat de un etnic german băănățean de la numărul de poșta militară 41456B (= Compania 1 Sanitară din cadrul Diviziei 16 SS Panzergrenadier, aflată în acel moment în zona Debrecen, Ungaria). Tranzitată prin Viena, unde este aplicată pe verso ștampila slab imprimată **Absender:WIEN 62/SCHLIESSFACH ??/F.R.**, cartare în Viena cu ștampila „mută” e la 14.5.1944, cenzura SS în Viena (**As4**), ștampile de sosire Timișoara 7.7.1944 și Ciacova.

Fig. 6 - A strange example of a postmark of the P.O.Box 113 issued on a „front-country” mail, having the sending address non-secretized (so is not clear why is the transit by an undercover addresses used for???): „front-country” envelope sent by a German ethnic from Banat from the military post no. 41456B (= Sanitary Company no. 1 of the SS Division 16 Panzergrenadier, at that moment in Debrecen area, Hungary). Transited by Vienna, where is poorly printed on the back side the cancellation **Absender:WIEN 62/SCHLIESSFACH ??/F.R.**, sorting in Vienna with the „mute” cancellation **e** in May 14th, 1944, SS censorship in Vienna (**As4**), arrival postmarks: Timișoara July 7th, 1944 and Ciacova.

Mecanotelia în Marea Britanie

ing. Mircea PĂTRĂȘCOIU

În Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord sunt cunoscute 132 de amprente^{1,2}, prima amprentă de francatură poștală obținută cu mașina de francare, tip Pitney Bowes, fiind semnalată în anul 1922, făcând parte din grupa A (Tabel 2) de clasificare în mecanotelia britanică și având simbolul A1.

Ștanțele de francare sunt oferite spre procurare de către administrația poștală britanică.

Tipurile și modelele mașinilor de francare poștală semnalate în Marea Britanie sunt indicate în Tabel 1. Clasificarea pe grupe a amprentelor de francaturi poștale cu ajutorul mașinilor speciale, din Marea Britanie, este cea stabilită și prezentată în Tabel 2.

Cea mai cunoscută (US\$ 400.00) amprentă din mecanotelia britanică¹ este cea cu simbolul de catalog A4D8, realizată în anul 1923, cu mașina Universal, model NZ.

¹ Hawkins, Joel A.; Stambaugh, Richard - *The international postage meter stamp catalog*, 2005 (supliment 2008) - http://en.wikibooks.org/wiki/International_Postage_Meter_Stamp_Catalog/Great_Britain.

² Poach, Jack - *GB meter franking history with a future*, 2001

Tabel 1

Tipul mașinii	Țara de fabricație	Modele de mașini utilizate	Anul primei amprente
Pitney Bowes	SUA	A, B, F, H, CV, Simplex, Automax, 5000, RT, RF, 6300, 6900, A900, B900, Paragon, 6600, Personal	1922
Universal	Marea Britanie	Post digital, DM300 digital, NZ, HS, EH, Special Midget, Midget, Multi Value, Simplex, Automax	1922
Neopost	Franța	Frankmaster 305, 105, 205, 405, 505, 605, 105-2, 2205, 4000, 5000, 7000, 8000, EF7, 9000, SM26 digital, SM75, SM85, U65	1925
Roneo Neopost	Marea Britanie	digital, 4000, 8050, 8060, Electronic	1963
Hasler	Elveția	Frankmaster 305, 205, 105	1968
Friden	SUA	F88, F66, Mailmaster	1970
Frama	Elveția	PM4, 9222	1982
Postalia	Germania	E3, E4, EPS3000, Sensonic 2000	1983
Francotyp	Germania	digital, EPS	1983
Francotyp-Postalia	Germania	P3, MS5	1986
Ascom Hasler	Elveția	A900	1986
Secap	Franța	EPS3000, T1000 digital	1995
Frama	Elveția	Smile	1996
T.I.M. - Ticket issue Machines	Marea Britanie	Alpha, Minipost	1999
Westinghouse-Garrard Ticket Machines Ltd.	Marea Britanie	Sensonic 2000 digital	1947
Setright Registers Ltd.	Marea Britanie	-	1947
NCR	SUA	experimental	1951
Wilkinson-Automatic Stamp Selling Machines	Marea Britanie	experimental pentru distribuitoare automate	1933

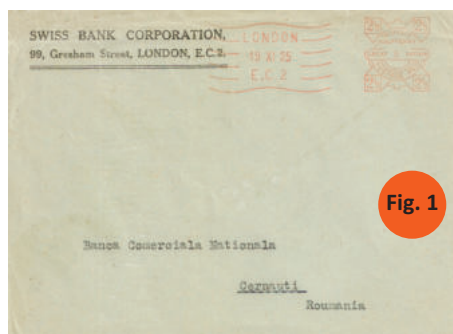

Fig. 1

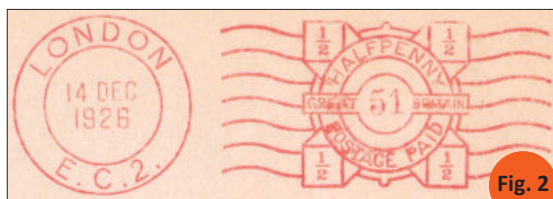

Fig. 2

Fig. 3

ing. Mircea PĂTRĂȘCOIU, născut în 1933 la București, licențiat în inginerie minieră (1957). Membru activ al Societății americane de francaturi

mecanice - *Meter Stamp Society* (2004), vicepreședinte al Asociației filateliștilor feroviari din România. Expozant cu activitate publicistică fila-

telică ce s-a concretizat în șapte lucrări filatelice și peste 300 de articole. Contact: patrascoiurmirea@gmail.com.

Tabel 2

Grupa	Descrierea catalogării	Tipurile de mașini de francat poștal folosite
A	Fără monogramă, francare circulară în patru colțuri (Fig. 1, Fig. 2)	Pitney Bowes, Neopost, Universal
B	Dreptunghi vertical, cu perforare simulată a marginilor și monograma lui George V (Fig. 3)	Universal, Neopost, Pitney Bowes
C	La fel ca la grupa B, dar cu monograma lui Edward VII (Fig. 4)	Universal, Neopost, Pitney Bowes
D	La fel ca la grupa B, dar cu monograma lui George VI	Universal, Neopost, Pitney Bowes
E	La fel ca la grupa B, dar cu monograma lui Elizabeth II	Universal, Neopost, Pitney Bowes
F	Chenarul mărcii cu coroana la partea de sus și embleme florare pe laturi (Fig. 5)	Neopost, Pitney Bowes, Universal, Roneo Neopost Hasler
G	Chenarul mărcii cu coroana largă la partea de sus, cu linii perpendiculare pe partea stângă	
H	Chenarul mărcii dreptunghiular, cu coroana la partea de sus și cu texte în exterior în dreapta și în stânga	Neopost (Fig. 6), Pitney Bowes, (Fig. 7), Hasler, Friden, Framma, Francotyp, Francotyp-Postalia, Ascom, Secap, Postalia
MM	Mărci speciale pentru utilizări militare	Mărci speciale ale forțelor armate britanice, folosite în Africa de Est și Al Doilea Război Mondial
PD	Mărci utilizate numai de oficiile poștale pentru POSTAGE DUE	Pitney Bowes, Neopost
PP	Mărci utilizate numai de oficiile poștale pentru mesagerie-coletărie (PARCEL POST)	T.I.M., Westghouse-Garrard Ticket Machines Ltd., Universal, Setright Registers Ltd.
RP	Mărci utilizate numai la oficiile poștale mesagerie-coletărie pe căile ferate (PARCEL POST)	NCR (Fig. 8), Westinghouse-Garrard Ticket Machines Ltd.
PV	Mărci utilizate numai de distribuitorii automate de mărci, puse la dispoziția publicului	Wilkinson (Automatic Stamp Selling machines)

Fig. 4

Fig. 5

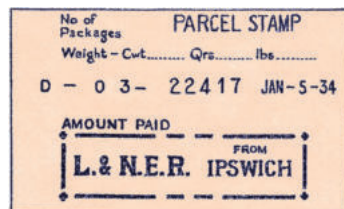

Fig. 8 - Amprentă de francatură poștală obținută cu mașina NCR - National Cash Register, utilizată în perioada 1933-1934 de London and North Eastern Railway la Ipswich.

Fig. 6

Fig. 7

Sticla, între mărgică și fibra optică (VI)

Florin PATAPIE-RAICU

De-a lungul istoriei civilizației terestre au existat momente de excepție, dar relativ singulare, care au depășit stadiul luminii modestului opaiț (Fig. 123, Israel Mi #105) - un obiect de iluminat mai personal, utilizat încă de la începuturile istoriei cunoscute a umanității și care a rezistat - fapt uimitor - până în zilele noastre. Amintim doar pe scurt de becurile electrice reprezentate într-o criptă a Templului lui Hathor din Dendera, unul din locurile în care vechii egipteni au făcut dovada unei vaste cunoașteri și a unei experiențe care nu pot fi incluse într-o secvență istorică de societate primitivă. Peste alte milenii, cronicile chinezești de acum 1.700 de ani descriu utilizarea gazelor naturale - aduse în locuințe prin conducte din bambus - cu scopul de a fi utilizate în bucătărie și pentru iluminatul interior, dar alte izvoare istorice indică această utilizare în China încă din sec. al IV-lea î.H.

În timp ce îmi făceam schița acestei părți de text a serialului, alocată în bună parte unei probleme de care suntem cu toții interesați, cea a iluminatului artificial, mi-a venit în minte numele unui colabrador din Africa de Sud al revistei philatelica.ro, dar în același timp bun prieten al editorului fondator, cât și competitor umăr la umăr cu acesta în domeniul filateliei tematice, cu dedicație și specializare în ramura *PC&IT*. Pe prima pagină a propriului *site*, dl Wobbe Vegter dă o explicație asupra semnificației numelui său, ceea ce îmi permite să marchez momentul istoric al începerii prezentării unei alte utilizări a sticlei care - iată - trece pe lângă noi ca un fapt obișnuit în viața de zi cu zi, dar fără de care traiul ne-ar fi mult mai dificil și chiar plin de pericole. Dacă dați *click* pe adresa <http://wvegter.hivemind.net/abacus/ArticlesP1.html#Vegterlogo>, veți intra pe o pagină ilustrată în dreapta-sus cu silueta în alb-negru a unui personaj de epocă, văzut din spate, care ține în mână stângă un **felinar** cu care luminează o stradă

în bezna nopții, iar autorul *site*-ului ne anunță *This is a „Vegter”* (adică, *Acesta este un „Vegter”*), după care porcede la prezentarea detaliilor de interes pentru noi (și pe care mi-am permis să le traduc, cu unele mici precizări pentru cititorii revistei philatelica.ro): imaginea reprezintă un paznic de noapte - o ocupație imortalizată de Rembrandt în picturile sale. În timpurile medievale, un *Vegter* patrula pe străzile orașului, cu un felinar în mână, protejând cetățenii de bandiți și de alte elemente nerecomandabile a fi întâlnite, mai ales la vreme de noapte. Silueta redutabilă a paznicului, având o mărime pe măsură a hainelor, apare înarmată în mână dreaptă cu un „goedendag” (tradus prin „o zi bună”) și cunoscut în limba engleză ca „Morningstar”, adică „Steaua dimineții” - niște denumiri dorite a fi pașnice, ca un prim avertisment amical, dar aflate - la o adică - în opoziție cu ceea ce ar putea urma, completez eu. Dotarea paznicului olandez cu o bilă de fier cu țepi, montată pe un mâner lung și greu (ceea ce este, în fapt, un *buzdugan* într-o traducere românească neașteptat de sintetică în acest caz) era suficientă pentru a *îmblânzi* chiar și pe cele mai greu de stăpânit caractere care operau pe străzi sub acoperirea întunericului din noapte. Această meserie era atât de răspândită în vremurile medievale, încât numele de *Vegter* - acel personaj care patrula pentru a lumina străzile nopții cu un **felinar** și a-i apăra (cu un buzdugan ghintuit) pe cetățenii pașnici de posibilele atacuri ale tâlharilor și criminalilor străzii - în zilele noastre este întâlnit frecvent ca nume de familie - fapt confirmat începând din anul 1987 în publicația *Vegter Kroniek* (*Croniclele familiei Vegter*), actualizată la fiecare două luni și distribuită purtătorilor numelui *Vegter* de pe patru continente.

Felinarul, dotat cu un arzător al combustibilului utilizat și cu o parte esențială din **sticlă**, este cuvântul cheie care reprezintă germenele concret a ceea ce, istoric vorbind,

Fig.
123

Fig.
124

Fig.
125

denumim în prezent prin sintagma *iluminat public stradal*, aflată deopotrivă în atenția cetățenilor alegători cât și a primarilor aleși, încă de când există alegeri libere pe planetă. Ulterior, felinarul din mână gardianului de noapte - cu o evoluție de la simplul obiect practic în format „standard” și până la candelabru cu mai multe brațe, creat cu mare artă - a fost urcat pe stâlpi instalați în piețele centrale (Fig. 124, Germania Mi #1877, Piața Jandarmerei din Berlin) ori - din loc în loc și la distanțe egale - de o parte și de alta a străzilor (Fig. 125, Berlinul de Vest, Mi #606) sau a podurilor peste apele care traversau orașele (Fig. 126, Cehoslovacia Mi #2449 și încă patru timbre din serie; Fig. 127, RDG Mi #2974 I și încă două timbre din serie), gardianul având doar rolul de a aprinde lumina la vreme de seară și de a le stinge la ivirea zorilor. Mintea umană a rezolvat însă rapid problema aprinderii/stingerii felinarelor de pe stâlpi prin introducerea unor sisteme automate în locul procedurii manuale. De-a lungul ultimelor trei secole au existat diverse propuneri și aplicații de materiale ►►►

Fig.
126Fig.
127Fig.
128Fig.
129

energetice pentru sursele de lumină stradală: în 1770, la Timișoara ardeau o sută de lămpi umplute cu seu, astfel că împăratul Iosif al II-lea, aflat la cea de-a doua vizită în Banat, probabil că s-a putut plimba chiar și noaptea pe străzile orașului (unde primele începuturi ale iluminatului public datează de la 1760). Între anii 1785-1786, inginerul Philippe Lebon (Fig. 128, Franța Mi #1037) - cetățean al Parisului - inventează așa-numitul *gaz d'éclairage* (adică *gaz de iluminat*), obținut din distilarea lemnului sau - mai exact - prin ceea ce în prezent numim piroliza lemnului. După cererea de brevet din 1799, Lebon publică în anul 1800 un memoriu cu titlul *Thermolampes ou poêles qui chauffent, éclairent avec économie, et offrent, avec plusieurs produits précieux, une force applicable à toutes espèces de machines* (adică, tradus în același spirit al unui limbaj tehnic al începuturilor, prin *Termolămpi sau sobe care dau căldură, iluminează cu economie și oferă, cu mai multe produse valoroase, o forță aplicabilă la toate tipurile de mașini*). În primele sale dispozitive Lebon distilează doar lemnul pentru a obține gazul și alte componente, dar în acest memoriu enunță posibilitatea distilării tuturor substanțelor grase și a uleiului pentru a obține acele *produse valoroase*. Tânărul inventator nu se limitează doar la a-și prezenta rezultatele cercetării, ci le pune și în practică: termolampa și cuptorul său își găsesc prima aplicație la 11 octombrie 1801 în iluminarea și încălzirea camerelor hotelului *Seigneur* din Paris. Lebon a utilizat acest gaz din lemn pentru a-și ilumina casa și grădina, având apoi și un proiect pentru iluminarea întregului Paris, dar prima încercare de acest gen nu a stărnit ecouri favo-

rabile. După moartea prematură din anul 1804 a lui Philippe Lebon au trecut niște ani buni până la adoptarea în anul 1820 a iluminatului public cu gaz la Paris. Un alt savant, fizicianul olandez Jan Pieter Minckelers (uneori scris Minkelers, sau Minckeleers) - profesor la Universitatea din Louvain - este considerat unul dintre inventatorii gazului de iluminat, pe care l-a descoperit căutând cel mai potrivit gaz pentru dirijabile și baloane cu gaz. În anul 1783, această problemă a zborului cu aparate mai ușoare ca aerul preocupă gândirea multor oameni de știință. Louis Engelbert, al 6-lea Duce de Arenberg - patron al științei și artei - înființează o comisie pentru a examina problema celui mai bun gaz utilizabil pentru baloane. În calitate de membru al acestei comisii, Jan Pieter Minckelers (Fig. 129, Olanda Mi #218B) efectuează mai multe experimente și în anul 1784 publică o lucrare intitulată *Mémoire sur l'air inflammable tiré de différentes substances* (Memoriu asupra aerului inflamabil extras din diverse substanțe). După ce a demonstrat că gazul de cărbune este cel mai bun pentru dirijabile, Minckelers folosește un mare număr de baloane în experiențele sale, măbind mereu distanța parcursă de acestea în cartierul său din Louvain. Așa după cum știm de la studentul von Hulstein, înscris în clasa sa din anul 1785, domnul profesor Minckelers utiliza uneori acest gaz pentru iluminatul laboratorului. În plus, din amintirile acestuia rezultă în mod clar că, în concepția inventatorului, combustibilitatea gazului reprezenta una din principalele sale calități. Cu toate acestea Minckelers nu a avut niciodată ideea de a conferi gazului aplicații industriale așa cum vor face succesorii săi, în Franța - Philippe Lebon

iar în Marea Britanie - englezul William Murdoch și germanul Friedrich Albrecht Winzer. Englezul William Murdoch (uneori scris „Murdoch”) și germanul Friedrich Albrecht Winzer (mai târziu anglicizat prin Frederick Albert Winsor) au fost la curent cu lucrările inginerului Philippe Lebon, continuând sau perfecționând opera acestuia și fiind principalii promotori ai dezvoltării industriei de gaze naturale în Anglia. William Murdoch a fost primul care a utilizat arderea gazului pentru aplicația practică a iluminatului pe timp de noapte. El și-a început experimentele cu diferite tipuri de gaz, oprindu-se într-un final la gazul de cărbune, pe care l-a considerat a fi cel mai eficient. Mai întâi - în anul 1792 - și-a iluminat propria casă din Redruth, Cornwall, continuând în 1798 cu iluminarea clădirii principale a turnătoriei pentru moțoare cu abur din Soho, Birmingham, apoi - în anul 1802 - Murdoch a trecut la iluminarea spațiilor exterioare printr-o prezentare publică a gazului de iluminat, care a uimit populația din localitate. Inventatorul Friedrich Albrecht Winzer a fost prima persoană care - în anul 1804 - și-a brevetat gazul de iluminat obținut din cărbune. Revinând în Marea Britanie, Winzer a înființat o uzină de gaz și la 28 ianuarie 1807 inaugurează iluminatul public cu gaz pe o latură a străzii *Pall Mall* din Londra. În prezent, o placă montată pe *Pall Mall* comemorează prima demonstrație a iluminatului public făcută de Winzer, cel care în anul 1812 - în baza unui act emis de Parlamentul Britanic - fondează firma producătoare de gaz și cocs din cărbune *Westminster Gas Light and Coke Company*, prima companie de gaz din lume (din care descinde actuala companie multinațională *British* ►►►

Gas Group plc). La mai puțin de doi ani, pe 31 decembrie 1813, podul *Westminster Bridge* este iluminat cu gaz (Fig. 130, Marea Britanie Mi #2045). În anul 1823, numeroase orașe de pe cuprinsul Marii Britanii erau luminate cu gaz. Impactul economic a fost evident deoarece acum se putea lucra mai mult timp în halele iluminate ale fabricilor, lucru extrem de important în Marea Britanie unde nopțile de iarnă sunt semnificativ mai lungi decât, să zicem, în sudul Europei. Chiar dacă este un fapt banal în zilele noastre și nici nu ne mai gândim la el, de la acel moment uzinele puteau lucra continuu pe durata a 24 de ore ale zilei, rezultatul fiind o producție crescută, deci și o creștere economică pe măsură. Din păcate încă nu s-a emis vreo marcă poștală dedicată germanului Friedrich Albrecht Winzer ori inginerului scoțian William Murdoch, deși acesta din urmă este - printre altele - și inventatorul poștei pneumatice - domeniu aflat într-o relație specială cu *hobby*-ul nostru. Un alt inventator în materie de gaz de iluminat, germanul Wilhelm August Lampadius - chimist și tehnician metalurg - este prezent pe un triptic cu vinieta din anul 1991 (Fig. 131, Germania Mi #1537-38) dedicat Conferinței Mondiale a Gazului de la Berlin. Lampadius a lucrat la producția de gaz de cărbune din 1799, iar în anul 1816 înființează *Lampadius Amalgamierwerk Halsbrücke* pentru producerea de gaz de cărbune, întreprindere care a fost în funcțiune până în anul 1895. În scurt timp iluminatul stradal cu acest tip de gaz (numit și *gaz de oraș* deoarece, în principal, era distribuit în mediul urban) este introdus și în alte orașe europene (Fig. 132, Berlinul de Vest Mi #603 și Fig. 133, Berlinul de Vest Mi #605), apoi și pe continental american. Utilizarea iluminării cu gaz la Muzeul Rembrandt Peale de Baltimore începând cu anul 1816 a fost un mare succes, ceea ce a avut drept consecință faptul că - la scurt timp - orașul Baltimore a devenit primul oraș american cu străzi iluminate cu gaz furnizat de către nou

înființata *Peale's Gas Light Company of Baltimore*.

Iluminatul public a fost introdus pe teritoriul României în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Cu prilejul unor evenimente politice se organizau *iluminații* nocturne. Inițial, felinarele publice funcționau prin arderea seului, în care era îmbibată o feștilă. Ulterior, seul a fost înlocuit cu petrol lampant. Erau iluminate doar străzile principale, centrul urbei și principala sa arteră comercială. În orașele astfel iluminate, la fel ca și în alte orașe ale Europei, comercianții aveau obligația să alimenteze cu gaz felinarele din fața propriilor prăvălii. România este recunoscută la nivel internațional drept deschizător de drumuri la capitalul *iluminat public*. Astfel, potrivit statisticilor internaționale, România a fost prima țară care - în anul 1857 - a înregistrat oficial o producție de petrol de 275 de tone. În luna martie a aceluiași an, în țara noastră a fost înființată prima rafinărie de petrol din lume - *Găzăria Lumina* de

la Râfov, lângă Ploiești - ai cărei proprietari au fost frații Marin și Teodor Mehedințeanu și tot atunci Bucureștiul (România, CP - cod 0211/79, în două nuanțe de culoare: albastru și maro, Fig. 134) a devenit primul oraș din lume iluminat stradal cu petrol lampant (provenit de la aceeași *Găzăria Lumina* ai cărei proprietari aveau contract cu Primăria Bucureștiului, semnăt încă din 1856, pentru *iluminarea cu idrocarbură și lampe*). La Craiova, cu trei ani mai devreme fusese introdus iluminatul stradal cu ulei de rapiță. La 1 noiembrie 1857, în Timișoara se introduce pentru prima dată iluminatul stradal cu gaz aerian, produs prin distilarea cărbunelui. Timișoara este primul oraș din Imperiul Habsburgic și din România cu astfel de lămpi stradale. Un alt aspect legat de circulația stradală este și cel referitor la transportul cu trăsura/caleașca. Aceste mijloace de transport public - uneori adevărate obiecte artistice (Fig. 135, RDG Mi #2149; Fig. 136, RDG Mi #2152; Fig. 137, Belgia ▶▶▶

Fig. 131

Fig. 132

Fig. 130

Fig. 133

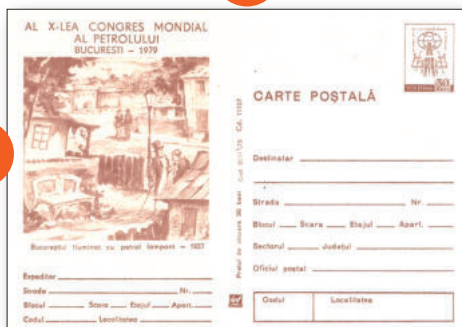

Fig. 134

Fig.
135Fig.
136Fig.
137Fig.
138Fig.
139Fig.
140Fig.
141Fig.
142Fig.
143

Mi #2027), care în prezent au devenit piese de atracție în muzeele lumii - trebuiau să îndeplinească niște condiții, printre care și cea de a fi dotate cu felinare pentru circulația pe timp de noapte, reglementare pe care o găsim și în acel „Regulament pentru trăsurile de piață și București”, votat la 9 aprilie 1868 de către Consiliul Comunal al Capitalei, în care se prevedea - printre altele - că *toate trăsurile vor avea, noaptea, felinare aprinse*.

Odată cu începutul procesului de modernizare a societății românești, sunt utilizate tot mai intens lămpile pentru iluminat, care folosesc ca principal combustibil petrolul lampant, având denumirea comună de *gaz* până în zilele noastre, adică ale celor care ne amintim cum - chiar și prin anii '70 ai secolului trecut - eram trimiși cu bidonul de 5 litri la găzdia *PECO* de către părinți pentru a cumpăra cu 1 leu pe litru acel petrol lampant sau gaz, folosit drept combustibil al mașinii de gătit tip *Petromax* (Suedia Mi #1282), dar și la iluminatul camerelor la vreme de seară, când ne făceam lecțiile pentru a doua zi la lumina lămpii cu petrol, dotată cu un arzător (reglabil) cu fitil din bumbac și cu o magică *sticlă de lampă* a cărei performanță optică se măsura în numărul de *focuri* gravat pe ea. În aceeași vreme cu prima rafinare de petrol din lume a fraților Mehedinteanu, farmacistul polonez Jan Józef Ignacy Łukasiewicz, pionier al industriei petroliere, construia o rafinărie de petrol. Printre alte reali-

zări ale sale se numără descoperirea - în colaborare cu farmacistul Jan Zeh - a unei tehnici de distilare a kerosenului din țiței, inventarea lămpii cu kerosen (1853) asociată cu introducerea iluminatului stradal în orașul Lviv (iluminat apoi cu gaz începând din anul 1858) și construirea primului puț petrolier din Polonia (1854). Pe o marcă poștală poloneză (Fig. 138, Mi #1178) apare portretul din profil-dreapta al lui Łukasiewicz și silueta unei lămpi de iluminat cu petrol, dotată cu sticla standard de lampă. Pe timbrele seriei poloneze Mi #2799-2804 apar - în ordinea valorilor nominale - portretul din față al inventatorului și, respectiv, cinci lămpi cu petrol la stadiul de obiecte realizate cu mare artă (așa cum vedeam uneori și prin casele bunicilor), din care vă prezentăm doar trei în Fig. 139-141. Primul timbru (Mi #3486) din cele două ale seriei poloneze *Europa CEPT* din anul 1994 omagiază personalitatea lui Ignacy Łukasiewicz prin imaginea unei lămpi standard cu petrol, de această dată având lumina aprinsă. Desăvârșirea artistică a lămpilor de iluminat a avut loc în cadrul mișcării *Art Nouveau* - începând cu anul 1895 - prin *lămpile Tiffany*, cele mai faimoase fiind realizate prin tehnica vitraliului (Fig. 142, SUA Mi #3732). Vreme de un secol s-a crezut că aceste lămpi - realizate în *Studiourile de design Tiffany* - l-ar avea ca maestru designer pe Louis Comfort Tiffany, dar Martin Eidelberg - profesor emerit de istoria artei la *Universitatea Rut-*

gers, expert în arta ceramicii și a sticlei *Tiffany* - a stabilit în anul 2007 că în spatele celor mai faimoase și valoroase exemplare de *lămpi Tiffany* realizate prin tehnica vitraliului se află Clara Driscoll, o artistă necunoscută anterior. Așadar, aceste obiecte de artă ar trebui mai curând să poarte denumirea de *lămpi Driscoll* dacă ar fi să se respecte în tot mai legislația referitoare la proprietatea intelectuală.

Iluminatul cu gaz și cel cu petrol au fost utilizate în aceeași perioadă istorică, fiecare sistem fiind îmbunătățit în ceea ce privește calitatea iluminării și eficiența combustibilului/arzătorului utilizat. De exemplu, inventarea manșonului cu incandescentă de către austriacul Carl Auer von Welsbach (Fig. 143, Austria Mi #632; Austria Mi #1006 și - în pregătire pentru data de 2 octombrie 2012 - o marcă poștală a Poștei Austriece, cu valoarea nominală de 0,62 €, dedicată savantului și dispozitivului inventat de către acesta) a revoluționat iluminatul public cu gaz: flacăra albastruie și caldă a *becului Bunsen* aducea la incandescentă un manșon impregnat cu oxizi de toriu și ceriu, ceea ce a făcut ca luminile orașelor europene să fie mai puternice și mai plăcute după anul 1885. Carl Auer von Welsbach este un savant cu contribuții importante în dezvoltarea filamentului metalic al becului electric, dar despre iluminatul electric veți putea citi în partea următoare a acestui serial.

Cărți poștale ilustrate cu marcă fixă - comenzi particulare

ing. Călin MARINESCU

Începând din anul 1993 Poșta Română și-a schimbat politica monopolistă de peste 130 de ani, acceptând comenzi de tipărire de obiecte de corespondență cu mărci fixe pentru firme și persoane particulare. Astfel, au fost tipărite întreguri poștale (placuri), cărți poștale semiilustrate, cărți poștale ilustrate și chiar mărci poștale - toate comandate și plătite de către firme particulare.

Cele mai cunoscute sunt cărțile poștale semiilustrate cu marcă fixă, comandate de firmele *SPC Carusel* din Oradea și *Universal Constantin SRL* din București în perioada 1994-1996. Mai puțin cunoscute sunt însă cărțile poștale ilustrate cu marcă fixă tipărite la comanda *Fundației Casa Don Bosco* din localitatea Cincu din Județul Brașov în anul 1993.

Cărțile poștale ilustrate cu marcă fixă de 38 lei reprezentându-l pe Don Bosco au fost comandate de *Fundația Casa Don Bosco* din Cincu și au fost tipărite la Fabrica de Timbre din București de către Poșta Română. Aceste cărți poștale aveau pe față, în partea stângă, următoarele texte: „Postkarte von der Rumänischen Post herausgegeben: in 18 Monaten wurden 72 rumänische Kinder aus dem Elend in die Geborgenheit des Casa Don Bosco gerettet” (Carte poștală tipărită de Poșta Română: în 18 luni, 72 de copii români salvați de sărăcie în confortul de la Casa Don Bosco) - Fig. 1 și „Konten für Ihre Hilfe im Sommer” (Conturi pentru ajutorul tău în vară) - Fig. 2, urmate de adresele de conturi în cinci țări: D (Germania), A (Austria), CH (Elveția), NL (Olanda) și B (Belgia).

Una dintre cele două cărți poștale ilustrate (Fig. 1, cod 4264/93) avea un text suplimentar tipărit cu tuș albastru: „Die Kinder von Cincu und Pa... wünschen Ihnen, allen Freunden und Wohltätern frohe Ferien und Erholung an Leib und Seele. Bitte vergessen Sie uns nicht!” (Copiii din Cincu și Pa... vă doresc/urează multe bucurii și împliniri, vacanța plăcută și odihnă pentru corp și suflet. Vă rugăm să nu ne uitați!)

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Din analiza acestor texte se poate deduce că aceste cărți poștale ilustrate au fost tipărite pentru a fi trimise la diverse adrese din cele cinci țări menționate mai sus, incluzând cereri de ajutoare pentru *Fundația Casa Don Bosco* din localitatea Cincu din Județul Brașov, cod poștal 2339 (cod din anul 1976).

Marca poștală fixă cu valoare nominală de 38 lei și eticheta tipărită direct pe cartea poștală „PRIN

AVION” (pe fond albastru) încredărează cărțile poștale ilustrate la tariful poștal extern valabil în perioada 7 mai-1 iulie 1993, după această perioadă fiind necesare mărci poștale suplimentare pentru completarea noului tarif poștal

Cărțile poștale ilustrate au fost emise în două variante, având două ilustrații diferite pe spate, reprezentând Casa Don Bosco din Cincu (Fig. 3) și copii găzduiți la această casă (Fig. 4).

Tabel nr. 1

Valoare nominală marcă fixă	38 lei
Cod/an	4264/93, 4265/93
Nr. comandă	5001
Editor	DECT
Dimensiuni marcă fixă (mm)	~29 x ~44
Culoare marcă fixă	Policromie
Dimensiuni carte poștală ilustrată (mm)	150x105

Aceste cărți poștale au avut un circuit privat, nefiind comercializate de Poșta Română precum celelalte întreguri poștale emise până la acea dată, întregul tiraj fiind preluat de *Fundația Casa Don Bosco*. Au fost însă admise în circulație la fel ca orice carte poștală ilustrată oficială cu marcă fixă.

În *Tabelul nr. 1* sunt prezentate principalele caracteristici ale cărților poștale ilustrate cu mărcile fixe menționate mai sus.

Ing. Călin MARINESCU, născut în anul 1955 la Dorohoi, licențiat al Institutului Politehnic din Iași, Facultatea de inginerie chimică. Preocupări filatelice: istorie poștală în legătură cu România. Contact: romexim.star@b.astral.ro.

Revista presei

CURIERUL FILATELIC, an XXI, nr. 164, ianuarie-martie 2012. Din sumar: *Congresul FFR* - prof. Nicolae Salade; *Concursul pentru cea mai reușită ilustrată maximă a anului 2010* - General de brigadă (r) Vasile Doros; *Un istoric al cercetărilor privind istoria poștelor locale turistice din Ardeal (IV)* - dr. Mircea Drăgoteanu; *Cum se nasc „basmele” filatelice* - Dan Țăran; *Varietăți de filigran? Da, dar numai la reimpresiuni* - Norbet Blistyar; *Din greșeală în greșeală, spre victoria finală...* - prof. Nicolae Ilișiu; *Insigne, medalii și plachete militare ale școlii tehnice de aviație din Medias (1921-2014)* - Ovidiu Dicoi; *Am fost președinte de juriu* - Mircea Calu; *Recenzii filatelice*; *Documentar Fram: Francaturile mecanice „SELGROS” 2011* - ing. Călin Marinescu; *Se poate și așa* - prof. Nicolae Salade; *Reclame... dăunătoare* - prof. Nicolae Ilișiu; *Noi emisiuni de mărci poștale românești, Știri din țară, Recenzii filatelice*.

FILATELISTUL FERROVIAR, nr. 67(2), mai 2012, buletin informativ al Asociației Filateștilor Feroviarilor din România - AFFR. Din sumar: Aurel Maxim - *Casa de poștă moldovenească*; ing. Mircea Pătrășcoiu - *Mecanotelia în Algeria*; ing. Mircea Pătrășcoiu - *Marile valori ale amprentelor de „francaturi mecanice”*; prof. Helmut Kulhanek - *Regele trenurilor - Trenul regilor/Legendarul „Orient Express” - amănunte mai puțin cunoscute*; Jim Ballantyne - *Stația St. Pancras din Londra - o scurtă istorie/Stație re-născută și pregătită pentru Olimpiada 2012*; ing. Gabriel Mărgineanu - *Arhitectura gărilor Concesiunii Stroussberg*; ing. G. Mărgineanu - *Locomotiva cu abur tip „Shay”*; ing. Cristian Hultooan & ing. G. Mărgineanu - *Călătorie atractivă cu trenul de la St. Moritz la Zermat și apoi la Gornergrat (Elveția)*; ing.

Tiberiu Lőrincz - *Colițe în ediție privată (2); Realizări filatelice; Filatelia feroviară în Europa; Literatură filatelice; Activitatea asociației*.

JURNALUL DE VINERI, săptămânal regional, nr. 469, 27 aprilie - 3 mai 2012, sub semnătura dlui Leonard Alexandru (timbrufilatelice@yahoo.com), în cadrul paginii *Jurnal filatelic (CCXXV)* - www.jdv.ro/469.pdf înseriază articolul *Pe rege l-a pufnit răsul*, care relatează pătania regelui George V după achiziționarea celebrei mărci poștale Mauritius la una din licitațiile organizate la Londra. Totodată este semnalată apariția revistei philatelica.ro, an IV, nr. 2(19), martie-aprilie 2012.

SETEMPE, vol. 17, nr. 1, ianuarie-martie 2012, publicație a tematicienilor din Namibia, înseriază sub semnătura dlui Wobbe Vegter - *Computer technology and stamps*. Autorul prezintă pe scurt, însoțit de o bogată ilustrație, dezvoltarea tehnologiei calculatoarelor începând cu primul computer care a fost construit în Germania în 1938 de Konrad Zuse și terminând cu tehnologia digitală specifică zilelor noastre.

TOPICAL TIME, vol. 63, nr. 2(372), martie - aprilie 2012, revistă de filatelie tematică a *Asociației Tematicienilor Americani (ATA)*, în cadrul rubricii de periodică din străinătate, sub semnătura lui George B. Griffenhagen, este semnalată din România revista philatelica.ro, fiind prezentat și comentat conținutul numărului 5(16) - septembrie-octombrie 2011. Din sumar: *Titanic centennial upon us* (Jack André Denys), *Canada's new Titanic stamps* (Wayne L. Youngblood), *Darwin, God, and the Philosophers: Part I - From the Greeks to Galileo* (Corey W. Ericson), *Disney in your topic* (William Silvester), *Topical exhibiting is dead* (Darrell Ertzberger). (dnd)

VALAHICUM sau perenitatea românească în filatelie (IV)

László KÁLLAI

Mongolia: 1973 - COMECON, Ulan Bator, August 1973 (Scott #C44). Descriere: emisiune formată din nouă mărci poștale (timbru pe timbru) din care pe una este redată marca poștală românească Scott #2280 și stema țării.

Mongolia: 1976 - Medaliații Jocurilor Olimpice de la Montreal (Scott #929) din seria Scott #928-34. Descriere: marca cu valoare nominală 20m are ca ilustrație pe gimnasta Nadia Comăneci în timpul unui exercițiu, respectiv tricolorul românesc.

Mongolia: 1981 - INTERCOSMOS (Scott #1058p). Descriere: emisiunea este formată din opt mărci poștale (timbru pe timbru) realizată sub forma unor minicoli. Una dintre mărcile poștale redă emisiunea românească Scott #C241 cu inscripția D. PRUNARIU.

Națiunile Unite (Geneva): 2004 - Artă autohtonă (Scott #422b) - Fig. 27. Descriere: coala este formată din șase mărci poștale, a doua marcă reprezentând *Gânditorul de la Hamangia*^{26, 27}. Unul dintre cele mai importante cimitire ale Culturii Hamangia, atât din prisma numărului de morminte cât și a bogăției inventarului funerar, a fost descoperit în 1954 la Cernavodă (Axiopolis), pe Dealul Sofia. Prima dintre figurinele descoperite reprezintă un bărbat șezând cu coatele sprijinite pe genuchi, susținându-și capul cu mâinile. Cele două figurine descoperite la Cernavodă se numără printre cele mai vechi și mai frumoase exemple de manifestare artistică a omului, frumusețea fiind

Fig. 27

completată de mijloacele rudimentare folosite de către autor/autori. Cele două statute au fost plasate de UNESCO²⁸ pe locul cinci într-un clasament al celor mai importante zece artefacte ale culturii mondiale.

Națiunile Unite (New York): 1986 - Stema României (Scott #489) Descriere: Emisiune compusă din patru blocuri a câte patru mărci poștale. Din blocul nr. 4 prima marcă reprezintă stema României.

Pakistan: 2005 - Prietenia Româno-Pakistaneză (Scott #1055-56) - Fig. 28. Descriere: Cele două mărci au apărut pentru a cinsti poezii Mihai Eminescu și Allama Iqbal, poetul și filozoful național al Pakistanului²⁹. Alături de chipul poetului rămân pe mărci mai apare steagul țării, precum și monumentul dedicat lui Mihai Eminescu, inaugurat pe data de 15 ianuarie 2004 în Islamabad. Alături de aceste elemente mai apare și numele

ambasadorului plenipotențiar al României la Islamabad, Emil Ghițulescu și titlul cărții sale *Dialogue Between Civilizations* în care în care face o paralelă între Iqbal și Eminescu. "Ambasador al României în Pakistan este Emil Ghițulescu³⁰, care ne-a atras atenția cu ani în urmă, în 1979, publicând o monografie consacrată lui Aleksandri (...). Același Emil Ghițulescu este prezent acum în librăriile din Pakistan cu o carte de mare succes, *Dialogue Between Civilizations*, în care face o paralelă între poetul pakistanez Allama Iqbal și Mihai Eminescu. Allama Iqbal n-a fost cu strictețe contemporan cu poetul român (a trăit între 1867-1938), dar îi seamănă în multe privințe (inclusiv fizionomic, după cum reiese din fotografiile preluate din presa pakistaneză și reproduse în această pagină a României literare). A fost și el poet și filosof, a studiat în Vestul Europei și s-a repatriat pentru a fi de folos culturii țării lui (însăși ideea creării unei țări distincte, Pakistan, îi aparține).

Lansarea cărții s-a bucurat de succes la Islamabad. Au participat ministrul de Externe al țării-gază, șefii misiunilor diplomatice a numeroase alte țări, ca și importanți oameni de afaceri.³¹

²⁶ Berciu, D. - *Cultura Hamangia*, București, 1966; Hasotti, P. - *Epoca neolitică în Dobrogea*, Constanța, 1997

²⁷ *Istoria României*, Vol. I (Moștenirea Timpurilor Îndepărtate), Academia Română; Secția de Științe Istorice și Arheologice, Editura Enciclopedică, București, 2001

²⁸ Avram, Nadia - *E poreclit GÂNDITORUL* (<http://cernavoda.wordpress.com/category/ganditorul/>)

²⁹ Wikipedia, the free encyclopedia, Muhammad Iqbal (http://en.wikipedia.org/wiki/Muhammad_Iqbal)

³⁰ Ministerul Afacerilor Externe, Șefii ai misiunilor diplomatice (http://old.mae.ro/poze_editare/CV_EGhitulescu.pdf)

³¹ Ștefănescu, Alex. - *Strada Eminescu din Islamabad*, Revista literară, nr. 35 / 2001 (http://www.romlit.ro/strada_eminescu_din_islamabad)

Palau: 1994 - Campionatul Mondial de Fotbal USA - 1994 (Scott #348g) - Fig. 29. Descriere: emisiunea formată din trei minicoli - pe marca dintr-una din minicoli apare Gheorghe Hagi într-o fază de joc. Pe marcă sunt înscrise numele jucătorului și al țării.

Palau: 1996 - Jocurile Olimpice de Vară Atlanta - 1996 (Scott #401j). Descriere: pe marca „j” apare chipul gimnastei Nadia Comăneci.

Paraguay: 1996 - Jocurile Olimpice de Vară Atlanta - 1996 (Scott #1713a). Ștraif de șapte mărci poștale. Marca poștală cu valoare nominală de 1g o reprezintă pe Nadia Comăneci.

Polonia: 1937 - Vizita Regelui Carol de România³² în Polonia - 26 iunie-1 iulie 1937 (Scott 314-16) - Fig. 30. Descriere: Emisiunea este compusă din trei blocuri-coliță având câte patru mărci poștale cu politicieni polonezi de seamă ai celei de *A Doua Republică Poloneză*. Pe partea superioară a blocurilor-coliță apare inscripția 26. VI-1. VII / 1937 încadrată la stânga de stema României regaliste, iar la dreapta de stema Poloniei. Bloc-coliță cu mărcile cu valoare nominală 25 gr reprezintă pe mareșalul Edward Rydz-Śmigły (Scott #312), pe cea de 50 gr apare mareșalul Józef Piłsudski³³ (Scott #253), iar cea de a treia piesă înfățișează pe președintele Ignacy Mościcki (Scott #255). Apariția emisiunii cu ocazia unei vizite la nivel înalt aparent fără o semnificație deosebită are un istoric diplomatic care cuprinde o perioadă istorică relativ mare. Cei trei politicieni a căror portrete apar

³² Wikipedia, the free encyclopedia, Carol II of Romania (http://en.wikipedia.org/wiki/Carol_II_of_Romania)

³³ Wikipedia, the free encyclopedia, Józef Piłsudski (http://en.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Piłsudski)

³⁴ Ambasada Republicii Polone la București, *Istorie și diplomatie* (<http://www.bukareszt.polemb.net/index.php?document=309>)

³⁵ "Conform unor documente din arhiva Conservatorului de Timbre (perioada 1984-1990) Comisia Filatelica de atunci avea printre atribuții nu numai avizarea mărcilor poștale, ștampilelor speciale, întregurilor poștale etc., dar și PUNEREA ÎN VÂNZARE A MĂRCILOR STRĂINE importate de Rompresfilatelia. Marca poștală nord-coreeană, pe care ați prezentat-o dvs. în articolul „Valahicum” (n.r. - philatelica.ro nr. 6(17)/2011, pag. 9 și 13) cu portretul lui Nicolae Ceaușescu, a fost importată din RPD Coreeană într-o cantitate de 300 serii dar nu a primit avizul Comisiei Filatelice pentru a fi pusă în vânzare și în urma unor intervenții făcute de ministrul Transporturilor s-a aprobat să fie preluată întreaga cantitate în Tezaurul Național de Timbre.” (Fragment din corespondența particulară dintre dl Cristian Scăceanu și autor)

Fig. 28

pe timbrele emisiunii au avut o legătură strânsă cu Casa Regală românească³⁴, ei fiind distinși cu cele mai importante decorații ale perioadei interbelice.

Republica Centafricană: 1993 - Centenarul Jocurilor Olimpice moderne (Scott #1018 din seria Scott #1016-1018). Descriere: Emisiunea este compusă din trei minicoli din care una, cea care cuprinde mărcile poștale cu valoare nominală de 160fr, este ilustrată cu gimnasta Nadia Comăneci.

Republica Democrată Germană: 1980 - 25 de ani de la semnarea Tratatului de la Varșovia (Scott #2100). Descriere: pe marcă sunt redate steagurile țărilor semnatare ale Tratatului de la Varșovia.

Republica Populară Democratică Coreeană: 1974 - Victoriile sportivilor coreeni în 1973 (Scott #1197 din seria Scott #1196-1203. Marca cu valoare nominală de 10ch reprezintă pe pugilistul corean care a câștigat acea ediție a *Centurii de Aur* în 1973 și medalia cu inscripția „Centura de Aur 1973”.

Republica Populară Democratică Coreeană: 1976 - Medaliații Jocurilor Olimpice de la Montreal (Scott #1489 din seria Scott #1483-89. Marca cu valoare nominală de 50ch prezintă cele trei medalii de aur câștigate de gimnasta Nadia Comăneci la Jocurile Olimpice de la Montreal, respectiv inscripția argintie „Gymnastics - Nadia Comăneci (Romania)”. Emisiunea a apărut și în minicoli de șapte mărci poștale (seria completă) și o vinietă.

Republica Populară Democratică Coreeană: 1976 - Medaliații Jocurilor Olimpice de la Montreal (Scott #1492 din seria Scott #1491-96. Marca cu valoare nominală de 5ch o reprezintă pe gimnasta Nadia Comăneci în timpul unui exercițiu la bârnă.

Republica Populară Democratică Coreeană: 1984 - Vizita lui Kim Il Sung în țările din Europa de Est (Scott #2449). Descriere: emisiune compusă din două minicoli. Pe una dintre aceste piese apar alături liderii comuniști din Ungaria, Bulgaria și România. Pe marca *Valahicum* apare liderul comunist Nicolae Ceaușescu, iar pe marginea colii inscripționate în coreeană, maghiară, bulgară și română cuvintele „PRIETENIE” respectiv „SOLIDARITATE”. În parte de sus a colii în limba engleză „Let's strengthen the unity of the socialist countries and the solidarity of the international communist movement!”. Emisiunea a fost importată de Rompresfilatelia într-un tiraj de 300 de serii, dar a fost oprită de la comercializare de către Comisia filatelica³⁵.

VALAHICUM or the Romanian perennality in philately (IV)

László KÁLLAI

Mongolia: 1973 - COMECON, Ulan Bator, August 1973 (Scott #C44). Description: issue formed of nine stamps (stamp on stamp) of which on one of them is the Romanian stamp Scott #2280 and the national coat of arms.

Mongolia: 1976 - Montreal Olympic Games Medalists (Scott #929) from the issue Scott #928 - 34. Description: stamp of 20m face value that has illustrated the gymnast Nadia Comăneci during a drill, and the Romanian flag.

Mongolia: 1981 - INTERCOSMOS (Scott #1058p). Description: the issue is formed of eight stamps (stamp on stamp) shaped as a small sheet. One of the stamps shows the Romanian issue Scott #C241 with the inscription D. PRUNARIU.

United Nations (Geneva): 2004 - Vernacular art (Scott #422b) - Fig. 27. Description: the sheet is formed of six stamps, the second stamp representing the *Thinker from Hamangia*^{26, 27}. One of the most important graveyards of the *Hamangia Culture*, regarding both the large number of graves, as well as the riches of the funerary inventory, was discovered in 1954 in Cernavodă (Axiopolis), on Sofia Hill. One of the figurines discovered there represents a man sitting with his elbows resting on his knees, holding his head in his arms. The two figurines discovered in Cernavoda are one of the oldest and most beautiful examples of man's artistic manifestation, beauty being completed by the rudimentary means used by the creator/creators. The two statuettes were placed by UNESCO²⁸ on the fifth place in the top of the most important ten artifacts of worldwide culture.

United Nations (New York): 1986 - Romanian coat of arms (Scott #489). Description: The issue is composed of four blocks of four stamps. In block nr. 4, the first stamp represents the Romanian coat of arms.

Pakistan: 2005 - Romanian - Pakistan Friendship (Scott #1055-56) - Fig. 28. Description: The two stamps were created to celebrate poets Mihai Eminescu and Allama Iqbal - Pakistan national poet and philosopher²⁹. Alongside the portrait of the Romanian poet, on the stamp there is also shown the country flag as well as the monument dedicated to Mihai Eminescu, inaugurated on January 15th, 2004 in Islamabad. Next to these elements there is also written the name of the Romanian plenipotentiary ambassador in Islamabad, Emil Ghițulescu, and the title of his book *Dialogues between civilizations* in which he draws parallels between Iqbal and Eminescu. "The Romanian ambassa-

Fig. 29

dor in Pakistan is Emil Ghițulescu³⁰, who has come to our attention years ago, in 1979, by publishing a well-known monograph of Alecsandri (...). The same Emil Ghițulescu is present now in bookshops in Pakistan with a highly successful book, *Dialogues between civilizations in which he draws parallels between Pakistan poet Allama Iqbal and Eminescu*. Allama Iqbal wasn't actually contemporary with the Romanian poet (he lived in 1867-1938), but he is similar in many aspects (including physiognomic, as it appears from photographs taken by the Pakistan press and reproduced in this page of Literary Romania). He was a poet and a philosopher, studied in Western Europe and he returned to his country to be of use for his country's culture (the idea itself of creating a separate country, Pakistan, belongs to him)."

The release of the book was a smashing success in Islamabad. Attending there was the Foreign Minister of the host-country, the heads of diplomatic missions of many countries, as well as important businessmen³¹.

Palau: 1994 - USA World Cup Soccer Championships (Scott #348g). Description: the issue is formed of three small sheets - on the stamp of one of the small sheets there is Gheorghe Hagi in a rally. On the stamp there is also written the name of the player and the name of the country.

²⁶ D. Berciu, *Hamangia Culture*, Bucharest, 1966; P. Hasotti, *Neolithic Era in Dobrogea*, Constanța, 1997

²⁷ *Romanian History*, Vol. I (Legacy of Ancient Times), Romanian Academy; Historic Sciences and Archeology Section, Encyclopedic Publishing House, Bucharest, 2001

²⁸ Nadia Avram, *It is nicknamed THE THINKER* (<http://cernavoda.wordpress.com/category/ganditorul>)

²⁹ Wikipedia, the free encyclopedia, Muhammad Iqbal (http://en.wikipedia.org/wiki/Muhammad_Iqbal)

³⁰ Foreign Ministry, *Heads of Diplomatic Missions* (http://old.mae.ro/poze_editare/CV_EGhitulescu.pdf)

³¹ Alex. Ștefănescu, *Eminescu Street in Islamabad*, Revista literară, 2001 - Nr. 35 (http://www.romlit.ro/strada_eminescu_din_islamabad)

Palau: 1996 - Atlanta Summer Olympic Games (*Scott #401j*). Description: on the stamp 'j' there is the portrait of gymnast Nadia Comăneci.

Paraguay: 1996 - Atlanta Summer Olympic Games (*Scott #1713a*). Strip of seven stamps. The stamp of 1g face value represents Nadia Comăneci.

Poland: 1937 - The visit of King Carol of Romania³² in Poland - June 26th - July 1st, 1937 (*Scott #314-16*) - Fig. 30. Description: The issue is composed of three souvenir sheets each having four stamps with important Polish politicians of the *Second Polish Republic*. On the superior side of the souvenir sheet there is the inscription 26. VI-1. VII/1937 framed on the left side by the Royal Romanian coat of arms and on the right by the Polish coat of arms. The souvenir sheet with stamps of 25 gr face value represents Marshal Edward Rydz-Śmigły (*Scott #312*), the one of 50 gr illustrates Marshal Józef Piłsudski³³ (*Scott #253*), and the third one shows President Ignacy Mościcki (*Scott #255*). The launch of this issue on the occasion of a high-rank

visit of no apparent special meaning has a diplomatic historic that includes a relatively large historic period. The three politicians whose portraits are shown on the stamps of the issue had a close relation with the Romanian Royal House³⁴, all of them being honored with some of the most important decorations of the inter-war times.

Central African Republic: 1993 - Modern Olympic Games Centenary (*Scott #1018* from the issue *Scott #1016-1018*). Description: The issue is composed of three small sheets, one of which, including the stamps with face value of 160fr, is illustrated with the gymnast Nadia Comaneci.

German Democrat Republic: 1980 - 25 years from the signing of the Warsaw Pact (*Scott #2100*). Description: On the stamp there are the flags of the countries signing the Warsaw Pact.

Democratic People's Republic of Korea: 1974 - Korean athletes victories in 1973 (*Scott #1197* from the issue *Scott #1196-1203*). The stamp of face value 10ch represents the Korean pugilist who won that edition of the *Golden Belt* in

1973 and the medal with the writing „*The Golden Belt 1973*”.

Democratic People's Republic of Korea: 1976 - Montreal Olympic Games medalists (*Scott #1489* from the issue *Scott #1483-89*). Stamp of face value 50ch representing the three golden medals won by gymnast Nadia Comaneci at the Montreal Olympic Games, including the silver writing „Gymnastics - Nadia Comaneci (Romania)”. The issue was also printed in small sheets of seven stamps (a complete issue) and a vignette.

Democratic People's Republic of Korea: 1976 - Montreal Olympic Games medalists (*Scott #1492* from the issue *Scott #1491-96*). Stamp of face value 5ch representing gymnast Nadia Comăneci during a beam exercise.

Democratic People's Republic of Korea: 1984 - Kim Il Sung's visit in Eastern European Countries (*Scott #2449*). Description: the issue is composed of two small sheets. On one of them, alongside are the communist leaders of Hungary, Bulgaria and Romania. On the stamp *Valahicum* is shown the communist leader, Nicolae ▶▶▶

³² Wikipedia, the free encyclopedia, Carol II of Romania (http://en.wikipedia.org/wiki/Carol_II_of_Romania)

³³ Wikipedia, the free encyclopedia, Józef Piłsudski (http://en.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Pi%C5%82sudski)

³⁴ Polish Republic Embassy in Bucharest, *History and diplomacy* (<http://www.bukareszt.polemb.net/index.php?document=309>)

Fig. 30

Ceaușescu, and on the edge of the sheet there are inscriptions in Korean, Hungarian, Bulgarian and Romanian the words „FRIENDSHIP” and „SOLIDARITY”.

On the superior side of the sheet, in English, „Let's strengthen the unity of the socialist countries and the solidarity of the international communist

movement!”. The issue was imported by Rompresfilatelia in an edition of 300 sets, but was stopped from being sold by the Philatelic Commission³⁵.

³⁵ "According to some documents from the Stamps Conservatory archive (between 1984-1990), the Philatelic Commission of that time had many functions, not only approving stamps, special post marks, postal stationeries etc, but also PUTTING ON SALE OF FOREIGN STAMPS imported by Rompresfilatelia. The North Korean stamp, that you presented in your article „Valahicum” (n.r. - philatelica.ro no. 6(17)/2011, page 9 and 13) with Nicolae Ceaușescu's portrait, was imported from the

Democratic People's Republic of Korea numbering 300 sets, but never received the approval of the Philatelic Commission to be sold, and after some interventions made by the Transportation Minister, it was approved that the whole quantity be taken by the National Stamp Treasury." (A fragment of private correspondence between Mr. Cristian Scăiceanu and the author)

► pe scurt ► briefly ► pe scurt ► briefly ► pe scurt ► briefly ►

Expoziția filatelică internațională **SALON DU TIMBRE 2012** (suport FEPA și recunoaștere FIP). Deși înscrise în competiție, expo-natele românești: *Development of Moldavian postal system 1827-1872* (dr. Constantin Milu) și *The Romanian postage stamps booklets and presentation booklets 1906-2009* (Daniel Marcu) - vezi adresa de web site <http://www.ffap.net/Expositions/Competition.php?Classe=TRA&PHPSESSID=705>, nu s-au regăsit în palmares (!). Și totuși comisarul român a fost prezent la eveniment. (dnd)

Palmaresul participării românești la expoziția filatelică **BALKANFILA 2012**:

Aur: Adriana-Lumița Predescu - *Postal History 1872-1895 and Foreign Post in Romania 1816-1880* (istorie poștală, 89 puncte); Francisc Ambruș - *100 years of Romanian Commerce and Stock Exchange 1847-1947* (open, 85 puncte).

Vermeil Mare: Adrian Apostu - *Revenue Stamps used in 1917 during the German occupation in Focșani* (fiscale, 80 puncte).

Vermeil: Constantin Turmac - *Vlad Basarab Tepeș - History and Legend* (open, 77 puncte); Mihai Cojocar - *Romanian Revenues set Cinderellas Catalogue 2011* (literatură, 75 puncte).

Argent Mare: Ioan Catană - *Romania - first World War - „printing” Military Postcards* (întreguri poștale, 72 puncte); Irina Ene - *Hunter and his Prey* (tineret, 73 puncte); Călin Marinescu, Ștefan Virtaci - *Revenue Stamps used in Romanian Postal Service 1872-1915* (literatură, 72 puncte).

Argent: Viorica Hrustovici - *Famous Women in History* (tematică, 68 puncte); Andrei I. Rădulescu - *Bobsleigh - Event at the Winter Olympics* (un panou - tematică, 65 puncte).

În afara concursului: Marius Muntean - *From Continental Caouthouc and Gutta Percha to Continental Gummiwerke AG (1871-1929)* - open. (ing. Aurel DIACONU)

Palmaresul participării românești la expoziția filatelică **INDONESIA 2012 - World Stamp Championship: Aur** - Alexandru Dan Bartoc - *Air mail related to Romania 1870-1939* (aerofilatelie, 92 puncte); **Vermeil Mare** - Dan-Simion Grecu - *Postal history of Romania during WWII, the international connections* (istorie poștală, 85 puncte); **Vermeil** - Mihai Cojocar - *Romanian Revenues set Cinderellas Catalogue 2011* (literatură, 81 puncte). Expozanții Adriana-Lumița Predescu și Francisc Ambruș au absentat. (dr. Dan-Simion GRECU)

ROMANIAN STAMP NEWS, site-ul dlui Marian Jianu - alias Max Peter din data de 26 mai 2012, în materialul *Iar a „furat-o” cineva*, în-deamnă pe cei interesați de emisiunea *Efigii*, să citească articolul dlui Călin Marinescu publicat în revista philatelica.ro, III, 5(16) - septembrie-octombrie 2011, p. 6-17 (sursa <http://romanian-stampnews.blogspot.com/2012/05/iar-furat-o-cineva.html>)

TIMBRE, MONEDDE ȘI ALTELE, blog-ul dlui Cornelius Ionescu, postează la data de 28 mai 2012, materialul *Ziaristi 1920/Újságírók*, care analizează emisiunea mai sus-menționată. Cu toate că emisiunea a fost aprobată de Direcția generală PTT prin ordinul nr. 1134/16 august 1920, aceasta nu a fost recunoscută oficial. Emisiunea este menționată în cataloagele: Kiriac Dragomir, Aurel Surpățeanu - *Catalogul mărcilor poștale românești '74*, București, p. 184; Corneliu Spineanu - *Catalogul mărcilor poștale românești '84, vol I (1858-1947)*, București, p. 76-77; Gheorghe Tudor - *Mărcile poștale românești 1858-2009*, București, 2009, p. 17. Materialul conține în final o listă cu cei care s-au aplecat, mai aparte, asupra acestei emisiuni și au scris despre ea, începând cu Ion Ilea. (sursa <http://colectii.toateblogurile.ro/2012/05/28/ziaristi-1920-ujisagirok>)

ROMÂNIA EMISIUNI 2012

ROMANIA 2012 ISSUES

Sursa imaginilor: UPU - WADP Numbering
System (WNS) <http://www.wnsstamps.ch/en>
și <http://www.stampnews.com>

Timișoara-800 ani de atestare documentară

Timișoara-800 years of documentary testimony

Data punerii în circulație: 26.03.2012.

Dimensiuni: marca poștală, 33x48 mm, 48x33 mm; coliță, 130x100 mm; produs special (în album filatelic), 261x162 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU; Stan PELTEACU; Radu OLTEAN (desenul coliței).

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** de opt mărci poștale și o viniță plasată central (rând 2, coloana 2); **coliță dantelată**; **produs special** cu patru mărci poștale; **schwarzdruk**-urile mărcilor poștale (în album filatelic).

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia) și offset, la cinci culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia) pentru produsul special din albumul filatelic.

Tiraj: 17.920 (mărcile poștale), 6.500 (colița), 500 blocuri (produs special).

Set de două FDC-uri în tiraj de 300 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Carton filatelic, în tiraj de 150 exemplare, echipat cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotat și obliterate cu ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 500 exemplare, echipat cu produsul filatelic special, numerotat în roșu de la 001 la 500, care reunește cele patru mărci poștale ale emisiunii, colița și **schwarzdruk**-urile mărcilor poștale ale emisiunii, având aplicată ștampila P.Z. în folio aur.

Date of issue: 26.03.2012.

Size: stamp, 33x48 mm, 48x33 mm; souvenir sheet, 130x100 mm; special product (in philatelic album), 261x162 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU; Stan PELTEACU; Radu OLTEAN (souvenir sheet drawing).

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of eight stamps and one label; **perforated souvenir sheet**; **special product** of four stamps; **schwarzdruk** of the four stamps (in philatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin and offset, in five colours on chromo-gummed paper - UK origin, for special product in the philatelic album.

Run printing: 17,920 (stamps), 6,500 (souvenir sheet), 500 blocks (special product).

Two FDC's, into run printing of 300 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the **first day** postmark.

Philatelic document, into a run printing of 150 copies, equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the **first day** postmark.

The philatelic album, into a run printing of 500 pcs., equipped with a special philatelic product, numbered in red from 001 to 500, which brings together four stamps of the issue, the souvenir sheet and the **schwarzdruk** of the issue stamps, having imprinted in gold foiling the **first day** postmark.

Revista presei

A PUNTES DE MAXIMOFILIA, an XX, nr. 42, decembrie 2011, revistă semestrială a Asociației Spaniole de Maximafilie - ASEMA (<http://www.asemamaximofilia.com>). Din sumar: *Lupa justiciera* - Juan Antonio Casas Pajares, *Expoziții* - José Palma Azua, *Colecție invitată: Evocarea picturii spaniole* - Santiago Broseta Diaz, *Maximafilie* - Paco Velazquez, *Ce oferă ASEMA membrilor săi?* - Juan Antonio Casas Pajares, *O scurtă excursie prin Veneția* - Mario Furlan, *Animale mari* - Sebastian Safiano, *Lumea păsărilor* - Americo Rebelo, Realizări ale ASEMA, Concursul ASEMA de maxime realizate în 2010. (id)

Europa 2012 - Vizitați România

Data punerii în circulație: 06.04.2012.

Dimensiuni: mărcile poștale, 33x48 mm; bloc, 86x116 mm.

Machetator: Mircea OSTOIA.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** cu șase mărci poștale de aceeași valoare; **bloc**, conținând patru mărci poștale ale emisiunii (două serii), în două modele.

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 96.880 (valoarea nominală de 1,40 L), 34.480 (valoarea nominală de 8,10 L), 16.500 (bloc, fiecare model).

FDC echipat cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate în negru și obliterate cu ștampila P.Z. în tiraj total de 425 seturi.

Carton filatelic, în tiraj de 200 exemplare, echipat cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Europe 2012 - Visit Romania

Date of issue: 06.04.2012.

Size: stamps, 33x48 mm; block, 86x116 mm.

Designer: Mircea OSTOIA.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of six stamps (each value); **block** of four stamps of the issue (two sets), two models.

Printing system: offset, in four colours on chromogummed paper - UK origin.

Run printing: 96,880 (1.40 L face value), 34,480 (8.10 L face value), 16,500 (block, each model).

FDC equipped with the stamps of the issue, numbered in black and cancelled with the *first day* postmark. Run printing: 425 sets.

Philatelic document, into a run printing of 200 copies, equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

100 de ani - Federația Română de Atletism

Data punerii în circulație: 20.04.2012.

Dimensiuni: marca poștală, 33x48 mm.

Machetator: Livia PENDA.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** cu opt mărci poștale și o vinietă plasată central (rând 2 - coloana 2).

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 82.400.

300 FDC-uri, echipate cu marca poștală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Carton filatelic, în tiraj de 160 exemplare, echipat cu marca poștală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

100 years - Romanian Athletic federation

Date of issue: 20.04.2012.

Size: stamp, 33x48 mm.

Designer: Livia PENDA.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of eight stamps and one label.

Printing system: offset, in four colours on chromogummed paper - UK origin.

Run printing: 82,400.

300 FDC's, equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Philatelic document, into a run printing of 160 copies, equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Ministerul Afacerilor Externe, 150 de ani de diplomatie

Data punerii în circulație: 25.04.2012.

Dimensiuni: marca poștală, 33x48 mm; coliță dantelată, 146x100 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** de opt mărci poștale și o vinietă plasată central (rând 2 - coloana 2); **coliță dantelată**.

Tipărit offset, la cinci culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 82.400 (marca poștală), 7.500 (coliță dantelată).

300 FDC-uri, echipate cu marca poștală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Carton filatelic, în tiraj de 160 exemplare, echipat cu marca poștală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Ministry of Foreign Affairs, 150 years of diplomacy

Date of issue: 25.04.2012.

Size: stamp, 33x48 mm; perforated souvenir sheet, 146x100 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of eight stamps and one label; **perforated souvenir sheet**.

Printing system: offset, in five colours on chromogummed paper - UK origin.

Run printing: 82,400 (stamp), 7,500 (perforated souvenir sheet).

300 FDC's, equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Philatelic document, into a run printing of 160 copies, equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Data punerii în circulație: 03.05.2012.

Dimensiuni: marca poștală 36x36 mm; bloc 118x126 mm.
Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 28 mărci poștale; **minicoală** de opt mărci poștale și o vinietă plasată central (rând 2 - coloana 2), incluzând un tâte-bêche; **bloc** cu cele trei mărci poștale ale emisiunii (în album filatelic).

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 633.360 (valoarea nominală de 0,50 L), 143.360 (valoarea nominală 1,60 L și 2,10 L), 600 (bloc).

900 FDC-uri: 300 FDC-uri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z. în negru; 600 FDC-uri obliterate cu ștampila P.Z. în roșu.

Carton filatelic, în tiraj de 160 exemplare, echipat cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotat și obliterate cu ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 600 exemplare, numerotat în roșu de la 001 la 600, care reunește blocul cu cele trei mărci poștale ale emisiunii și FDC-ul obliterate cu ștampila P.Z. în roșu.

Date of issue: 03.05.2012.

Size: stamp 36x36 mm; block 118x126 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 28 stamps; **small sheet** of eight stamps and one label, including one tâte-bêche; **block** of three stamps (in philatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 633,360 (0.50 L face value), 143,360 (1.60 L and 2.10 L face values), 600 (block).

900 FDC's: 300 FDC's equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark in black; 600 FDC's cancelled with the *first day* postmark in red.

Philatelic document, into a run printing of 160 copies, equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

The philatelic album, into a run printing of 600 pcs., numbered in red from 001 to 600, which brings together the block of three stamps of the issue and the FDC cancelled with the *first day* postmark in red.

Ziua Internațională a Copilului

Data punerii în circulație: 01.06.2012.

Dimensiuni: marca poștală, 36x36 mm.
Machetator: Mircea OSTOIA.

Prezentare: **coală** de 28 mărci poștale; **minicoală** cu opt mărci poștale de aceeași valoare și o vinietă plasată central (rând 2 - coloana 2).

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 185.360.

300 FDC-uri, echipate cu marca poștală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Carton filatelic, în tiraj de 160 exemplare, echipat cu marca poștală a emisiunii, numerotat și obliterate cu ștampila P.Z.

International Children's Day

Date of issue: 01.06.2012.

Size: stamp, 36x36 mm.

Designer: Mircea OSTOIA.

Page composition: **sheet** of 28 stamps; **small sheet** of eight stamps and one label.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 185,360.

300 FDC's, equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Philatelic document, into a run printing of 160 copies, equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

urmare de pe coperta 1

Locul II - Turcia (832 voturi)

Locul III - Croația
(444 voturi)

Un gunoi filatelic

Florin PATAPIE-RAICU

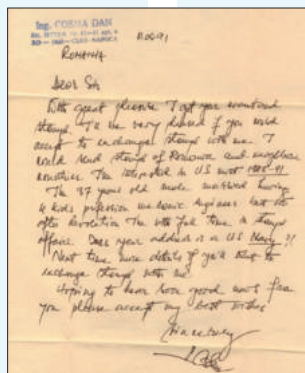
A philatelic trash

Navigând pe eBay pentru a vedea ce se mai vinde în legătură cu tema *Cosmos* la România, am dat peste o listare a unui dealer din SUA, conținând ceva ciudat ca descriere pentru o piesă filatelică românească: **USS FREDERICK LST-1184 Naval Cover 1990 ROMANIA SPACE REGISTERED Letter**. Așadar, dealer-ul - specializat în vânzarea de piese filatelice navale - afirmă în titlul descriptiv că ar fi vorba de un plic de poștă maritimă (*naval cover*) combinat cu tema *Cosmos*, cum numai la americani, la francezi ori la sovietici mai știm că există - vorbim aici de acele piese astrofilatelice dar și navale de la recuperarea ori de la *tracking*-ul unor misiuni spațiale, pilotate sau nu. Dealer-ul având ID-ul *nalwife*, cu o vechime de aproape 12 ani pe eBay și cu un *feedback* pozitiv de 100%, prezintă imaginile recto-verso ale respectivei piese românești plus imaginea paginii scrisorii transportate în respectivul plic ocazional emis de gruparea *Astrofila* - Botoșani la 24.03.1990 pentru a aniversa 25 de ani de la misiunea lunară automată *Ranger-9*. Până aici, nimic special, doar... plicul de la *Astrofila*, francat recto-verso cu nu mai puțin de 14 timbre (3 dintre ele fiind francatura inițială de la *Astrofila*) pentru a acoperi taxa poștală către SUA pentru o scrisoare *recomandată*, *Par avion*, cu *Aviz de primire* și *Asiguraire* (a se vedea ștampilele de pe față) la data de 11.06.1991, când dl Dan Cosma (după mai bine de un an și trei luni de la data emiterii plicului special) expedia scrisoarea de la Oficiul poștal Cluj-Napoca 1 către un filatelist american pentru a-i propune un schimb de timbre (atunci când încă nu era preocupat de realizarea mai mult sau mai puțin reușită a unor piese filatelice tematice în *regim fluviu* pe care să le vândă pe eBay la prețuri prohibitive pentru români, dar îl anunța pe destinatar, dl Philip A. Riley, că tocmai renunță la meseria de inginer mecanic și intră în afaceri pe piața filatelică liberă

Browsing eBay to see what's selling regarding Romanian Space philatelic items, I came across a listing of a dealer in the U.S.A., containing a strange description for a Romanian cover: **USS Frederick LST-1184 Naval Cover 1990 ROMANIA SPACE REGISTERED Letter**. So, the dealer - specialized in the sale of naval philatelic items - states in the descriptive title that this is a *Naval*, combined with a *Space cover*, as I knew they are only for US, French or Soviet items - we are talking here about both those astrophilatelic and naval covers for the recovery or for the tracking of several space missions, manned or not. The dealer named *nalwife*, with a presence of almost 12 years on eBay and 100% positive feedback, shows the front and back scans of this Romanian cover plus another scan of the page letter carried inside that special cover, issued by the philatelic group *Astrofila* - Botoșani on 03/24/1990 to celebrate 25 years of the US space probe *Ranger-9* mission to the Moon. So far, nothing special, just... the *Astrofila* envelope, franked front and back with no more than 14 stamps (three of them as the original *Astrofila* franking) to cover the postage fees for a *Registered*, *Airmail*, *Receiving receipt* and *Insured* letter to the USA (see these postal marks on the cover's front) on 06/11/1991, when Mr. Dan Cosma (after more than a year and three months from the issuing day of

the special envelope by *Astrofila* - Botoșani) sent a letter from the Post Office Cluj-Napoca 1 to an American philatelist, asking him for an exchange of stamps (when he was not yet preoccupied with the production in a flood manner of more or less accurate topical philatelic items, to sell them on eBay at prohibitive prices for Romanian collectors, but informed the recipient - Mr. Philip A. Riley - that he will just give up being a mechanical engineer and will enter the business of free philatelic market blooming after the Romanian Revolution). This item,

apărută după Revoluție). Piesa, listată pe eBay la data de 23 aprilie 2012, cu prețul de pornire 9,99 \$, nu s-a vândut - ceea ce era de așteptat: plicul, deși expediat pe adresa navei *USS Frederick* (LST-1184) la Oficiul Poștal al Flotei din San Francisco aceluia domn Philip A. Riley (pe care nu l-am găsit pe lista echipajului între anii 1971-1994), nu conține nici un fel de ștampilă de sosire în SUA (darămite una de poștă navală!), deci orice caracter naval al piesei este exclus; în ceea ce privește subiectul *Space*, acesta a fost ucis de la expediție, deoarece nici un colecționar tematician care se respectă nu cumpără piese reșapate, adică re-francate și expediate prin poștă chiar și cu o zi mai târziu ca mențiune poștală decât data înscrisă pe ștampilă ocazională.

O astfel de piesă este numită *gunoi filatelic* în limbajul curent al filateliștilor tematicieni.

listed on eBay on April 23rd, 2012, with a starting price of \$ 9.99, did not sell - as expected of it: the envelope, although mailed to *USS Frederick* (LST-1184) at the Fleet Post Office San Francisco for Mr. Philip A. Riley (whose name I didn't find in the crew list between the years of 1971-1994), contains no arrival postmark in the USA (let alone a Navy mail!), so any *naval character* of this item is ruled out; concerning its *Space character*, it was killed in the moment of shipment, because no self-respecting topical collector would buy *refurbished* covers, i.e. re-franked, re-stamped and mailed even a day late after the entry post date stated on the special postmark.

Such an item is called a *philatelic trash* in the slang of topical philatelists.

O piesă ratată

În prima parte a lunii mai 2012, magazinele Romfilatelia ofereau spre vânzare piesa prezentată în Fig. 1, dedicată finalei UEFA Europa League desfășurată pe *National Arena* din București la data de 9 mai 2012. De asemenea, piața filatelică bucureșteană oferea piesa indicată în Fig. 2.

Supportul acestor piese îl reprezintă o carte poștală ilustrată fără marcă fixă, tipărită de Romfilatelia și având marcat textul: **Arena Națională**, gazda finalei UEFA Europa League/București - 9 mai 2012/© 2012 Romfilatelia www.romfilatelia.ro e-mail office@romfilatelia.ro.

În legătură cu piesele prezentate mai sus sunt de făcut următoarele comentarii:

- ștampilele poștale de zi omagiale (ocazionale) nr. 1 și nr. 2 nu sunt realizate în conformitate cu reglementările CNPR¹, nefiind prezente pe acestea a informațiilor referitoare la: sigla Poștei Române, codul poștal, denumirea și tipul oficiului poștal;

- ștampila nr. 1, indică ca localitate BUCHAREST, localitate inexistentă pe teritoriul României;

- ștampila nr. 2, nu putea fi realizată în aceeași zi cu ziua de desfășurare a meciului căci partida s-a încheiat după ora 23:25 a zilei de 9 mai 2012, iar la acea oră, atât Fabrica de Timbre cât și orice altă instituție care putea realiza suportul pentru o astfel de ștampilă, nu erau operaționale;

- ștampilele nr. 1 și nr. 2 nu fi-

gurează în lista de ștampile ocazionale (ștampile poștale de zi omagiale) aprobate de CNPR².

Ca atare, piesele din Fig. 1 și Fig. 2 nu pot fi utilizate nici în exponate de filatelie tematică și nici nu corespund definiției ilustratei maxime, fiind *ratate* din punct de vedere poștal și filatelic.

Curios este că un număr important de astfel de piese sunt oferite pe site-urile de licitații. Sunt mulți ageamii în lumea filatelică, nu numai națională, ci și internațională.

Iată cum datorită lipsei de profesionalism a lucrătorilor din Romfilatelia un eveniment unic desfășurat la București a fost ratat din punct de vedere filatelic.

Dan N. DOBRESCU, AIJP

¹ CNPR, Direcția Operațională, nr. 103/2132/25.07.2006, *Instrucțiuni privind ștampilele poștale de zi omagiale*, publicate în Filatelia, LVI(604), nr. 8, august 2006, p. 18-19.

² Pentru detalii vezi <http://www.posta-romana.ro/posta-romana/centru-de-presa/evenimente/EVENIMENTE-FILATELICE.html>

Poduri dunărene

ing. Aurel DIACONU

Unul dintre cele mai importante cursuri de apă din Europa este Dunărea. Este singurul curs de apă european care străbate continentul de la Vest la Est. Dunărea este al doilea fluviu din Europa ca lungime (2.888 km) după Volga, care are 3.500 km.

Dunărea s-a format prin unirea a două râuri numite Brigach și Breg, care izvorăsc de sub vârful Kandel, înalt de 1.241 m (Munții Pădurea Neagră - Germania) și se unesc în Donaueschingen, la altitudinea de 678 m, în curtea castelului Fürstenberg, unde se află ansamblul sculptural „Izvorul Dunării” realizat de Adolf Heer și care reprezintă „Mama Baar” împreună cu Dunărea tânără (România, Mi #B468 - Fig. 1).

Dunărea curge către sud-est pe o distanță de 2.860 km, ajungând la Marea Neagră, unde la vărsare a format celebra deltă. Își strânge apele prin afluenți din șapte țări și ajunge la un debit mediu de 6.500 mc/s; străbate nu mai puțin de 10 țări (Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, România, Bulgaria, Ucraina și Moldova) și a devenit una din căile de navigație fluviale internaționale ale Europei (Iugoslavia, Mi #B40; România, Mi #B147, #B177; Bulgaria, Mi #B181).

Totodată se poate „mândri” că „vizitează” patru capitale europene: Viena (Austria), Bratislava (Slovacia), Budapesta (Ungaria) și Belgrad (Serbia).

Pe lângă faptul că Dunărea este o importantă arteră de navigație fluvială a Europei, ea a constituit de-a lungul anilor și un important obstacol în circulația rutieră. Din acest motiv s-au căutat mijloace pentru traversarea fluviului, prin construirea de numeroase poduri, în diverse soluții constructive, poduri mai vechi sau mai noi.

Primul pod peste Dunăre datează de pe vremea romanilor. El a fost construit de către Apolodor din Damasc (România, C.P. cod 0270/1976, în două variante coloristice: sepie și albastru), între primăvara

anului 103 și primăvara anului 105, pe Dunărea de Jos, la est de actualul baraj de la Poarta de Fier (I), în apropiere de orașul Drobeta-Turnu Severin (România, C.P. cod 0232/1979, în două variante coloristice: sepie și albastru). Scopul a fost de a sprijini armatele romane, cu trupe și provizii, în cel de-al II-lea război contra Daciei. Se pare că Apolodor din Damasc (România, C.P. cod 0970/1976) a întocmit o „carte a construcției” podului (un fel de proiect) dar care, din nefericire, nu s-a păstrat. Se cunosc amănunte despre lucrarea în sine din relatăriile unor istorici, precum Dio Cassius, John Tzetzes

sau Procopius din Cesarea, prin care ne-au parvenit informații indirecte și chiar unele detalii tehnice, precum și relatări despre dificultățile întâmpinate în execuția podului, care ne-a făcut să putem spune cu aproximație cum s-au desfășurat lucrările.

Din cercetările arheologice se estimează că podul avea o lungime de 1.135 m, legând castrul Pontes de pe malul drept al Dunării cu așezarea Drobeta de pe cel stâng. Se presupune că podul avea o lățime de aproximativ 12 m, iar înălțimea era de 50 m. Infrastructura era formată din pile de piatră - în număr de 20 (care în 1856 se mai vedeau în apele Dunării, atunci când nivelul era foarte scăzut), iar suprastructura - din arce de lemn. Din acestea s-a mai păstrat o pilă de piatră pe malul românesc, la

Fig. 1

Drobeta-Turnu Severin (România, Mi #459 - Fig. 2). Podul lui Apolodor din Damasc, cunoscut și ca „Podul lui Traian”, este prezentat pe următoarele mărci poștale din România: Mi #461, #3272, #3451, #4817 - Fig. 3, precum și pe plicul I.P. cod 071/99.

O descriere mai amănunțită a execuției podului ne-a lăsat-o Procopius din Cesarea în lucrarea sa „De aedificis” și care susține că romanii au deviat parțial apele Dunării, folosind un afluent secăt de pe malul drept. Construcția a început de pe malul drept spre malul stâng, iar primele 10-12 pile au fost executate pe uscat. Celelalte s-au executat în incinte din bârne de stejar, din care apa era scoasă cu un sistem de pompare.

Pe malul drept (sârbesc), în dreptul amplasamentului ▶▶▶

Fig. 2

Fig. 3

podului există o placă memorială cu fața spre fluviu, așa-numită „TABULA TRAIANA”, care evocă finalizarea drumului lui Traian (România, Zi #3233, #2367; picul I.P. cod 163/96). Placa, cu dimensiunile de 4 x 1,75 m, are următoarea inscripție (în limba latină):

IMP(erator) CAESAR DIVI NERVAE F(ilius)
 NERVA TRAIANVS AVG(ustus)
 GERM(anicus)
 PONTIF(ex) MAXIMUS TRIB(unica) POT(estate) IIII
 PATER PATRIAE CO(n)S(ul) III
 MONTIBVS EXCISI(s) ANCO(ni)
 BVS
 SVBLAT(i)S VIA(m) E(fecit)

Textul a fost tradus și interpretat de Otto Benndorf, astfel:

„Împăratul Caesar fiul divinei Nerva, Nerva Traian, Augustus, Germanicus, Pontifex Maximus, investit de patru ori cu puterea de tribun, Tatăl Patriei, Consul pentru a treia oară, excavând roci din munți și folosind bărne de lemn a reconstruit acest drum”.

Podul a avut o existență relativ scurtă, iar aceasta s-ar fi datorat fie lui Hadrian, urmașul lui Traian, care-l considera un risc pentru o eventuală invazie din nord a „barbarilor”, fie lui Aurelian - în acțiunea de abandonare a Daciei. În anul 1906, Comisia Internațională a Dunării (înființată în 1856) a considerat că două fundații de piatră din albia fluviului stânenesc navigația și a hotărât distrugerea lor.

În anul 1932, în fluviu mai rămăseseră 16 fundații, pentru ca în 1982 arheologii să mai găsească doar 12, presupunându-se că celelalte au fost luate de apă.

Ocupându-ne de podurile de peste fluviu, este normal să plecăm de la izvoare spre vărsare.

Astfel în Germania, Dunărea este traversată de peste 100 de poduri, din care 67 sunt poduri rutiere, 11 sunt poduri de cale ferată, iar celelalte sunt fie poduri mixte, fie pietonale.

Cele mai multe poduri se găsesc în Ulm (27), Regensburg (17) - Ungaria, Mi #3739; Ingolstadt și Passau Valley (9).

În Austria, următoarea țară

străbătută de Dunăre, se găsesc peste 45 de poduri, din care cele mai multe se află în Viena.

Un prim pod peste Dunăre este cel din orașul Linz (Ungaria, Mi #3738) - oraș cu o populație de 200.000 de locuitori, aflat în nord-vestul Austriei. Este capitala Austriei Superioare (*Oberösterreich*).

Viena este prima capitală pe care Dunărea o întâlnește și unde este, deja, un curs de apă important, cu un debit de luat în considerație, devenind un obstacol însemnat în circulația rutieră. În Viena sunt 20 de poduri care traversează cele două brațe ale Dunării de la intrarea până la ieșirea din oraș, din care doar cinci sunt destinate și traficului auto (unul fiind în exclusivitate), 11 sunt destinate exclusiv pietonilor și bicicliștilor, iar restul au o funcție mixtă, fiind destinate atât pietonilor, cât și transportului în comun (metrou, tramvai sau tren). Traficul este foarte fluent în Viena. Aceste poduri sunt foarte puțin reprezentate pe mărcile poștale austriece, încât nu găsim decât o marcă poștală din Austria (Mi #1241), emisă cu ocazia Conferinței Internaționale din 1967, și alta din Ungaria (Mi #3737).

O altă capitală - de data aceasta o „foarte tânără capitală” - este Bratislava, care este și cel mai mare oraș din Slovacia, oraș cu o populație de aproximativ 430.000 de locuitori. Bratislava este situată pe Dunăre, aproape de granițele Slovaciei cu Austria și Ungaria, și destul de aproape de granița cu Republica Cehă. Se află la doar 60 km de Viena. Este singura capitală națională care face graniță cu două state. Orașul are o arie totală de 367,58 km², fiind al doilea oraș din Slovacia ca arie (după Vysoké Tatry).

Dunărea traversează orașul de la vest spre sud-est. Cursul Dunării mijlocii începe la strâmtoarea Devin, situată în partea de vest a Bratislavei. Zonele depresionare Záhorie și Depresiunea Dunăreană se întind până la Bratislava. Cel mai jos punct al orașului este la 126 m de suprafața Dunării, iar cel mai înalt este la Devínska Kobyla - 514

m. Alitudinea medie este de 140 m. Munții Carpați încep pe teritoriul orașului (Malé Karpaty, „Carpații Mici”). În Bratislava se găsesc cinci poduri: cel mai vechi datează din anul 1891 (refăcut în 1946) și este cunoscut ca Malé Karpat „**podul cel vechi**”; este un pod rutier și pietonal. Un alt pod pentru autostrada ce străbate orașul a fost construit în anul 1985 și are piste pentru bicicliști și pietoni; de asemenea, un alt pod destinat traficului auto, pietonilor și bicicliștilor este „**Podul Lafranconi**” realizat în 1992. Cel mai recent pod a fost dat în folosință în 2005: „**Podul Apollo**” fiind un pod de șosea, bicicliști și pietoni.

Dar singurul pod prezentat pe mărcile poștale ale fostei Cehoslovacii este așa-numitul „**Podul Nou**” (Cehoslovacia, Mi #2401, #2679; Ungaria, Mi #3736). A fost realizat între anii 1967-1972 și a fost deschis oficial traficului auto la 26 august 1972. Pistele pentru pietoni și bicicliști se află sub pistele rutiere. Este un pod suspendat, cu un singur pilon de susținere. Din această cauză face parte din Federația Mondială a Marilor Turnuri, cu toate că este cel mai mic membru al acesteia. Cablul de susținere este cel mai lung din lume, este asimetric și are o lungime de 303 m. Tablierul (podul propriu-zis) este metalic și cântărește 7.537 de tone. Lungimea totală a podului este de 430,80 m, iar lățimea - de 21 m.

O atracție deosebită este structura din vârful turnului, care este un restaurant numit din 2005 „OZN” (anterior numit Bystrica), aflat la 84,60 m înălțime. Se poate ajunge la restaurant cu ajutorul unui lift înclinat, situat în pilonul stâng. Restaurantul oferă o bună panoramă a orașului Bratislava, iar pe timp senin se vede roata mare din Praterul vienez. În pilonul drept există o scară de urgență cu 430 de trepte. Pilonul de susținere cu restaurantul său este redat pe ilustrația unei aerograme din Slovacia (Fig. 4). Cu ocazia sărbătoririi zilelor Bratislavei, la data de 4 iunie 2010, la oficiul ▶▶▶

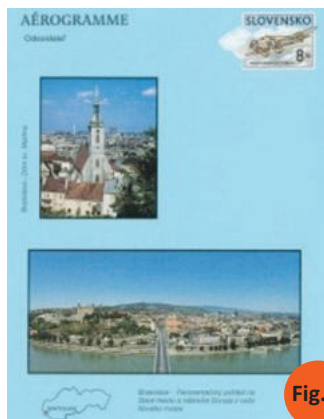

Fig. 4

poștal nr. 5 s-a utilizat o ștampilă ce reprezintă pilonul de susținere al podului (Fig. 5).

La granița dintre Slovacia și Ungaria se găsește orașul Ștúrovo, față în față cu orașul maghiar Esztergom - unul pe malul drept, iar celălalt pe malul stâng al Dunării. Cele două maluri sunt legate prin „Podul Maria Valentina”, care este reprodus pe o marcă poștală din Ungaria (Mi #4698, Fig. 6).

Trecând de Ștúrovo, Dunărea părăsește Slovacia și intră în Ungaria, unde întâlnește o nouă capitală, de data aceasta este vorba de Budapesta. De fapt, în Budapesta Dunărea unește două orașe: Buda cu munți și văi și Pesta cu șesuri, formând una din cele mai frumoase capitale ale Europei, care a căpătat denumirea de „Parisul de est” sau „Mireasa Dunării”. Budapesta are peste două milioane de locuitori. Cu cele nouă poduri peste Dunăre a primit și denumirea de „Capitala podurilor”. Podurile budapestane au o istorie relativ recentă, de doar 150 de ani, și au creat pe aceste meleaguri o adevărată capodoperă. Cel mai cunoscut pod este „Podul cu lanțuri”, care face legătura între cele două orașe, Buda și Pesta; a fost început în anul 1939 și a înlocuit un vechi pod de bărci (Mi #2648). Având la bază proiectul întocmit de arhitectul britanic William Clark, podul are o lungime de 202 m, câte o bandă de circulație pe sens și trotuare pentru pietoni. Este un pod metalic, așa

după cum îl arată și numele: „cu lanțuri”. Pe malul drept se continuă cu un tunel, care străpunge Dealul Cetății, devenind parte a Ringului 1. Iluminatul arhitectural al podului constituie o atracție nocturnă a centrului Budapestei. Este reprezentat pe mai multe mărci poștale ale Ungariei: Mi #663, #B13, #1059-61, #B17, #1522, #1566, #1791, #2073, #2504, #2807-08, #2871, #B75, #B159, #B202, #4270, #B232, #B252.

„Podul Margareta” este un pod de beton ce unește cele două maluri ale fluviului, prin intermediul insulei Margareta (de unde și numele). A fost construit între anii 1872-1876, după planurile francezului Emile Gouin. Este destinat circulației rutiere (câte două benzi pe sens), având o linie dublă pentru tramvaie și trotuare pentru pietoni. Face parte din Ringul 2 al tramei rutiere a Ungariei (Mi #2072).

Parte integrantă a Ringului 2 este și „Podul Petőfi”, construit în 1933 și apărut din necesitatea sistematizării circulației în Budapesta, face legătura cu Universitatea Tehnică. Are câte două benzi de circulație pe sens și o cale dublă pentru tramvaie (Mi #2076).

Un alt pod important peste Dunăre la Budapesta este „Podul In-

Fig. 5

dependenței”, care a fost realizat între 1894 și 1896. Seamănă cu „Podul cu Lanțuri” dar are o cu totul altă structură, cu toate că este tot un pod metalic. Ca și „Podul Margareta”, dispune de două benzi rutiere de circulație pe sens și o cale dublă de tramvai, precum și trotuare pietonale (Ungaria, Mi #965, #2075, #2809-10, #B177 - Fig. 7).

„Podul Elisabeta”, din punct de vedere constructiv, este un pod de beton armat, tablierul fiind susținut de două cabluri ancorate în malurile Dunării și trecute pe cadrele realizate pe cele două pile din albia fluviului. A fost proiectat de Pál Sávoly și a fost inaugurat în 1964, fiind un pod rutier cu câte trei benzi pe sens și trotuare pietonale (Mi #2074, #B45 A+B, #B176A+B). De fapt, acest pod înlocuiește podul cu lanțuri construit între 1897 - 1903 și care la ►►►

Fig. 6

Fig. 7

acea vreme era podul de acest tip cu cea mai mare deschidere din lume, record deținut până în anul 1929. A fost distrus în 1945 de către germani, în timpul retragerii (ca de altfel toate podurile din Budapesta), fiind singurul care nu a putut fi refăcut în forma inițială. Întrucât cablurile principale de vergă ale podului aveau secțiunea transversală de formă hexagonală, compusă din mii de fire primare din oțel grupate pe șapte diametre diferite, calculatoarele anilor '60 erau incapabile să furnizeze soluția tehnică optimă pentru un lot de fire primare care să determine secțiunea circulară a respectivelor cabluri.

„Podul Árpád”, realizat în 1950, a fost până de curând cel mai lung pod budapestan, cu o lungime de 980 m. Este un pod cu structură clasică de beton armat. În perioada stalinistă numele i-a fost schimbat în „Podul Stalin”, dar ulterior s-a revenit la denumirea inițială de „Podul Árpád”. Este un pod cu trei benzi de circulație pe sens și cu o cale dublă de tramvai (cu o stație pe pod). Din cauza uzurii a fost refăcut în anii '80, când a fost ușor modificat pentru a se permite accesul la vestigiile arheologice descoperite după construcția inițială a podului (Mi #1196, #2071, #3735).

În nordul și sudul Budapestei există câte un pod feroviar, pe structură clasică din metal, care asigură continuitatea căilor ferate ungare cu cele două maluri ale

Dunării. Aceste poduri au fost distruse, ca și cele rutiere, de armatele germane în retragere la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial (Mi #B75 A+B). Au fost refăcute pe același amplasament și în aceeași structură constructivă (Mi #970, #2077).

O ultimă localitate de pe teritoriul Ungariei, care are un pod important peste Dunăre, este orașul **Baia** - cu o populație de peste 37.600 de locuitori și un important punct de traversare a Dunării (Ungaria, Mi #3734).

După ieșirea din Baia, Dunărea intră pe teritoriul Croației, după care ajunge în Serbia. Novi Sad este primul mare oraș din Serbia pe care îl întâlnește Dunărea în drumul său spre vărsare, oraș cu o populație de peste 370.000 de locuitori și un mare centru industrial și cultural. Orașul este poreclit câteodată *Atena Sârbească*. În oraș se află și o comunitate de 860 de români (0,28%). Orașul este situat pe malurile Dunării și Canalului Dunăre-Tisa-Dunăre. În Novi Sad fluviul este traversat de un pod reprodus pe marca poștală maghiară Mi #3733.

Dunărea își continuă drumul spre o nouă și ultimă capitală europeană: Belgrad (Orașul Alb), cel mai mare oraș al Serbiei. Este situat la confluența dintre râul Sava și fluviul Dunărea - două căi navigabile internaționale -, unde Câmpia Panonică întâlnește Balcanii. Cu o populație de 1.710.000 de locuitori, Belgradul este cel mai mare oraș de pe teritoriul fostei Iugoslavii, al treilea de pe Dunăre, după Budapesta și Viena și al treilea din sud-estul Europei, după Istanbul și Atena, Bucureștiul nefiind situat în sud-est, ci mai degrabă în centrul Europei. Fiind unul dintre cele mai vechi orașe ale Europei, cu dovezi arheologice ale așezărilor încă din mileniul al V-lea î.H., Belgradul și zona sa urbană au fost locul de naștere al culturii Vinča, cea mai mare cultură preistorică europeană. Locația a fost descoperită de greci, celții l-au construit și numit *Orașul Alb* (nume pe care, tradus în sârbă, încă îl poartă, începând cu anul 878 d.H.). Orașul a

fost câmpul de luptă a peste 115 conflicte internaționale și a fost dărâmat de 44 de ori încă din perioada antică de numeroasele armate orientale și occidentale. În perioada medievală orașul s-a aflat, succesiv, sub stăpânirea bizantinilor, francilor, bulgarilor, ungurilor și a sârbilor. În 1521, Belgradul a fost cucerit de otomani și a devenit reședința Pașalâcului Belgrad, fiind declarat principalul oraș al Europei Otomane și printre cele mai mari orașe europene. Orașul a devenit capitala Serbiei în 1841, după o perioadă de suzeranitate a Imperiilor Austriac și Otoman. Totuși, partea septentrională a orașului a rămas în Austria până în 1918, când s-a destrămat Imperiul Austro-Ungar. Orașul unit a devenit capitala entităților Iugoslaviei, până în 2006, când Muntenegru s-a declarat stat suveran. Belgradul este totodată și centrul economic, cultural, educațional și științific al Serbiei. Situat la confluența Dunării cu Sava, Belgrad nu are multe poduri - principalele două fiind „Podul Branko” și „Podul Gazela”, care fac legătura din centrul orașului cu Novi Beograd (Iugoslavia, Mi #354-7, #427, #548-51).

Un alt pod cu o istorie interesantă este podul de peste Dunăre de la **Pancevo**. Inițial podul a fost construit între anii 1933-1935 și a purtat numele de Petra II, după numele regelui iugoslav. A fost distrus pentru prima dată în aprilie 1941 de către armata iugoslavă în încercarea de a opri înaintarea trupelor germane. Reparat de către nemți, podul a fost distrus pentru a doua oară de bombardamentele americane din aprilie-septembrie 1944 și cu toate acestea a rezistat, dar lovitura de grație i-a fost dată a treia oară de către trupele germane la retragerea din Belgrad, în octombrie 1944. A fost reconstruit în perioada 1945-1949, după care pe el a trecut prima garnitură a unui tren de marfă. Este un pod de cale ferată cu structură metalică. Din păcate nu este reprezentat pe nici o marcă poștală. În ▶▶▶

1999 a fost singurul pod din Belgrad care a rămas în picioare în urma bombardamentelor NATO.

Dunărea, în cursul ei spre Marea Neagră, ajunge să scalde și malul românesc; trecând de „Cazane” se întâlnește cu vestigiile „podului lui Traian”, unde a fost pentru prima dată „supusă”. Astăzi, în apropierea acestui loc a fost cu adevărat „supusă”, ba mai mult, a fost pusă la „treabă”, furnizând energie electrică pentru cele două țări, România și Iugoslavia, în prezent Serbia (la acel moment a inspirat o premieră poștală mondială, cea din 30 aprilie 1965, reprezentând prima emisiune comună din lume cu valabilitate poștală simultană în ambele țări, și anume România-Iugoslavia, dar cu ACELEAȘI TIMBRE POȘTALE, având însă valorile nominale exprimate în monedele ambelor țări - lei și respectiv dinari (România, Mi #2403-4, #B60; Iugoslavia, Mi #1114-5, #B10). Este vorba de sistemul energetic „Porțile de Fier I”, care face legătura între cele două maluri ale fluviului, iar coronamentul barajului este un veritabil loc de trecere pentru un posibil pod feroviar peste Dunăre. Acest complex energetic a fost reprezentat și pe alte timbre sau efecte poștale în România (Mi #2403-04, #2864, #3498, #6364, plicurile Î.P. cod 582/1971, 1292/1973, 0112/1974 și C.P. cod 0603/1971, 0604/1971) sau în Iugoslavia (pe cartea maximă realizată la aniversarea a 10 ani de înoperarea sistemului energetic, inclusă la Kladovo - 02.06.82, Fig. 8).

Execuția barajului, un proiect româno-iugoslav, a început în 1964. În 1972 barajul a fost deschis, împreună cu două centrale hidroelectrice. Pentru a permite navigația au fost realizate ecluze, câte una pe fiecare mal. Prin construcția barajului, valea Dunării mai jos de Belgrad a fost transformată în lac de acumulare, iar nivelul apei în amonte de baraj a crescut cu 35 m. Vechea Orșova, insula Ada Kaleh și cel puțin alte cinci sate, cu o populație totală de 17.000 de oameni, au fost eva-

Fig. 8

cuate. Oamenii au fost relocați, însă așezările au fost pierdute pentru totdeauna în fața Dunării. Pentru Orșova s-au luat măsuri de relocare a caselor importante, prin refacerea lor, inclusiv cu materialele care au fost strămutate. Astfel s-a născut un nou oraș - Orșova Nouă - cu trama stradală și casele vechii așezări.

Construcția barajului a avut de asemenea un impact major asupra mediului, spre exemplu traseele de înmulțire a mai multor specii de sturioni au fost întrerupte definitiv. În afară de aceasta, flora și fauna, precum și comorile geomorfologice, arheologice și culturale au fost protejate de ambele țări la construcția barajului, în Iugoslavia prin Parcul Național Đerdap (începând cu 1974, 636,08 km²), iar în România prin Parcul Național Porțile de Fier (din 2001, 1.156,55 km²).

Barajul sistemului energetic „Porțile de Fier II” este unul „de greutate”, realizat din pământ, cu un nucleu interior din argilă. Este fundat pe rocile stâncoase ale albiei fluviului, are o înălțime totală de 60 m, iar lungimea coronamentului este de 1.278 m. Este folosit ca punct de trecere ocazional între cele două țări, având două benzi de circulație rutieră.

„Porțile de Fier” este numele unui defileu pe fluviul Dunărea și face parte din granița dintre Serbia și România. În sensul larg, reprezintă 134 km din cursul Dunării, în sensul mai îngust - doar barajul hi-

droelectric din apropierea orașului românesc Orșova. La est de Porțile de Fier, în apropiere de orașul Drobeta-Turnu Severin se află, așa cum am amintit mai sus, vestigiile podului lui Traian. În defileul aflat între România în nord și Serbia în sud, fluviul separă Munții Carpați de Munții Balcani. Numele maghiar *Vaskapu* înseamnă tot „Porțile de Fier” și este folosit, împreună cu cel românesc, pentru a denumi întregul lanț de defileuri. Un nume alternativ românesc pentru ultima parte este *Clisura Dunării*. În Serbia defileul este cunoscut sub numele de *Đerdap*, fiind un parc național, ultima secțiune numindu-se *Đerdapska klisura*. Defileul este uneori denumit „Defileul Dunării”, denumire greșită deoarece cursul fluviului mai are și alte defilee, ca de exemplu defileul de la Visegrád.

Cazanele Mari este cel mai cunoscut și mai îngust defileu: aici Dunărea se îngustează la 150 de metri și ajunge la o adâncime de până la 53 m. Pentru a face navigabilă Dunărea între Baziaș și Turnu-Severin, în această regiune a Clisurilor, unde cursul fluviului e numai cataracte, bancuri și vâltori, guvernul ungar începe încă în anul 1834 îndepărtarea stâncilor din cataractele Clisurii-de-sus și continuă lucrările până la 1898; prin deschiderea Clisurii s-a dat o dezvoltare extraordinară navigației dunărene, ceea ce a atras după sine și o serioasă intensificare a comerțului tuturor ►►►

statelor riverane, care au de atunci drum deschis spre mare. Limitele canalului deschis în albia Dunării sunt marcate prin geamanduri, iar pentru o mai mare siguranță a navigației prin aceste locuri primejdioase s-a înființat un corp de piloți speciali, care conduc toate vapoarele pe această porțiune. Pe malul românesc, la Cazanele Mici, se află statuia lui Decebal, sculptată în piatră între 1994-2004.

Continuând călătoria spre vârsare, Dunărea „se confruntă” cu un nou pod, „**Podul Prieteniei**”, care face legătura între Giurgiu și Ruse. Podul are o suprastructură metalică (grinzi cu zăbrele) pe infrastructură din beton armat. Are lungimea totală de 2.800 m, cu o zonă liberă sub pod de 30 m, fiind prevăzut atât pentru circulația feroviară (la partea de jos a tablierului - cale dublă), cât și rutieră (câte o bandă pe sens și trotuare pietonale - la partea superioară). A fost proiectat de V. Andreev, a beneficiat de sprijinul URSS în realizare și a fost dat în folosință după doi ani și jumătate, la 20 iunie 1954 (România, Mi #3033; Bulgaria, Mi #975, #2653, #B146 - Fig. 9).

Odată cu terminarea „Războiului de Independență” din 1877, România obține recunoașterea suveranității sale asupra teritoriului dintre Dunăre și Marea Neagră, deci a Dobrogei (România, C.P. cod 109/97).

În 1860 se construiește tronsonul de cale ferată dintre Constanța și Cernavodă, iar în 1879 a început tronsonul București-Ciulnița-Fetești. Legătura dintre cele două tronsoane de cale ferată urma să se facă printr-un pod peste Dunăre și Brațul Borcea. Astfel, în 1885, guvernul român a organizat un concurs internațional pentru proiectarea unui pod de cale ferată peste Dunăre, la Cernavodă, care să asigure continuitatea celor două tronsoane spre litoralul Mării Negre. Ofertele primite au fost analizate de o comisie alcătuită din specialiști români și străini, precum și de Direcția generală a Căilor Ferate Române, care și-au arătat nemulțumirea față de soluțiile propuse.

Așa s-a ajuns la încredințarea lucrării inginerului român Anghel Saligny.

Anghel Saligny (România, Mi #1959, #6371/72) s-a născut la 19 aprilie 1854, în comuna Serbănești, județul Tecuci. Tatăl său, pedagog, era de origine franceză din Alsacia, stabilit în România la Focșani, unde înființase un pension de copii. Anghel a urmat primele clase la pensionul tatălui său, apoi gimnaziul la Focșani și, ulterior, liceul în Germania. În perioada 1870-1874 a urmat studiile ingineresti la Școala Tehnică Superioară din Charlottenburg.

Proiectul elaborat de Anghel Saligny a fost acceptat și la 21 octombrie 1890, în prezența regelui Carol I, era marcată începerea lucrărilor la noul pod. La numai cinci ani de la începere, în ziua de 14 septembrie 1895, în prezența regelui și a unei numeroase asistențe, era inaugurat sistemul de poduri de cale ferată ce traversează Dunărea între Fetești și Cernavodă, proiectat și construit sub conducerea lui Anghel Saligny și care poartă numele regelui Carol I. După ce s-a bătut ultimul nit de către rege - un nit din argint - s-a zidit documentul inaugurării și s-a celebrat un serviciu religios. Un prim convoi de încercare, format din 15 locomotive grele, a trecut peste pod cu o viteză de 60 km/h, urmat de un al doilea tren, rezervat oaspeților, cu o viteză de 80 km/h. În acest timp, Anghel Saligny a stat sub pod, într-o șalupă, alături de șefii echipelor de muncitori care lucraseră la realizarea podului. Cu ocazia inaugurării podului a fost bătută o medalie comemorativă, reprodușă pe plicul Î.P. cod 0286/1975.

Anghel Saligny a adoptat numeroase soluții absolut originale, una dintre ele fiind folosirea în premieră mondială, la astfel de lucrări, a oțelului moale - fapt ce a contribuit la durabilitatea acestei lucrări, dovedită timp de peste 100 de ani.

Legătura feroviară (cale simplă) dintre Fetești și Cernavodă

Fig. 9

este de 21 km și cuprinde podurile peste brațul Borcea și peste Dunăre. Caracteristica podului complex de peste Dunăre este o deschidere centrală de 190 m asociată cu alte patru deschideri de 140 m, alături de un viaduct cu 15 deschideri de 60 m. Podul se află la 30 de metri peste nivelul maxim al apelor Dunării, pentru a permite trecerea vaselor cu cele mai mari catarge (în acea vreme navigația velierelor era în plină glorie). Podul peste brațul Borcea cuprinde trei deschideri de câte 140 m și un viaduct cu 11 deschideri a 50 m. În Balta Iezer, ce se întindea pe 14 km, a fost realizat un viaduct cu 34 deschideri a câte 42 m (acesta a fost înlocuit cu un terasament în rambleu, odată cu secarea bălții). La acea vreme Podul de la Cernavodă a fost cel mai lung pod din Europa și unul dintre principalele poduri metalice cu deschidere mare din lume, având o lungime de 4.088 m (împreună cu rampele de acces) între malul stâng și cel drept al văii Dunării. De remarcat atenția de care au dat dovadă filateliștii din Dobrogea, care în 1965 au aniversat - printr-o expoziție filatelică - împlinirea a „70 de ani de la inaugurarea podului”, realizând un frumos plic special (cu podul în ilustrație și cu portretul constructorului său într-un medalion), obliterat cu o ștampilă ocazională - Fig. 10. Portalul de acces pe pod de pe malul drept al Dunării este ornamentat cu câte o statuie reprezentând un „dorobanț”, lateral ►►►

în amonte și în avalul fluviului (plicurile Î.P. cod 0285/1975, 0106/1979). Podul este considerat o adevărată operă de artă inginerescă, fiind cea mai grandioasă lucrare de acest fel din Europa continentală la ora construirii sale. Urmare a acestor caracteristici, era normal să fie immortalizat pe numeroase mărci poștale ale României (Mi #345, #902, #1072, #3032 - Fig. 11 - eroare: *linie albă deasupra trenului*, #4819, #5110, #5771, #5830, #6371, #6372), precum și pe plicuri întreguri poștale (cod 0285 și 0288 din 1975, cod 170/2003 - Fig. 12).

La numai câțiva ani de la darea în exploatare, în anul 1900 podul este utilizat de prima cursă a trenului *Orient Express*, fapt consemnat de plicul Î.P. cod 0088/1983.

Podul Regele Carol I și-a dovedit viabilitatea timp de peste 100 de ani, dar a fost depășit de traficul feroviar și rutier spre și dinspre Constanța și restul țării și al Europei, fapt ce a impus realizarea unor noi poduri de cale ferată dublă și șosea cu patru benzi de circulație în zona Fetești-Cernavodă. Este vorba despre un pod peste brațul Borcea, care a fost dat în exploatare în 1985, și unul peste Dunăre, inaugurat la finele anului 1987. Plicul întreg poștal din anul 1987, cod 015, a fost realizat cu ocazia inaugurării acestui pod; ilustrația sa prezintă amplasarea paralel și în amonte de podul lui Anghel Saligny, iar marca fixă arată o secțiune transversală prin pod, la mijloc fiind podul de cale ferată dublă, iar pe lateralele acestuia, podul de șosea cu câte două benzi pe sens. Concomitent cu execuția acestor poduri (Mi #4539) s-au realizat și lucrări pentru traversarea rutieră a insulei Ialomitei în aceasta zonă, prin construcția tronsonului de autostradă Fetești - Cernavodă, parte integrantă a autostrăzii transeuropene nord-sud de pe teritoriul țării noastre, pe direcția Nădlac-Timișoara-București-Constanța, realizări ale inginerilor români - demni urmași ai lui Anghel Saligny.

Un ultim pod peste Dunăre este cel de la „Giurgeni-Vadul Oii”. Acesta a fost început în 1966 și a fost dat în folosință în 1970. Are o lungime totală (cu rampele de acces) de 1.446 m, iar deschiderea centrală - de 160 m. Este un pod cu structură metalică, realizată după o metodă modernă: tablierul - o grindă continuă, casetată tip placă ortotropă, alcătuită din table groase de oțel slab aliat cu vanadiu, realizată prin sudură. Este destinat numai traficului rutier și pietonal, dispunând de câte două benzi pe sens (România, Mi #3032, #3167, #3447).

După acest periplu Dunărea se varsă în

Marea Neagră, formând o frumoasă deltă (Fig. 13).

Subiectul *Poduri dunărene* este fascinant, materialul este relativ redus, dar plin de date și oferă un subiect captivant din punct de vedere științific, dar și filatelic (mai ales dacă sunt adăugate obliterările speciale referitoare la temă, nesemnate în prezentul articol), încât se pretează foarte bine la întocmirea unui exponat interesant.

ing. Aurel DIACONU, născut la 9 martie 1942 în Brașov, România, licențiat al Facultății de Construcții - Iași. Preocupări: filatelie tematică, astrofilatelie. Contact: rel-diac@yahoo.com.

Fig. 10

Fig. 11

Fig. 12

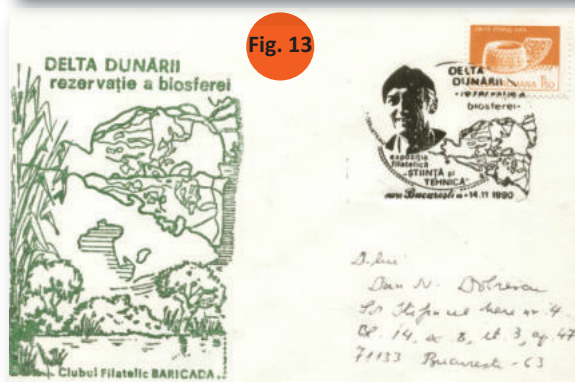

Fig. 13

Lecție de istorie: Pas cu pas spre comunism

Norbert BLISTYAR

Emisiunile de mărci poștale apărute după 1944 sunt o ilustrare fidelă a programului politic preconizat pentru România de Partidul Comunist și puterea de ocupație sovietică. Chiar dacă portretul regelui Mihai I este încă prezent pe multe mărci poștale, ideile propagandistice transmise prin emisiunile de mărci poștale sunt clare și indică drumul spre ceea ce se va numi apoi putere populară și democratică. La fel sunt și ștampilele suplimentare de propagandă folosite atunci - *Votați soarele; Svo-nul trece, leul nou rămâne; Trăiască Republica Populară Română** - pentru a aminti numai câteva dintre ele. Dar în afara acestor acțiuni intenționate vizibile pentru marele public, existau deja în paralel și acțiuni de cenzurare politică și supraveghere poștală caracteristice aparatului represiv care se va numi apoi *Securitate*.

Un exemplu de acest fel este și plicul prezentat aici în Fig. 1. Plecat la 9 ianuarie 1948 din SUA/Alabama și adresat Dr. Disescu în București, plicul este francat cu două mărci cu valoarea totală de 5 Cenți obliterate cu ștampila *Prima zi folosită la Tuskegee Institute* pentru a marca apariția mărcii de 3 Cenți dedicată Dr. G. W. Carver. Plicul nu a fost lipit, după cum se vede clar în Fig. 2 și nu știm dacă a fost trimis gol sau conținea un carton sau foaie de hârtie. Taxa poștală de 5 Cenți corespundea scrisorilor externe simple, transportate pe cale navală sau terestră. Deci o trimțere cât se poate de obișnuită între prieteni și filатели. Scrisoarea este transportată cu vaporul și ajunge la Göteborg pe 20 ianuarie 1948. Acest tranzit prin Suedia era calea obișnuită pentru corespondența navală plecată din SUA spre țările est-europene. Scrisoarea ajunge la București pe 28 ianuarie 1948 și cu toate că este o scrisoare simplă fără nici

un fel de însemne speciale, este tratată aici cu atenție deosebită și trecută în regim de scrisoare recomandată, de unde și ștampila BUCUREȘTI I/SCRISORI REC. EXTERNE. Trece apoi în sectorul special documentat prin ștampila din 29 ianuarie, BUCUREȘTI I/BIR. C. A. - adică Biroul corespondență americană.

Cum nu coținea probabil nimic deosebit ajunge pe 30 ianuarie la oficiul BUCUREȘTI 2/SOSIRE RECOMANDATE, deci este liberă de a fi transmisă destinatarului, dar este tratată în continuare în regim special de comandare. Aici este cartată spre B-dul Filantropia - ștampila BUCUREȘTI 2/DISTANȚA 14. Undeva pe parcurs s-a aplicat și ștampila liniară *Trăiască Republica Populară Română**, folosită curent la București începând cu 29 decembrie 1947 (deci, cu o zi înainte de proclamarea Republicii). Cu toate că era o scrisoare simplă factorul

poștal nu o depune în cutia poștală ci o avizează, după cum rezultă din notația manuscrisă de pe fața plicului. De aici și cifra „8” înscrisă pe față care reprezintă numărul curent din lista de distribuție.

Drumul parcurs în București este ciudat, dar redă a situația politică existentă în țară la momentul respectiv. Plicul nu se prezintă într-o stare prea bună, dovadă a modului nepretențios de manipulare din partea serviciului poștal și al anexelor sale. Totuși el rămâne un exemplu concludent pentru felul cum era tratată atunci orice corespondență venită din SUA, simbolul imperialismului mondial și dușman al tuturor popoarelor iubitoare de pace (sic!). De aceea el își găsește astăzi loc în orice colecție tematică de istorie contemporană.

Trebuie să mulțumesc aici dlui Marian Jianu pentru informațiile detaliate referitoare la ștampilele bucureștene.

* Neaga, dr. Valeriu S. - *Ștampile speciale românești din epoca modernă și contemporană - perioadă până la 31 decembrie 1947* -, Editura Medro, București, 1995, p. 84.

Între erori și greșeli pe întregurile poștale românești (VI) Un întreg poștal care era să declanșeze un scandal diplomatic

Florin PATAPIE-RAICU

Pentru un *new entry* în această rubrică am pregătit un întreg poștal de o cu totul altă factură decât cele prezentate până la acest moment, și anume, unul cu iz - cum se zice acum - de *incorectitudine politică*. Plicul identificabil prin Cod 0126/84 are un text bilingv, în franceză și română: în partea de sus a ilustrației apare inscripționarea **13-eme COURSE DE MARCHE ENTRE PREPOSES DES SERVICES POSTAUX BALKANIQUES ISTAMBUL¹ 1984**, iar sub ilustrație - **A XIII-A COMPETIȚIE DE MARȘ A POȘTAȘILOR DIN ȚĂRILE SOCIALISTE ISTAMBUL¹ 1984**. Desigur, în aceste texte s-a observat de către filателиști - încă de la începerea difuzării plicului - o contradicție în termeni, aceasta fiind sprijinită și de ilustrația sa: drapelele celor cinci țări balcanice participante la respectivul marș al poștașilor, printre care și cele ale Greciei și Turciei - două țări în nici un caz socialiste, dar membre ale NATO - un tratat militar opus celui de la Varșovia al unor țări socialiste de la acea vreme. Am folosit sintagma de la începerea difuzării plicului deoarece - în rețeaua magazinelor filatelice, adică la *abonament* - acesta nu a fost distribuit în toată țara, ci doar la București și în unele județe - mai precis, în cele ale căror nume încep cu litere din prima parte a alfabetului, așa după cum era atunci procedura de difuzare pentru filателиști prin direcțiile județene de poștă. Acest întreg poștal nu a mai ajuns și la Iași, deoarece - după cum aflasem din *știrile folclorului filatelic* - ar fi fost retras, așa încât - pentru a-l avea în colecție - am fost nevoit să-l cumpăr la un piperat preț de amator - printr-un intermediar pragmatic - de la un filatelist și mai pragmatic, trăitor într-un județ cu nume care începe cu o literă mai către... sfârșitul alfabetului. M-am gândit atunci că acel filatelist l-o fi găsit la vreun oficiu poștal și știind de respectiva greșală potențial declanșatoare a unui scandal diplomatic cu cele două țări capitaliste, care fuseseră categorisite ca socialiste *albastru pe alb* (adică, punctual, situația politică putea deveni cam *albastră*), a cumpărat mai multe exemplare în scop pur investigațional. Acum, după 28 de ani, odată cu propunerea de articol făcută editorului fondator, am declanșat o discuție interesantă în trei, a treia persoană fiind dl Gheorghe Tudor - *tatăl întregurilor poștale românești din ultima jumătate de secol*. Am aflat astfel că, într-un lanț al ierarhiilor vremii, Elena Petculescu - director general adjunct al Poștei - i-a solicitat dovada în două exemplare (întregul poștal - corp delict) filatelistului poștaș Gheorghe Tudor pentru a-l sancționa pe Marin Vulpe - șef serviciu editări, care - la rândul său - a dat în șeful de birou Petre Raicu (nu este rudă cu

mine!) care se ocupa cu editarea întregurilor poștale.

Dumitru C. Biala² precizează: „*Inscripția de pe plic fiind greșită, aceasta a fost acoperită cu o bandă de culoare ultramarin-violet-închis, pe care s-a imprimat în culoarea albastru deschis următorul text: A XIII-A COMPETIȚIE DE MARȘ A POȘTAȘILOR DIN ȚĂRILE BALKANICE*”. Totuși, nu credem că, la nivelul de atunci al unor tiraje de masă, unul sau câțiva *pălmași* ar fi muncit lipind cu grijă - plic cu plic - niște mici benzi tipărite peste un text, fie el chiar periculos de greșit (pe atunci nu existau *stickere* în RSR!). Și pentru că nu erau admise pierderi, credem că plicurile nu s-au distrus, ci s-au difuzat la modul discret, pentru uzul general, prin oficiile poștale. O dovadă este și plicul prezentat aici (colecția Gheorghe Tudor), expediat recomandat la București la *Redacția revistei Filatelia* (eticheta R a căzut) în luna decembrie a celui an 1984 de către un colecționar-expozant de întreguri poștale din Cluj-Napoca.

Orice dovezi în favoarea uneia sau alteia din ipoteze sunt așteptate la *Redacția revistei philatelica.ro*.

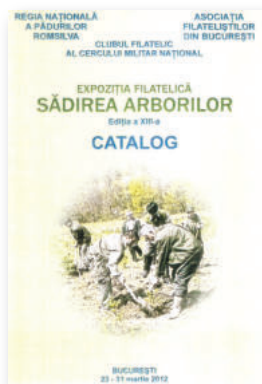
¹ Corect: ISTANBUL în loc de ISTAMBUL.

² Biala, Dumitru C. - *Întreguri poștale românești cu mărci fixe figurative (perioada 1979-1985)*, Catalogul expoziției republicane *File din istoria României*, București 1986, p. 152.

Luna plantării arborilor 2012

Dumitru F. DUMITRU

Odată cu venirea primăverii, Regia Națională a Pădurilor - ROMSILVA declanșează, în perioada 15 martie-15 aprilie, multiple activități sub genericul **Luna plantării arborilor**, între care se înscrie și expoziția filatelică **Sădirea arborilor - 2012**, ajunsă sub această denumire la ediția a XIII-a, organizată de Asociația Filateliștilor din București prin Clubul filatelic al Cercului Militar Național, în perioada 23-31 martie.

Vernisajul a avut loc în ziua de 23 martie 2012 în prezența unui numeros public alcătuit, din păcate, numai din filateliști.

Expoziția filatelică, necompetitivă, organizată în incinta ROMSILVA s-a desfășurat pe 55 fețe de panou, expunând un număr de 31 de filateliști între care mulți tineri (11 din București, câte șapte din Galați și Suceava, trei din Sibiu, unul din Ploiești). Comitetul de organizare (președinte col. Gheorghe Cotoian) a realizat: un catalog (total color, grafică și machetă dr. Ioan Daniliuc și D. F. Dumitru), un plic ocazional (machetă dr. Ioan Daniliuc) și opt ștampile (floră și faună protejată, machete Ș. Drăgușanu).

Pentru a elimina de la expunere o serie de exponate depășite, prăfuite, neîmprospătate de ani de zile, montate pe cartoane neadecvate credem că este necesar ca ediția următoare să fie una competitivă, cu criterii clare de participare.

Bancă de articole

O nouă ediție a lucrării Mircea Pătrășcoiu - *Bancă de articole* - revista philatelica.ro - nr. 1 - 19, 2009 - 2012, este accesibilă celor interesați. Sunt identificați 65 de autori din România, Africa de Sud, Canada, Finlanda, Franța, Germania, Italia, Suedia și SUA, care au publicat 305 articole, în perioada sus-menționată.

Pentru procurarea acestei lucrări vă puteți adresa autorului - patrascoiumurcea@gmail.com. (mp)

Mihai Eminescu (3)

ing. Nicolae IOSUB

Desenele lui Aurel Bordenache la poeziile lui Eminescu constituie o adevărată operă, arta lui dovedind mult profesionalism și apropiindu-se de Eminescu cu multă responsabilitate și respect (Fig. 30-31, Fig. 32). Mijloacele tehnice folosite - desenul în tuș ori gravat în lemn sau metal - dovedesc o înaltă măiestrie artistică.

În anul 2000, anticarul Dumitru Grumăzescu din Iași a realizat zece cărți poștale ilustrate cu aceste gravuri ale lui Aurel Bordenache.

Ary Murnu, fratele poetului George Murnu, la începutul secolului al XIX-lea s-a apropiat și el de chipul lui Eminescu și a reușit să picteze 12 acuarele după care s-au realizat 12 cărți poștale ilustrate, unele din cele mai frumoase și rare ilustrate.

Astfel, Ary Murnu a ilustrat poeziile: *Înger și Demon* (Fig. 33), *Luceafărul* (Fig. 34), *Călin* (două variante) - Fig. 35, *Venere și Madonă* (Fig. 36), *Făt frumos din tei* (Fig. 37), *Pe lângă plopii fără soț*, *Strigoii* (două variante) - Fig. 38, *Melancolie*, *Singurătate*, *Satira III*. Ilustrațiile, deci și cărțile poștale, au în partea de jos două până la patru versuri din poeziile ilustrate.

În ultimii ani, mai multe edituri, tipografii sau persoane particulare au realizat o mare diversitate de cărți poștale ilustrate, având ca imagini o serie de realizări plastice ale unor pictori consacrați sau amatori și multe din busturile și statuile poetului din țară sau din străinătate. Este o dovadă de prețuire și cinstire pentru cel mai mare și mai iubit poet al românilor care spunea: „*Dumnezeul genului m-a sorbit din popor cum soarbe soarele un nou din marea de amar*”.

Fig. 30-31 - C.P.I. - *Venere și Madonă*

Fig. 32 - C.P.I. - *O mamă*

Fig. 33 - C.P.I. - *Înger și Demon*

ing. Nicolae IOSUB, născut la 14 noiembrie 1947, Vlăsinești-Botoșani. Licențiat al Facultății de Electrotehnică (1970). Filatelist din 1970, secretar A.F. Botoșani. Președinte al Grupării colecționarilor „Mihai Eminescu” Botoșani, redactor al Buletinului informativ al grupării. Lucrări: „Mihai Eminescu în filatelie”, „Mihai Eminescu la Botoșani”. Expozant: „Ștampile speciale românești”, „Eminescu și contemporanii săi”, „Viața lui Iisus Hristos” etc. Contact: iosub.nico@yahoo.com

Revista presei

RUNDBRIEF, nr. 2-2012, publicație în limba germană, dedicată automatizărilor poștale, a BPA - BRIEFPOSTAUTOMATION (<http://www.arge-briefpostautomation.de>). Semnalăm articolul dlui Rolf Goebel despre obliterările DAGUIN în Chile (*Weitere Belege mit Abschlägen von Daguin-Stempel aus Chile*). (dnd)

Fig. 34 - C.P.I. - Luceafărul

Fig. 35 - C.P.I. - Călin

Fig. 36 - C.P.I. - Venere și Madonă

Fig. 37 - C.P.I. -
Făt frumos
din tei

Fig. 38 - C.P.I. -
Strigoi

Bibliografie

Focul meu, Ed. David, Chișinău, 2000
Eminescu - Opere, Academia Română, 2000
Mihail Eminescu - Pagini alese, Ed. Regis, București, 2000

Ziua Europei 2012 - Tradițiile sportive ale Europei

Expoziția filatelică interjudețeană *Ziua Europei 2012* a fost organizată în perioada 9-15 mai 2012 de Asociația Filatelică Timișoara în colaborare cu Consiliul Județean Timiș și Universitatea de Vest Timișoara în holul Universității de Vest din Timișoara.

Au fost expuse 17 exponate, din care șapte la clasa de onoare și trei la clasa de tineret.

Juriul (Arsenie Arădean - președinte, Alexandru Belcin, Marius Muntean, Constantin Pascu - secretar) a acordat următoarele distincții: *maturi* - Vermeil (Constantin Daniliuc - *Personalități, locuri și simboluri*; Tiron Martin - *Fotbal*; Andrei Rădulescu - *Jocurile olimpice de vară 1936-2004*), Argint Mare (4); *tineret* - Argint Mare (3 - Andreea Diaconu, Aron Martin, Alexandru Negru).

Au fost realizate trei plicuri ocazionale și trei

ștampile omagiale (machetatori - Marius Muntean și Adi Ciobanu): Ziua Europei (9 mai 2012), Aprinderea flăcării olimpice (10 mai 2012), Ziua fotbalului (11 mai 2012).

dr. ing. Marius MUNTEAN

Ștampile pentru ziare și periodice 1895-1938 (II)

Dumitru F. DUMITRU

13. Ștampilă poștală cu luna din cifre romane **BUCUREȘTI = ZIARE** (Fig. 24)

Descriere: dublu cerc (30/18 mm) cu data între grile din linii verticale și semicercuri (ziua, luna cu cifre romane, anul ultimele trei cifre, cu puncte de separație și spații), text cu caractere Helvetica majuscule.

Alte exemple în Fig. 25 și Fig. 26.

14. Ștampilă poștală cu data între grile închise **BUCUREȘTI = ZIARE** (Fig. 27)

Descriere: dublu cerc (30/18 mm) cu data între grile din linii verticale închise cu semicerc (ziua, luna cu cifre romane, anul ultimele trei cifre, cu puncte de separație), text cu caractere Helvetica majuscule.

Alt exemplu în Fig. 28.

15. Ștampilă poștală **CHISINAU = ZIARE** (Fig. 29)

Descriere: dublu cerc (30/20 mm), în partea de sus localitatea în semicerc și ZIARE în linie, cu data între fragmente de linii paralele (sus) și grilă deschisă în semicerc (jos), texte cu caractere Helvetica majuscule, cu bold mențiunea ZIARE.

Alt exemplu în Fig. 30.

16. Ștampilă poștală pentru expedierea ziarelor **BUCUREȘTI = EXPED. ZIARE** (Fig. 31)

Descriere: dublu cerc (30/16 mm), data între linii paralele (ziua, luna cu cifre romane, anul ultimele trei cifre, cu puncte de separație), text cu caractere Helvetica majuscule.

Alte exemple în Fig. 32 ... Fig. 34.

Fig. 25 -
Pe 25 BANI roz
„Ferdinand
uzuale” 1920,
revista
”CÂMPUL”,
nr. 17, anul XIX,
din
1 septembrie 1927

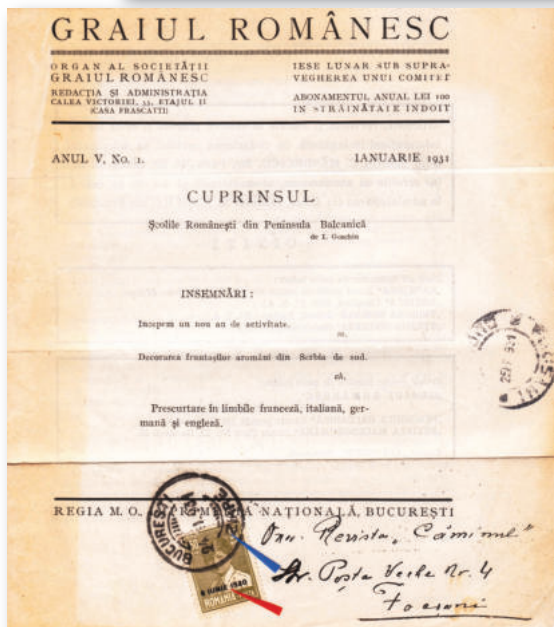
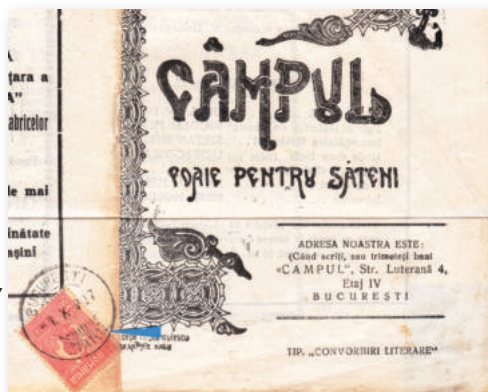

Fig. 26 - Pe 50 BANI oliv „Mihai”(restaurația) cu supratipar negru „8 Iunie 1930”, pe revista „GRAIUL ROMÂNESC” nr. 1 din ianuarie 1931

Fig. 24

Fig. 27

Fig. 29

Fig. 31

Fig. 35

Fig. 28 - Pe 25 BANI negru „Mihai” (regenta), 1928

Fig. 30 - Pe 25 BANI negru „Carol II”, 1930, filigran PTT

Fig. 32 - Pe bloc 4x5 BANI negru „Ferdinand” tip II, 1922

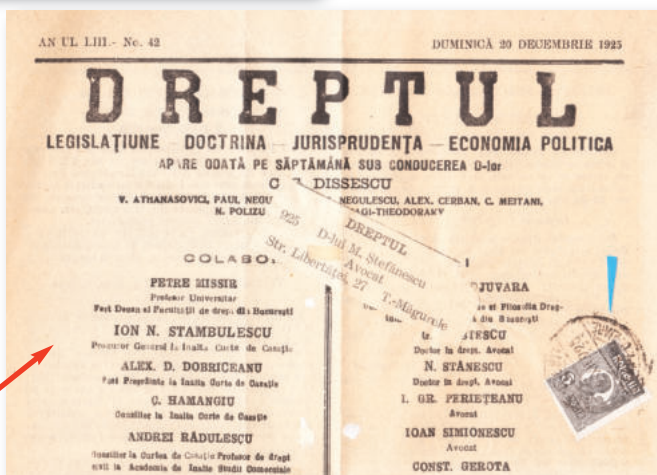
17. Ștampilă poștală BUCUREȘTI 32 ♦ ADEVARUL ♦ (Fig. 35)

Descriere: dublu cerc (29/19 mm), data în interiorul cercului mic între linii paralele care închid grile din linii verticale (ziua, luna - primele trei litere, anul - ultimele trei cifre, fără spații), text cu caractere Helvetica majuscule și două acante.

De remarcat: ștampila dreptunghiulară (52x12 mm) - Fig. 36:

R BUCUREȘTI 32
ADEVARUL
No _____

Fig. 33 - Pe 5 BANI negru „Ferdinand” tip II, 1922, aplicat pe ziarul DREPTUL nr. 42 din 20 decembrie 1925

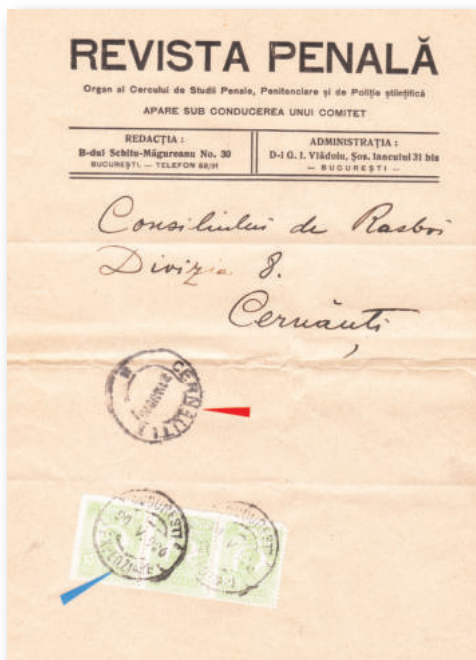

Fig. 34 - Pe ștraif orizontal 3 x 10 BANI verde, uzuale „Ferdinand” tip II, 1920, expediat la Cernăuți, mai 1926

Fig. 36 - Pe plic expediat recomandat și francat cu: 6+1 LEI vișiniu emisiunea „Grigorescu”, 1938; 1+1 LEI violet deschis, 3+2 LEI roșu-violet, 4+2 LEI cărămiziu, 6+2 LEI brun-roșcat emisiunea „Voievozi”, 1938; 1 LEU brun „Fondul aviației”, 1936 (colecția Călin Marinescu)

Dumitru F. DUMITRU, născut la 16 ianuarie 1936 în București, România, licențiat al Facultății de Ziaristică - București (1979). Editor, grafică de carte. Preocupări filatelice: România - banderole pentru ziare (1870-1909), ștampile pentru ziare, timbre perforate ziare. Palmares: Aur (Paz del Chaco, La Paz, Bolivia - 2001), Vermeil (un panou - EFIRO 2008, București). Contact: ddmiti@yahoo.com

► ecouri ► echoes ► ecouri ► echoes ► ecouri ► echoes ►

Valentin BEREZOVSKI, Craiova 24 aprilie 2012

Stimate Domnule Dobrescu,

(...) Cu mare interes am citit nr. 1(18) - ianuarie-februarie 2012 al revistei. Aceleași articole valoroase, așa cum ne-ați obișnuit. Interesant interviul luat d-lui Gheorghe Tudor, craioveanul care și-a părăsit baștina, stabilindu-se la București. Noi am pierdut un pasionat filatelist format sută la sută la noi. Personal, nu pot uita sprijinul pe care ni l-a acordat în înființarea primului muzeu filatelic la Craiova și din țară. Mă bucur că odată sosit la București, a știut să-și aleagă prietenii, oameni care l-au ajutat să realizeze acele lucruri minunate despre mărcile și întregurile poștale românești.

Închei, dorind colectivului redacțional să realizeze în continuare numere de mare valoare filatelică.

Succes, stimați prieteni!

prof. Valentin Berezovski

Heinz FRIEDBERG
HFriedberg@t-online.de
21 martie 2012, 09:46 AM

Good morning Dan,

The other day I received the January-February issue of philatelica.ro.

Even able to read it only in parts, I very much like the article about the **International Response Coupons** and the piece about the **Prehistory of the Maxi-maphily**.

I want to express my congratulations to the third anniversary of your great magazine.

Kind regards,

Heinz Friedberg

Plic postclasic cu cea mai mare francatură

ing. Emanoil SĂVOIU, engineer

În acest început de an am achiziționat de pe eBay-ul german un plic (Fig. 1) cu o francatură grea compusă din 2x2 lei+16x25 Bani violet din emisiunea *Spic de grâu* cu filigran PR în total plicul fiind francat cu 8 lei.

Este vorba de o scrisoare recomandată expediată la 7 oct 99 din BRĂILA la ANVERS - Belgia unde ajunge la 10 oct 99, deci după 4 zile. Plicul este adresat firmei Mendl Frères&Co.

Perechea de valori de 25 Bani violet din partea dreapta-sus prezintă o eroare accidentală (Fig. 2).

Din cunoștințele mele acesta este plicul postclasic cu cea mai mare francatură (8 lei).

Post classic envelope with the highest postage franking costs

At the beginning of this year I bought from the German eBay an envelope (Fig. 1) with a valuable franking made of 2x2 lei+16x25 Bani, violet, of the issue *Wheat Ear* with PR watermark, the total postage franking cost of the envelope being of 8 lei.

We are speaking about a registered letter sent on October 7th 99 from BRAILA to ANVERS - Belgium, with arrival on October 19th 99, that is 4 days after. The envelope is addressed to the Mendl Frères&Co Company.

The pair of the violet stamps of 25 Bani from the upper-right side has an accidental error (Fig. 2).

From my knowledge, this is the post classic envelope with the highest postage franking costs (8 lei).

Fig. 1

Fig. 2

Ștefan cel Mare și Sfânt

În luna aprilie a acestui an s-au împlinit 555 de ani de la urcarea pe tronul Moldovei a lui Ștefan cel Mare, voievodul ce a marcat cea mai lungă perioadă de domnie din istoria țării. Cu acest prilej, în cadrul Muzeului „Vasile Pârvan” din Bârlad, a fost organizată o expoziție complexă cuprinzând colecții de filatelie, cartofilie, medalistică și literatură alături de exponate din patrimoniul muzeului, toate ilustrând personalitatea, opera și epoca celui care a fost Ștefan cel Mare și Sfânt. La această manifestare și-au dat concursul, alături de Muzeul „Vasile Pârvan”, colecționarii bărlădeni Gh. Vasiliu, C-tin Daniliuc și Gh. Gîlcă. Societatea Filatelică Tutova a realizat un plic obliterat la oficiul poștal BÂRLAD 1 cu o ștampilă ocazională datată 12.04.2012 (machete C-tin Daniliuc). Col (r) Gh. Vasiliu în colaborare cu dl Anteluță din Iași au realizat o plachetă din tombac. Compo-

ziția grafică a plicului și a plachetei cuprinde o imagine reconstituită a fostei Cetății de Pământ din Bârlad, ridicată după bătălia de la Vaslui din 1475. (Constantin DANILIUC)

Galeria celebrităților botoșănene (XI)

dr. Gică MARIȚANU

Romulus SEVASTOS (1867-1926) 11 noiembrie - 85 de ani de la moarte

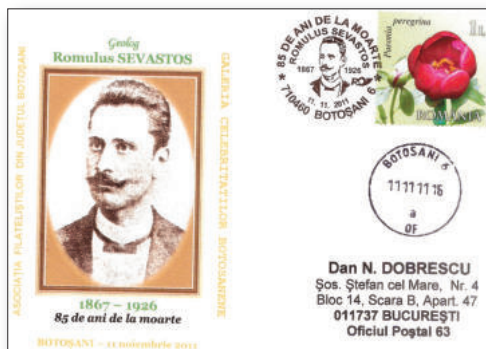
Geologul Romulus Sevastos născut la 21 septembrie 1867, în localitatea Costinești din județul Botoșani, a urmat, la Botoșani, cursurile primare și ale liceului „A.T. Laurian”, unde a fost coleg de clasă cu doi viitori profesori universitari: Dimitrie Evolceanu și Emanoil Teodorescu.

În 1887 se înscrie la Universitatea din Iași și timp de cinci ani frecventează cursurile secției Științe naturale a Facultății de Științe unde, sub îndrumarea savantului Grigore Cobălcescu, își cultivă vocația de geolog. Student fiind, se evidențiază în studiul rocilor, ceea ce îl determină pe profesorul Grigore Cobălcescu să-l numească, în 1891, preparator la Catedra de geologie-mineralogie.

În 1893 susține examenul de licență, după care continuă munca de preparator până în 1895, când a fost numit asistent universitar, funcție pe care a îndeplinit-o până în anul 1904.

În toamna anului 1904 renunță la cariera universitară în favoarea Catedrei de științe ale naturii de la Liceul Militar din Iași, unde va preda până la sfârșitul vieții. Părăsirea mediului universitar nu l-a împiedicat să continue activitatea științifică, făcând, până la sfârșitul carierei, cercetări geologice ale căror rezultate s-au materializat într-o operă științifică durabilă. Astfel, la solicitarea Institutului Geologic al României, a contribuit la elaborarea hărții geologice a țării, prin cercetări geologice minuțioase efectuate în întreaga Moldovă, iar ca aplicabilitate practică a studiilor sale, a analizat problema alimentării cu apă potabilă a orașului Iași.

Rezultatele cercetărilor geologului Romulus Sevastos, considerate și astăzi ca date de referință în domeniu, au fost publicate între anii 1901-1924

într-un număr de 41 de lucrări remarcabile dintre care cităm: *Sur la faune pleistocene de la Roumanie* (1903), *Raporturile tectonice între Cîmpia Română și regiunea colinelor din Moldova* (1907), *Descrierea geologică a împrejurimilor orașului Iași* (1911), *Limba sarmațianului, meotianului și pontianului între Siret și Prut* (1918), *Descrierea geologică a regiunii Codăești și Rădăușeni* (1920).

Geologul Romulus Sevastos a încetat din viață în 11 noiembrie 1926, la Iași.

Referințe:

- Adamescu, Gh., *Sevastos, Romulus*, în „Dicționarul enciclopedic ilustrat”, Cartea Românească, București, 1931;
 Bejenaru, Ionel, *Dicționarul botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, pag. 239;
 Maței, Ionel, *Personalități ieșene*, Vol. II, Iași, 1975, pag. 243-244;
 Răutu, N., *Istoria Liceului Laurian din Botoșani - 1859-1909*, Tipografia „Reînvierea”, Botoșani, 1909.

Mihail Gr. POSLUȘNICU (1871-1936) 14 noiembrie - 140 de ani de la naștere

Muzicologul, profesorul și cercetătorul, conducătorul și animatorul vieții muzicale botoșănene Mihail Gr. Poslușnicu s-a născut la 14 noiembrie 1871, la Suceava, într-o familie în care tatăl, Toma Grigore Croitoru zis Poslușniku, era un cunoscut artizan al costumelor populare bucovinene, iar mama, Eleonora, făcuse o adevărată pasiune pentru cântecele din Bucovina.

Primele noțiuni de canto și de vioară le-a primit de la cunoscutul rapsod Gr. Vindireu la Suceava, unde a absolvit cursurile primare și pe cele gimnaziale la Liceul „Ștefan cel Mare”, după care a devenit elev al Liceului Național din Iași. În 1892 s-a înscris la Conservatorul din Iași pe care l-a urmat în paralel cu ultimele clase de liceu. Concomitent cu ultimul an de studiu la Conservator a frecventat cursurile Seminarului Pedagogic și s-a evidențiat ca bariton în cadrul celebrului Cor Mitropolitan, sub bagheta profesorului Gavriil Musicescu.

Mihail Grigore Poslușnicu și-a început prodigioasa

carieră didactică în 1901, la Brăila, pentru ca de la 1 septembrie 1902 să ocupe catedra de muzică de la Institutul „Anastase Bașotă” din Pomârla. Aici, la Pomârla, unde în 1904 s-a căsătorit cu Maria ►►►

Bogrea, sora renumitului filolog Vasile Bogrea, și-a manifestat înclinația și disponibilitatea pentru compoziția corală pe 2, 3 și 4 voci, sau pentru voce și acompaniament la pian. Din 1906, când s-a transferat la Gimnaziul „Grigore Ghica Vodă” din Dorohoi, a început elaborarea primelor sale manuale de muzică și promovarea muzicii corale românești prin preluarea conducerii corului orașului, pe care l-a dirijat până în 1913.

Excepționalul muzician revigorează învățământul muzical botoșănean, reorganizează corul și orchestra liceului, pune bazele renumitului cor de la biserica Uspenia și conferă un înalt grad de profesionalism corului Societății Muzicale „Armonia” înființată de Al. Saint-Georges în 1883, pe care îl va dirija în perioada 1913-1936.

Pasionat de munca la catedră, Mihail Gr. Poslușnicu, a editat o serie de lucrări destinate activității didactice din învățământul inferior și superior. În paralel, a desfășurat o bogată activitate publicistică, semnând peste 200 de articole și studii de specialitate. În 1924 a fondat publicația cu profil muzical-didactic *Revista profesorilor de muzică*, redenumită în 1927 *Armonia*, pe care a editat-o și a condus-o până în anul 1935. În egală măsură, inimosul dascăl s-a afirmat și prin creația sa componis-

tică și muzicologică, publicând în timp mai multe colecții corale, cea mai cunoscută fiind *Cântul românesc* (1927). Astfel, a creat peste 100 de piese corale originale, unele de inspirație folclorică, iar altele cu un pronunțat mesaj patriotic. Ca muzicolog, în urma unei minuțioase munci de documentare, a scris o serie de lucrări monografice reunite sub genericul *Din trecutul muzical al românilor*. Dar cea mai importantă realizare a lui Mihail Gr. Poslușnicu rămâne remarcabila lucrare *Istoria muzicii la Români. De la renaștere până-n epoca de consolidare a culturii artistice*, apărută la Ed. „Cartea Românească”, în 1928, cu o prefață în care N. Iorga a elogiat *prima sinteză a istoriei muzicii românești*.

Strălucitul om de cultură Mihail Grigore Poslușnicu a încetat din viață la 30 ianuarie 1936, la Botoșani.

Referințe:

Ailenei, Silvestri, prof., *Un protagonist al muzicii românești* în „Botoșani, istorie și contemporaneitate”, Comitetul pentru cultură și artă, Botoșani, 1969;

Bejenaru, Ionel, *Dicționarul botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, pag. 205-207;

Dolinescu, Elena, M. Gr. Poslușnicu - viața și opera, Editura Muzicală, București, 1984.

Ieronim ȘERBU (1911-1972) 1 decembrie - 100 de ani de la naștere

Scriitorul Ieronim Șerbu (nume inițial Afon Herz Erick) s-a născut la 1 decembrie 1911, la Botoșani, ca fiu al Friedei Ruhlă (născută Sigal) și al lui Avram Moise Erick.

Copilăria și-a petrecut-o în orașul natal unde a urmat cursurile primare și gimnaziale, pentru ca după o scurtă ședere la Iași, unde a început cursurile liceale, să se stabilească în capitală, devenind absolvent al Liceului „Gh. Lazăr”.

Frecventează cenaclul *Sburătorul* și, la îndemnul lui Eugen Lovinescu, debutează în gazetărie, în 1932, cu articole și cronici literare publicate în revista *Bobi*. În toamna aceluiași an, beneficiind de concursul lui Liviu Rebreanu, fondează, împreună cu Horia Liman și Dan Petrașincu, revista *Discobolul* în care își va publica primele fragmente de roman. Scrie din ce în ce mai mult abordând cu succes memorialistica, eseu, proza scurtă, dar se evidențiază prin nuvelele analitice în care sondează cu rafinament subconștientul, apelând la introspecția psihologică, cel mai bun exemplu, în acest sens, constituindu-l volumul de debut *Dincolo de tristețe* (1940).

Continuă să semneze, uneori cu pseudonimul Aron Ciuntu, cronici, articole, reportaje, note polemice, publicate în: „Azi”, „Contemporanul”, „Credința”, „Cuvântul liber”, „Democrația”, „Dimineța”, „Discobolul”, „Dreptatea nouă”, „Gazeta literară”, „Luceafărul”, „Lumea românească”, „Revista Fundațiilor Regale”, „Revista scriitorilor și scriitorilor români”, „România literară”, „Tribuna”, „Ultima oră”, „Unirea”, „Veac nou”, „Viața literară”, „Viața românească”, „Vremea” ș.a.

Tributar transformărilor sociale din anii '50, a creat o operă literară care nu a trecut neobservată de critica de specialitate, printre cele mai cunoscute realizări numărându-se: *Dincolo de tristețe* (1940), *Oamenii vi-*

sează pâine (1945), *Vișelul de aur* (1949), *Cuptorul nr. 3* (1950), *Linia de foc* (1950), *Erupția* (1951), *Mama* (1951), *Poveste de dragoste* (1951), *Rădăcinile bucuriei* (1954) - roman revizuit și publicat în 1963 sub titlul *Podul amintirilor, Nuntă în stepă* (1955), *Izgoniirea din rai* (1956), *Hoțul* (1957), *Urmărirea* (1966), *Itinerarii critice* (eseuri și cronici literare, 1971), *Vitrina cu amintiri* (memorialistică, postum, 1973).

Scriitorul Ieronim Șerbu a încetat din viață la 8 decembrie 1972, la București.

Referințe:

Angheliescu, M., *Ieronim Șerbu*, în „Luceafărul”, nr. 27/20 nov. 1965, pag. 7;

Bejenaru, Ionel, *Dicționarul botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, pag. 241;

Piru, Al., *Istoria literaturii române*, Editura Univers, București, 1981;

Popa, M., *Dicționar de literatură română contemporană*, Editura Albatros, București, 1977.

Să ne aducem aminte:

Cluburile filatelice postdecembriste (II) -

Asociația Filateliștilor Feroviari din România - AFFR

ing. Gabriel MĂRGINEANU

Propunerea înființării unei asociații filatelice a colecționarilor ce abordează tematica feroviară a fost lansată la Congresul esperanștilor feroviari europeni care a avut loc la Galați în perioada 9-10 septembrie 1995. La congres au participat delegați din partea Federației Internaționale a Societăților Artistice și Intellectuale ale Feroviarilor (F.I.S.A.I.C.) care au făcut cunoscut că în unele din țările europene există astfel de asociații afiliate la F.I.S.A.I.C., putându-se stabili o fructuoasă colaborare în pasiunea comună. Membrii conducerii Regionale C.F. Iași care participau la acest congres, au fost de acord cu propunerea și s-au oferit ca sediul să fie la Iași, iar ing. Rudolf Kalinca, cunoscut filatelist în tematica feroviară, a fost nominalizat să se ocupe de înființarea unei astfel de asociații.

Rudolf Kalinca a fost inițiatorul constituirii grupării filatelice tematică - căi ferate din cadrul AFR și a organizat prima expoziție *Transfilex '78* - Iași. De asemenea, a editat în anii 1984-1989 așa-numitele scrisori filatelice intitulate *Filatelistul Feroviar* distribuite gratuit membrilor grupării filatelice cu tematică feroviară care au aderat la această activitate. Rudolf Kalinca a format grupul de inițiativă și s-a preocupat astfel încât în luna noiembrie 1995 a editat primul buletin informativ intitulat *Filatelistul Feroviar* păstrând denumirea scrisorilor din anii 1984-1989, prin care s-a lansat ideea înființării asociației sub denumirea *Asociația Filateliștilor Feroviari din România* - AFFR.

La începutul lunii ianuarie 1996 inima inginerului Rudolf Kalinca a încetat să mai bată și colegii din colectivul de inițiativă i-au continuat acțiunea căreia i se dăruise cu ardore și în luna februarie 1996 s-a editat cel de-al doilea număr al buletinului informativ în care au fost expuse pe larg scopul, acțiunile și obiectivele asociației care se dorea

a se înființa. Ca urmare, la 23 martie 1996 a avut loc la Clubul Salariaților C.F.R. din Iași adunarea de constituire a AFFR și aprobarea Statutului asociației după care s-a depus documentația pentru acordarea personalității juridice asociației. Aceasta a fost acordată la 24 martie 1997 prin sentința Tribunalului Iași nr. 15/PJ din 24 martie 1997. Ulterior AFFR a fost afiliată la Uniunea Asociațiilor Artistice și Intellectuale ale Feroviarilor din România (U.A.A.I.F.R.) care este afiliată la F.I.S.A.I.C., precum și la Federația Filatelică Română.

Am fost 21 de membri fondatori, ajungându-se la 138 de colecționari, din care în prezent 71 de membri activi.

Apreciem că editarea buletinului informativ trimestrial - *Filatelistul Feroviar* - Fig. 1 și distribuirea acestuia membrilor în control cotizației, este ceea ce a asigurat desfășurarea activității în cei 16 ani care au trecut de la inițiativa înființării asociației. Și pe membrii asociației noastre i-a influențat cursul descendent al activităților filatelice generale, unii renunțând la clasică filatelie, îmbrățișând în primul rând cartofilia, numismatica și, în ultimul timp, colecționarea fotografiilor, documentelor din domeniul feroviar. Treptat și în materialele publicate s-a reflectat această orientare a membrilor. Se mențin materialele care tratează evenimentele din activitatea feroviară, la care s-au alăturat studiile de istorie postală apreciate nu numai de membrii asociației, ample studii și cercetări de cartofilie, informații despre unele activități feroviare din țările europene ilustrate atât cu ajutorul cartofiliilor, dar și cu al fotografiilor realizate de unii membri ai asociației. S-au publicat materiale din domeniul marcofiliei și, în ultimul timp, din domeniul mecanoteliilor.

Am reușit să edităm în perioada 2006-2007 un „Supliment” al numerelor 44-47 ale buletinului *Filatelistul Feroviar* în care s-a publicat

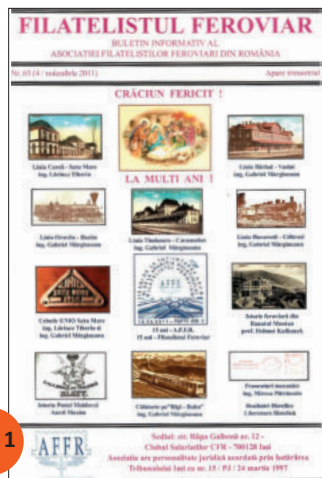

Fig. 1

integral volumul *Trimate-mi o vedere!* (cca 220 pagini A5) a regretatului membru al asociației Mircea Ursac (Canada). Pentru a ușura colaborarea între membrii asociației am realizat trei ediții (2000, 2006, 2010) ale *Anuarul membrilor AFFR*.

În cei 16 ani de activitate am înțeles o serie de acțiuni dintre care amintim:

- Organizarea unor expoziții filatelice: *Transfilex '96* (28 octombrie-1 noiembrie 1996) împreună cu Asociația Filateliștilor din jud. Botoșani - Fig. 2 (ÎP cod 172/1996), dedicată împlinirii a 125 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată Verești-Botoșani (Fig. 3 - ÎP cod 010/1996); *Ferom '99* (30 iulie-2 august 1999) împreună cu Societatea Filatelică Moldova-Iași, dedicată împlinirii a 125 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată Iași - Ungheni Prut (ecartament larg) - Fig. 4 (ÎP cod 070/1999).

- Participarea buletinului *Filatelistul Feroviar* la o serie de expoziții filatelice, dintre care amintim: *EFIRO 1998* - București (Argint), *Ferphilex 2002* - Belgia (Argint), *Ferphilex 2004* - Elveția (Vermeil), *EFIRO 2004* - București (Argint Mare), expoziția mondială *EFIRO 2008* - București (Bronz), ▶▶▶

Ferphilex 08 - Franța (necompetițională), **Salonul Filatelic București 2009** - București (Argint Mare), **Ferphilex 2010** - Germania (necompetițională).

- Preocuparea pentru realizare unor piese filatelice care s-a concretizat prin: punerea în circulație a unor ștampile ocazionale¹, începând cu anul 1999, marcând momente din activitatea feroviară din țara noastră; realizarea unor plicuri ocazionale semilustrate într-o singură culoare²; realizarea de cărți poștale ilustrate (c.p.i.) de către asociație, care s-au distribuit gratuit membrilor; realizarea de c.p.i. de unii membri ai asociației în regim privat.

Menționăm, totodată, autori, membri ai asociației, care au publicat lucrări tratând subiecte din domeniul filateliei, cartofiliei sau istoriei poștale: ing. Călin Marinescu (București), ing. Valeriu Avramescu (Constanța), Aurel Maxim (Iași), ing. Cristian Scăiceanu (București), ing. Nicolai Oprea (Suceava). Pe lângă pasiunea pentru filatelie, cartofilie sau istorie poștală, menționăm și pe acei membri care au editat lucrări de specialitate din domeniul feroviar sau creații literare: ing. Ilie Popescu (București), ing. Șerban Lacrățeanu (București), ing. Petre Covacef (Constanța), Simion Tavitian (Constanța), ing. Gabriel Mărgineanu (Iași), ing. Mircea Dorobanțu (București), George Timu (Vatra Dornei).

Aniversarea a 15 ani de activitate s-a bucurat de punerea în circulație a unei ștampile ocazionale aplicată pe 16 septembrie 2011 la Oficiul poștal IAȘI 2, precum și prin realizarea unui plic ocazal color, semilustrat (Fig. 5). În prezent conducerea AFFR este asigurată de: ing. Gabriel Mărgineanu (președinte), ing. Mircea Pătrășcoiu (vicepreședinte), ing. Radu Kalinca (secretar), Aurel Maxim (președinte al Comisiei de cenzori).

Fig. 5

¹ Machetatori: ing. Ilie Popescu - București, Virgil Cristea - Sibiu, fiz. Florin Patapie-Raicu - Iași, Gustav Ioan Hlinka - Reșița, ing. Lórinț Tiberiu - Satu Mare, ing. Gabriel Mărgineanu - Iași.

² Machetatori: ing. Ilie Popescu - București, Gustav Ioan Hlinka - Reșița, Virgil Cristea - Sibiu, ing. Lórinț Tiberiu - Satu Mare, ing. Gabriel Mărgineanu - Iași.

ing. Gabriel Mărgineanu, născut la 23 septembrie 1940, Dorohoi, România. Licențiat al Facultății de Transporturi București (1962). Preocupări filatelice: tematica feroviară, cartofilie, fotografii din domeniul feroviar și istorie feroviară. Președinte al Asociației Filateliștilor Feroviarilor din România din anul 1996. Contact: margineanu.gabriel@yahoo.com.

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Revista presei

MERKUR-REVUE, nr. 2, aprilie 2012, p. 14-15, înseamnă sub semnătura noastră, în limba cehă, articolul *Filatelie - pomocna historicka veda*, în care menționează activitatea de membru de juriu FIP a dlui C. Scăiceanu, precum și informații despre lucrarea sa *Istoria mișcării filatelice din România*. Materialul este însoțit de imagini ce-l prezintă pe Cristian Scăiceanu jurizând la expoziția BRNO 2000, sau primind felicitări urmare a susținerii tezei de doctor în științe istorice.

ing. Lumir BRENDL, AJP, AEP

Un nou caiet *Pe urmele unor expoziții*

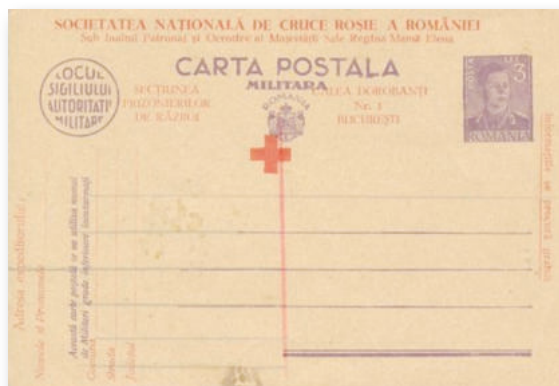
Dan ȚĂRAN continuă periplul său intitulat *Pe urmele unor expoziții* și ne propune al 5-lea caiet din acest ciclu. Caietul este editat în martie 2012 la Leonberg (Germania) și se desfășoară pe 82 pagini. Lucrarea este dedicată expozițiilor denumite TIMIȘOARA, fiind realizată în regie proprie și având ca motto: "*Fă ceea ce poți, cu ceea ce ai, acolo unde ești*" (Theodor Roosevelt). Retrospectiva care ne-o propune autorul acoperă perioada 1920-2006.

Lucrarea se adresează filateliștilor preocupați de istoria filateliei românești, fiind un mesaj pentru viitorime. Din nou, apreciem ca meritoriu efortul autorului de a rememora, folosind documente din presa vremii, încă o pagină din activitatea expozițională desfășurată la Timisoara.

Lucrarea poate fi accesată în format digital. Cei interesați în procurarea lucrării se pot adresa autorului, tel 0049 715 229 124. (dnd)

Carte poștală cu imprimare adițională

Carte poștală militară cu imprimare adițională a Societății Naționale de Cruce Roșie (colecția Mihai Păunescu - Cluj-Napoca)

► schimb filatelic ► cumpărare ► vânzare ►
► philatelic exchange ► buy ► sell ►

► Cumpără piese (pentru colecție OPEN) tematica (zona) Snagov (lac, pădure, canotaj, personalități asociate), mănăstirile Căldărușani și Tigănești (detalii în www.FundatiaSnagov.ro). Tel: 0722 601 830, e-mail: fundatia@snagov.ro

► Caut scrisoare sau fragment având aplicată ștampila ocazională IXeme Congres Internațional de Medicină et de Pharmacie Militaires, București 1937, dndobrescu_dannd@yahoo.com.

► Caut literatură (mă interesează inclusiv fotocopii) referitoare la emisiu-

nea Ziaristi-1920-Újságírók. Mă interesează și articole de presă ale vremii și materiale care sunt legate de Congresul Ziaristilor din Transilvania și Banat, respectiv Ottó Ámon. Contact: office@stampiland.net.

<http://www.stampland.net>

► Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor.

► Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (schimb, vând, cumpăr) revine exclusiv celor care au solicitat apariția

lor

► Reproducerea parțială sau integrală a materialelor din revistă este permisă numai cu acordul scris al editorului.

► Manuscrisele spre publicare
se transmit editorului:
[dndobrescu_dann@yahoo.com](mailto:dndobrescu_dann@yaho.com)

► **licitații** ▾ **auction** ▾

Christoph Gärtner Auktionen
<http://www.auktionshaus-gaertner.de>

David Feldman
<http://www.davidfeldman.com>

Publicitate. Machete și negociere tarife
Advertising. Up-making and
publicity price list

László KÁLLAI

e-mail: office@stampland.net

▶ Minimum charge €4.00. Six times for the price of five. Twelve times for the price of nine. Send text to László KÁLLAI, office@stampland.net and payment to Coriolan CHIRICHEȘ, e-mail: coriolan2006@yahoo.com

▶ **Taxa de mică publicitate (schimb filatelic, vânzare-cumpărare)** este de 0,20 € pentru fiecare cuvânt, dar nu mai puțin de 4,00 € - 20 de cuvinte. Pentru 6 apariții se plătesc 5 apariții, iar pentru 12 apariții se plătesc 9 apariții. Textul se trimite d-ului László KÁLLAI (office@stampland.net), iar contravaloarea anunțurilor de mică publicitate se achită d-ului Coriolan CHIRIȘES (coriolan2006@yahoo.com).

philatelica.ro este o marcă înregistrată sub nr. 101604

Tipărit la Director: Coriolan CHIRICHES

KMI PROO
ROTOŞANI

Cap limpede: Coriolan CHIRICHES
P. 107 | P. 108 | F. DUMITRU

Redactor: Dumitru F. DUMITRU
Traduceri: Gilda ROȘCA, Florin PAT
Abonamente: coriolan2006@yahoo.com

Format electronic: <http://www.philatelica.ro/revista.html>

Cum a ajuns cartea poștală din Galați la Aden?

Gabriel SASOWER, Londra

Răspunsul se află în însăși lucrarea lui Brian Allcock¹ citată în subsolul întrebării puse de dl Ionuț Călin² și anume:

În perioada în cauză, corespondența spre India, purtând ștampila SEA POST OFFICE (cu variante) era îmbarcată în Italia și urma ruta maritimă Brindisi - Port Said - Canalul Suez - Aden - Bombay. Transportul dintre țările Europene continentale și portul Brin-

disi se efectua pe cale terestră.

Din partea mea, pot exemplifica cele de mai sus prin două plicuri recomandate din corespondența C.M. Moroiu, București, expediate inițial la Simla, India, în luna mai și, respectiv, septembrie 1898 (Fig. 1 și Fig. 2). Această localitate, uneori înzăpezită (Fig. 3), la altitudinea de 2.150 m, la poalele munților Himalaya, era reședință selectă de vară a unor personalități diplomatice, precum

și al unor membri al stratului conducătorii britanice din India³. Titlul adresantei sugerează apartenența acestuia ultimului grup.

O notă specială pentru ștampila de recomandare a serviciului poștal maritim Suez - Aden - Bombay: oval vid, tuș negru, având numărul de înregistrare înserat manuscris cu creion colorat (a se vedea lucrarea Allcock, pag. 48). Plicurile Moroiu din Fig. 1 și Fig. 2 au aplicate această ștampilă.

¹ Allcock, Brian - *The Bombay - Aden Sea Post Office Service*, 2003, <http://www.tposeapost.org.uk/tpo2/spadenbombay.html>.

² Călin, Ionuț - *Poșta maritimă*, philatelica.ro, IV, nr. 2(19) - martie-aprilie 2012, cop. 3

³ Ghidul de voiaj Baedeker „Indien”, Lipsca, 1914 (singura ediție).

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Totul despre întâiul cosmonaut român

Annie MUSCĂ

Într-o Românie în care oamenii încetaseră să mai viseze, iar regimul își arăta semnele agoniei, Dumitru-Dorin Prunariu a întruchipat visul de aur al generației sale, sfidând gravitația și barierele ideologice. La 14 mai 1981 devenea primul român care ajungea în spațiul cosmic.

Recunoscut în lume ca unul dintre cei mai activi astronauti, invitat permanent la cele mai importante întâlniri ale oamenilor de știință legate de Cosmos, Dumitru Prunariu ocupă poziții importante pe plan internațional. Autoritatea celui care a reușit să-și transforme numele într-un brand al performanței absolute s-a impus în țară și peste hotare

prin muncă și perseverență, prin sacrificii personale și devotament.

De la copilăria petrecută în Brașovul negustorilor de altădată și mirajul *Sputnik*-ului, la anii de pregătire în Orașelul Stelar, de la activitatea internațională de după 1989 și întâlnirile memorabile, până la misiunea de ambasador în Federația Rusă și președinte al astronautilor din întreaga lume, cartea de față cuprinde viața și activitatea acestui personaj intrat deja în legendă.

Lansarea volumului Annie Muscă - *Dumitru-Dorin Prunariu biografia unui cosmonaut*, Ed. Adevărul 2012, 304 pag., a avut loc luni 21 mai 2012 la Biblioteca Metropolitană din București.

Să aprofundăm cartofilia:

Charlot și circul românesc

Silviu N. DRAGOMIR

Nu cred că e cazul să reamintesc acum faptul că dacă am excelat în prea multe domenii care să ne facă de recunoscut, în schimb am excelat mereu în circ. Și aici nu voi aminti de „circ”, luat la mod figurat, ci doar la propriu despre respectiva instituție: Circul.

Charlot, pe numele-i adevărat Charles Spencer Chaplin (1885-1977), devenit celebru prin filmele *Curse auto pentru copii*, *Lupta pentru existență*, *Vagabondul*, *Emigrantul*, *Idilă pe câmp*, *Noctambulul*, *Luminile orașului* (1918) ajunsesse un om al întregii planete la doar 29 de ani, având în față întreg viitorul, filmând opera sa fecundă mai peste tot locul. Prin anii 1927-1928 ajunse să filmeze la Casablanca (Ed-Dar el-Beida) pentru filmul *Circul*; în care acțiunea filmului se desfășura - bineînțeles - într-un circ!

Obişnuința vremii făcea ca trupele noastre de circ să renunțe la spectacolele care se desfășurau în acele mari corturi imposibil de folosit în perioada rece -, căutându-și unele angajamente în țări mai calde unde preferau să „ierneze”. Noi practicam transhumanța încă din adâncă istorie! Dintr-o pură întâmplare - tot în aceeași iarnă și tot la Casablanca - sosise un circ renumit având în componența sa și o cunoscută trupă de jongleri, gimnaști și luptători condusă de un foarte cunoscut „circular” român: Georges Poppescu.

Charlot - care devenise și ca regizor unul dintre așii de renume mondial ai peliculei - tocmai se afla în fața unei oarecare dileme, întrucât noul său film abordase pentru prima oară unul din rarele scenarii ceva mai sentimentale, ba chiar melancolice, din vasta-i carieră. El intuise că ar trebui să aibă unele „trairi” în noua speță abordată.

Charlot împreună cu trupa Georges Poppescu în iarna 1927-1928

Păcat că nu avem nici un fel de amănunte, probabil interesante pentru noi, dintre contactele de la Casablanca ale cunoscuților „circulari” români și marele cineast de talie mondială. Avem în schimb, această imagine rămasă din epocă, atestând sigura și precisă lor conlucrare (fie și ea efemeră) între două profesii artistice, în fața cărora va trebui să ne înclinăm cu un deosebit respect.

Cât privește cartea poștală respectivă, precizăm că ea e cu atât mai valoroasă cu cât face parte din așa-numitele „realizări personale” -, deci nefiind de o largă circulație. Dar, toate aceste amănunte sunt arătate într-un capitol special al uneia din lucrările noastre¹, a cărei recenzie a fost făcută de dl av. Leon Iancovici².

¹ Dragomir, Silviu N. - *Istoria cartofiliei românești*, 2010, 452 pag.

² Iancovici, Leon - *În felul ei, o capodoperă*, *philatelica.ro*, III, nr. 4(15), iulie-august 2011, cop. 4